

CSENDŐRSÉGI LAPOK

SZERKESZTI: MOHÁCSY LAJOS SZÁZADOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, I. KER., BÖSZÖRMENYI-ÚT 21	Megjelenik minden hó 1-én és 15-én	Előfizetési ára: Egész évre 12 pengő, félévre 6 pengő	Telefon: 1-501-90	Postatakarékpénzt: ri csekk számla: 25.342
--	--	---	----------------------	--

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Az igazi győztes.

Akik ma harmincévesek, nem emlékezhetnek világosan a világháborút követő időkre. Nem élték át tudatosan a borzalmas összeomlás rettenetes érzéseit s így nem lehet egészen világos képük arról, ami most a németekkel történt. Ha látták volna a német nemzetet velünk együtt porbahullani, ha látták volna azt a mélységesen mély és sötét reménytelenséget, erkölcsi és anyagi megsemmisülést, amibe akkor ez a nemzet belezuhant, megértenék a hangszórókból már hetek óta szünni nem akaró erővel kiharsogó s már-már az örjönégységig fokozódó hangorkánt, amit a német városokból hoz felénk a rádió. Ezt a diadalmamort talán csak a franciák és nyertes csatlósai élhették át húsz éve, amit most a németek átélnek, de a németek örömeztázisa mégis a legmagasabbra csap minden eddig tapasztaltak között. Joggal.

A franciák és nyerő-tartozékaik ugyanis annak idején csak a négy véres esztendő diadalát ünnepelték, a németeknek azonban ugyanahhoz a négy véres esztendőhöz még két hosszú, végtelenül hosszú évtizedtől minden szörnyűségét, erkölcsi válságát, szégyenét, koldusságát is el kellett szenvedniük, míg végre most számukra érkezett el a diadal órája. Mi megértjük ezt az örömet!

Már közhellyé vált igazságot ismétlünk azzal, hogy a németek most nyerték meg a világháborút. Így tehát a nagy küzdelemnek mindkét tábor győztese lett. Egyik fél korábban, a háború végén, de ez a fél aztán játszadozni kezdett az aranyból drágább, drágánál drágább kincsel, a győzelemmel, míg valahol elejtette s a németeknek — irtózatos erőfeszítések után — most már csak le kellett hajolniuk érte, hogy a porból felvegyék, hogy a győztesek által oldalbarugdosott szerencsét megnyergeljék és bevonuljanak rajta Bécsbe. És megvalósítsák ezzel azt, amit a veszített, de most mégis megnyert világháború nélkül ki tudja, meddig még: csak álmaikban láttak volna.

Függetlenül attól, hogy a németekkel együtt véreztünk a harctereken, függetlenül a hozzájuk fűződő régi barátságunktól, függetlenül minden okszerű megfontolástól is lehetetlen meghatottság nélkül szemlélni azt, ami most Németországban történik. Két évtizeddel ezelőtt nálunk is elveszett a nemzeti gondolat, de mi rövidesen újraélesztet-

tük s melengetjük azóta is. Két évtizede hisszük, valljuk, hirdetjük, hogy minden siker forrása csak a nemzeti érzés lehet. A magyar nemzet már két évtizeddel ezelőtt megtalálta vezérét ezen az egyedül helyes úton és mi azokban az években is megmaradtunk ezen az úton, amikor körülöttünk óriás népekből a nemzetköziség vörös lángnyelvei csaptak fel és pörkölték minket is. Lehetetlen most az önigazolás meghatottsága nélkül látnunk a színtiszta, keverést, hamisítást, nemzetköziséget, páneurópás maszlagokat nem tűrő nemzeti érzésnek azt a hallatlan diadalát, amit a németek példája elénk tár.

Igen, ez a nemzeti érzés, a nemzeti gondolat győzelme. Enélkül Németország most is ott ülne valahol diplomáciai zöldasztalnál a svájci hegyek között és paragrafusokon alkudozna, miközben maga a nemzet eljutott volna az erkölcsi és jóléti züllésnek talán oroszországi mélységeibe. Ami Olaszországból lett, a nemzeti érzés tette azzá. Amit Németország elért, a nemzeti gondolatnak köszönheti. Spanyolországból a nemzeti gondolat teremt majd virágzó, egészséges országot s ha a franciák ki akarnak evickélni mostani gyengeségükből, ziláltságukból, majd újra üstökön fogják a világtörténelmi híres francia nemzeti érzést, ami csodákra tette őket is képessé.

Egyetlen egy törvénye van tehát a népek sikerének, a népek örökéletének: szeretni kell a fajunkat, szeretni kell a hazánkat, szeretni kell a nyelvünket, szeretni kell a nemzetünket. Csak ez számít és semmi más. Ez az életalap s ami ezen túl úgynevezett világkultúrát, nemzetek közötti azonosságot jelent, csupán luxus, ami jó, ha van, de van nép, amelyik erős, hatalmas tud lenni akkor is, ha ilyesből nem túlnagy a raktári készlete. Húsz év óta az unalomig hallgattuk a fenyegetést, hogy ha Németország beolvasztja az oszt-rák földet, ez a háborút jelenti. Hát nem lett belőle háború egyszerűen azért, mert a németek a nemzeti újjáéledésben — az igazi erőben — megelőzték a félvilágot.

Ki hát a világháború igazi győztese? Senki és semmi más, hanem egyesegyedül csak a nemzeti gondolat. Mi magyarok árvái voltunk a húsz év előtti győzelemnek és egyelőre a mostani második győzelem terített asztala mellé sem kaptunk a történelemtől meghívást, de mi is ott állunk már az új lehetőségek küszöbén. Mikor nyílik meg előttünk, nem tudhatjuk. De ha egyszer megnyílik, csak ez az egyetlen egy dönti el lépésünk sikerét: szeretjük-e úgy, mindennekfölött s szinte már földöntúlian a nemzetünket, fajtánkat, hazánkat, ahogyan például a németek szeretik?

Csavargás — csavargók.

Irta: JAKABOS ISTVÁN százados.

A csendőrszolgálat leggyakoribb szolgálati ténykedése az igazoltatás. E ténykedésénél gyakran csavargókkal kerül össze, akikkel szemben akkor tud helyesen eljárni, ha a csavargással és a csavargók természetrajzával tisztában van. A mai életnek sok olyan kinövése van, amely az embereket kizökkenti azokból a keretekből, amelyeket a törvényes rend és a társadalmi szabályok már évszázadok óta felállítottak. Egy ilyen kinövés a mindinkább elharpadózó csavargási hajlam, amely szokássá, sőt divattá válik. Az emberekben még ma is megvan a vándorlási hajlam, amely gazdagot és szegényt egyformán kóborlásra, csavargásra ösztönöz. Az otthon ugyan lefékezi ezt a hajlamot, mégis vannak emberek, akiket az otthonról való irtózás kiragad a rendes élet keretéből és kóborlásra kényszerít.

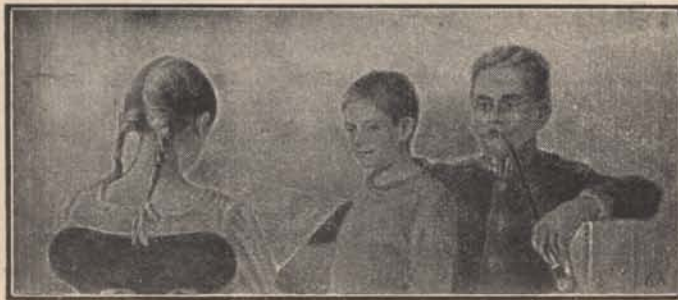
A lelki zavarokkal foglalkozó tudomány a mai csavargási hajlamot beteges tünetnek nyilvánítja. Tudományos szempontból a csavargás nem a nincstelenség, a nehéz megélhetés következménye, hanem a mai emberi lélek zavaraiából származó beteges tünet. Ennek bizonyítására elegendő, ha tudomásul vesszük, hogy Amerikában és Angliában sokan mozgó házakkal (gépkocsival vontatott, kerekeken járó épület) egyik helyről a másikra kóborolnak; örökösen nyaralnak, tekintet nélkül az évszakokra. Különösen Angliában divatos ez a mozgó házakkal való vándorlás, ahol — az otthon fogalma közmondásos. Az angol ember azt mondja: „az én házam az én váram“, de ezt semmiesetre nem a „mozgó há-

zára“ érti ma sem. A mozgó házakkal vándorlók száma már oly nagy, hogy klubjuk is van: „Caravan-klub“. Közbiztonsági szempontból a csavargást azonban másképpen kell magyaráznunk és megindokolnunk.

Az ember, bármilyen fegyvelmezett és művelt, mégsem tűri szívesen azokat a korlátokat, amelyeket a törvények állítanak a szabad mozgása elé. Szereti lerázni a társadalmi béklyókat is, különösen a mindennapi élet nyugét, a kötelességeket, a robotolást, az életküzdelmeket, amelyeket nemcsak a társadalmi állásért, tekintélyért, hanem főképpen a megélhetésért vív. Ezekről a kötelességektől, a mindennapi kolonettól úgy igyekszik szabadulni, hogy rövidebb, vagy hosszabb időre elhagyja a mindennapi környezetét és „csavarogni“ megy. A csavargással lélegzethez, szabad mozgáshoz jut és úgy érzi, meg szabadult a teherrel.

Az egész héten iróasztala fölé görnyedő kishivatalnok, a pult mögött szorgoskodó boltoslegény, az írógépet püfölgő gépirókiszasszony szombaton dél után felkerekedik és kirándul vidáman a zöldbe. A Weeek-end ma már közfogalom. Vasár- és ünnepnapok alkalmával ott látjuk őket hátizsákkal a vállukon, a szabad természet ölében, vagy a folyók vizén buzgón evezve, ismeretlen, s főleg ember nem járta helyekre igyekezve, hogy legalább a következő munkanapig csak az „ösi vándorlási ösztönnek“ hódoljanak.

De úton-útfélen beleütközünk azokba a „vándorlási hajlamuknak hódoló“ világesavargókba, vándorokba, utazókba, külföldiekbe is, akik egy életen keresztül különböző céllal, különböző felkészültséggel

Kincseim.

*Van nekem három szép csillagom:
Piros hajtókán egyszerű, fehér;
Tiszta, kedves, friss kis hóvirág,
— De nekem ám, gyémántnál többet ér.*

*Van nekem szép fényescímerű,
Jóvágású, more csendőrkalapom;
Míg nem volt enyém, irigyeltem,
Most semmi másért oda nem adom.*

*Van nekem kardom, — tisztabojtos,
Éles, kemény, pattanó, mint a láng;
Mikor felkötöm büszke szívvel,
Lenéz az égből jó Árpád apánk.*

*Van nekem puskám, csontos, szíjas
És keményszavú, mint az ítélet;
Kemény vasa, tűző szuronya
— Szép alatta a katonaélet.*

*Van nekem hazám, édes, jó, szent;
Égősebű, törtszívű, bús — szegény —
De szeretem, mint a lelkemet
És mint az áldást jó anyám kezén...*

*Betakarom lelkemmel sebét,
Törött szívébe véretem adom;
Minden napom néki áldozom,
... Míg ver a szívem, soha nem hagyom.*

Szabó Dénes csendőr
Perkáta.

Érdekességek a földtekén.

Irta: Dr. ZIMONYI SÁNDOR főhadnagy.

Sok érdekességet lát, hall, olvas és figyel meg az ember. Sokszor szinte egyik csodálkozásból a másikba esik a halandó. Nem csoda pedig, hiszen az 1936. évi megállapítások szerint a föld lakóinak száma — évenként kb. 20 millió emelkedéssel — kb. 2.108.000.000, a mintegy 146.753.000 négyzetkilométernyi területen. Azt pedig, hogy mióta él a földön az ember, pontosan, ezidőszert, még nem lehetett megállapítani; — millió esztendőket felett vitatkozik a tudomány! Ember, idő, hely és alkalom volt tehát arra, hogy egy és mást kitaláljon és átéljen a derék földlakó.

Színes, igazán lelket gyönyörködtető útleírásokból szedtem össze egy-két érdekességet, érdekes pillanatot; gondolom, talán érdeklik a csendőrt! Utazzunk tehát körül a földgolyón!

láthatók a vasútállomásokon, vonatokon, utcákon, utakon, szállodákban és mindenféle helyeken. Ha osztályozni próbáljuk ezeket a csavargókat, ha a csavargás célját meghatározni akarjuk, akkor a csavargásról és a csavargókról a következő képet alkothatjuk magunknak:

A csavargás általában folytonos helyváltoztatással járó, polgári és társadalmi kötelezettségektől szabadulni igyekvő kóborlási hajlam. A csavargókat a céljuk, társadalmi helyzetük szerint osztályozhatjuk.

A gazdag (anyagiak felett rendelkező) emberek csavargásának célja lehet:

1. Ismereteket szerezni (tájakat, embereket, szokásokat, emberi alkotásokat stb. megismerni). Ezeket kutatóknak, felfedezőknak, tudományos felkészültségüknek megfelelően régészeknek, botanikusoknak, zoológusoknak stb. szoktak nevezni.

2. Sport. Sportszenvedélyből repülőgépen, hajón, gépkocsin, lóháton, kerékpáron, gyalog nagy utakat járnak be, vagy vad vidékeken vadásznak, halásznak, magas hegyeket másznak meg. Ezek az állandó versenyzők, rekordjavítók, az oroszlán- és elefántvadászok, sporthorgászok, turisták stb.

3. Szórakozáskeresés. Az emberek szeretik a változatosságot, az izgalmakat, hamar megúnják a megisméltető napi eseményeket. Felkeresik a fürdőhelyeket, játékkaszinókat, mulatóhelyeket, egyszóval mindazokat a helyeket s alkalmakat, ahol unatkozni nem lehet. Ezek az élvhajászok, kalandkeresők, vagy ahogyan magukat nevezni szeretik: — élelművészek.

4. Kalandorok. Ezek ugyan anyagilag nem függetlenek, mert a vagyoni helyzetük egyenlő az útszéli, rongyos csavargóéval, de látszatra sokat mutatnak. Máról-holnapra élnek, de ez az élet annál fényűzőbb, mutatósabb, minél rövidebb. Céljuk mindenkit kihasználni, minden módot alkalmazni és minden alkalmat megragadni, hogy pénzhez jussanak.

A ninestelen embert is hajtja a kóborlási hajlam. Vándorbotot ragad és gyalog indul neki világot látni. Ez a világ néha tényleg világkörüli kóborlás, de néha csak egészen helyi jellegű. Ezek célja már két pontban foglalható össze:

1. A csavargásért csavarogni.
2. Munkakerülésből csavarogni.

Itt már elnevezésük is eltér az előző csoporttól. Van olyan közöttük, aki szentképekkel, érmeszkékkel teleaggatva, keresztrel, rózsafüzérrel felszerelve tűnik fel az országutak mentén, a községek utcáin. Kegyes, jámbor képet ölt és imádságot mormol félhangosan. Ez a vándor, vagy zarándok. Minden napi megélhetését könyöradománygyűjtéssel biztosítja.

A másik állandóan világkörüli úton van, — kocsin, lóháton, kerékpáron, gyalog közlekedik — megfelelő hatást keltő ruhában. A világ minden táját ábrázoló képekből, tárgyakból egész raktárt visz magával és saját útleírásait, élményeit árusítja.

Egy másik alakja a vándoroknak a mindenféle jogcímen gyűjtőgető (templomépítésre, harangvásárlásra, tűzkárosultak segélyezésére, szegényeknek, aggoknak, betegeknek stb.).

Közép-Ázsia. — Tibet.

„... A Lhaszába vezető úton több lovas-csapat-tal találkoztunk; a katonák illedelmesen köszöntöttek, — kiöltve nyelvüket!“ (*Hedin Sven: Ázsia szívében.*)

Különös módja a tisztelgésnek!

Dél-Amerika. — Tüzföld.

„... Az onák (indián törzs) legfontosabb díszé a test befestése. A különféle rajzok és színek örömet, bánatot, fájdalmat, békét és háborút jelentenek. Majdnem minden onának a karján van néhány fekete vonás. Ezek az elhalt rokonokra vagy jó barátokra emlékeztetnek, akikről többé nem szabad beszélni. (*Alberto M. De Agostini: Tíz esztendő a fokföldön.*)

Dél-Amerika. — Brazília.

„... A braziliai indiánusok sok asszonyt ellopnak, meg visszalopnak úgy, hogy az asszony végül éppen annyira „otthon van“ a Santiago mellett, mint a Maranon partján és egyformán boldog, akár a parauna urának, akár a pautecuma férjének pörzsöli a majmot!“ (*F. W. Up de Graf: Az Amazonas őserdeiben.*)

Erre nálunk azt mondják, hogy: „... Az asszony ingatag!“

Észak-Amerika. — Canada. — Hudson-öböl.

„... A canadai eszkimóknál a szülők még a gyermek kiesinykorában megállapodnak ezek há-

zasságára vonatkozóan. Mihelyt a lányok elérik az érettség korát, a tizenhat-tizenhét esztendőt, új prémruhát és egy amautát (hátizsákot) varrnak maguknak. Ebben fogják majd a gyermeküket hordani. Így adják a fiatalember tudtára, hogy a menyasszony felnőtt és semmi sem áll a házasság útjában. Ha a fiatalember még nem lépett a felnőtt korba, akkor megesik, hogy a menyasszony máshoz megy hozzá ideiglenesen, olyanhoz, akinek a menyasszonya még nem eladó. Ha ebből a közbeeső házasságból gyermekek származnak, akkor a gyermekek követik az anyjukat, amikor az később ahhoz a férfihez megy — tehát az eredeti vőlegényhez —, akit szülei eredetileg szántak neki. Ez éppen úgy gondoskodik a mostohagyermekéről, mint a sajátjairól...“ (*K. Leden: Kjuvatin jégmezői.*)

Nehéz dolog lehetne — ha lenne — a Hudson-öböl környékén anyakönyvvezetőnek lenni!

„... Az eszkimóknál azt mondják, hogy a férfiaknak nem illik a veszélyekről és a kellemetlenségekről beszélni. Azért vannak, hogy leküzdjék őket, aki nem tud fölérni emelkedni, az nem is férfi!...“ (*K. Leden: Kjuvatin jégmezői.*)

Eszkimóéknál — úgy látszik — nem nagy jövőjük van a Hány Jánosoknak!... Derék emberek!... Ej, de sokan tanulhatnának tőlük!...

Kína.

„... A kínaiak a világnak talán a legkülönösebb népe. Mi azzal büszkélkedünk, hogy a mi kultúránk sokkal magasabb, mint a kínaiaké. Csakhogy ez az

Azután a politikai és sorsüldözöttek is gyakran feltűnnek a falvakban, hogy az emberi könnyörületre hivatkozva behajtsák a maguk járandóságát.

A nehéz megélhetési viszonyok és munkaalkalmak hiánya pedig a szellemi és testi munkások tömegének a vándortarisznyát akasztotta a nyakába.

A csavargókat állam- és közbiztonsági szempontból a következőképpen osztályozhatjuk:

1. Jóindulatú vándorokra és 2. rosszindulatú csavargókra.

Azok az emberek, akik csavargási hajlamuknak engedve, ismeretszerzés, sport, szórakozás, vagy a szabad élet kedvéért csavarognak, mint jóindulatú vándorok jelölhetők meg. Ezek a társadalomra nem veszélyesek.

Nem veszélyesek közbiztonsági szempontból a vándorló munkanélküliek sem, amíg törvényes úton járnak. Megélhetésüket apróbb alkalmi munkák vállalásával vagy könyöradományok gyűjtésével biztosítják.

Roszindulatú csavargók azok, akik a csavargás kedvéért csavarognak és a munkától irtóznak. Ezek már a közbiztonságra, társadalomra veszélyesek. Csavargás közben bűncselekményeket is követnek el, ezért mint közveszélyes munkakerülők jelölhetők meg.

A csavargók mindennapi megélhetésüket könyöradományok gyűjtésével és bűncselekmények elkövetésével biztosítják. Ha mint kéregetők nem boldogulnak, a bűnös utat választják. A kéregetés sokszor csak ürügy, mert ezúton alkalmuk van a bűncselekményekhez szükséges helyi és személyi ismereteket megszerezni. Elszaporodásuk ellen a törvényhozás

az 1913. évi XXI. törvényeket alkotta meg. E törvények 5. §-a szerint „a bíróság a munka kerülő csavargót fogházbüntetés kiszabása helyett dologházba utalhatja, ha munkára nevelése és rendszeres életmódhoz szoktatása végett szükségesnek tartja“. A 12. §. szerint „a dologházba utaltakat munkával kell foglalkoztatni és rendszeres életmódhoz kell szoktatni“. Az idézett büntetőtörvény a közveszélyes munkakerülést ezideig megszüntetni nem tudta, de csökkentette.

A társadalomra veszélyesek azok a munkanélküliek is, akik a hiábavaló munkakeresés folytán külsőleg és erkölcsileg annyira lezülленnek, hogy a munkakeresés helyett bűnös útra térnek. Vándorlásuk közben a közveszélyes munkakerülőkkel összeakadnak. Megtanulják a bűnözési módokat és megszokják a munkanélküli életmódot.

A csavargók eddigi osztályozása szerint lássuk a csendőrségi terület csavargóit. Csendőrségi területen négyféle csavargót találunk:

1. jóindulatú vándorokat (aránylag elenyésző csekély számban), 2. munkanélkülieket, 3. lezüllött munkanélkülieket, 4. közveszélyes munkakerülőket. Közbiztonsági szempontból bennünket különösképpen a lezüllött munkanélküliek és a közveszélyes munkakerülők érdekelnek. Ezeket a következőképpen jellemezhetem:

A közveszélyes munkakerülő, vagy csak egyszerűen csavargó, erkölcsileg teljesen lezüllött ember, akiből hiányzik minden nemesebb emberi érzés. Alaptermészete a mindenre kapható bűnözési hajlam. Életeleme a korlátlan szabadság. Nincsen se hazája, se nemzete. Ha társadalmi helyzetét akar-

állítás nincs bebizonyítva!... De egy tekintetben mögötte állanak a kínaiak a nyugati népeknek. Tehetségük ellenére, hiányzik belőlük minden harciasság. Ők sokkal békeszeretőbbek, semhogy harcoljanak. Nem tekintik szégyennek, ha meneküléssel vonják ki magukat a harcából!...“ (*Hedin Sven: Pekingtől Moszkváig, 1924.*)

Érdekes megfigyelés volt ez 1924-ben, de mostanában már olvashatunk harcos, halálraszánt kínai katonaságról is. Hiába, tisztán békeszeretetből egyetlen nép sem élhet és nem maradhat életben.

Egyiptom — Alexandria.

„...Ezelőtt sohasem ittam feketekávé, de itt megtanultam, hogy az egyiptomi hivatalokban, mielőtt rátérhet az ember az ügyes-bajos dolgok tárgyalására, mindenekelőtt illő egy csésze illatos török kávé elfogyasztani és amíg azt fel nem hörpinti, nincs kilátás a tárgyalások megkezdésére!...“ (*Almásy László: Autóval Szudánban.*)

Kelet-Afrika. — Nagy-Tavak.

„...Gyermekek, felnőttek teljesen meztelenek, vagy pedig csipőjük köré egy darabka szövet vagy bőr van tekerve. Az asszonyokat karkötők ékesítik és más ékszer hiányában karjukat, lábukat banánlevelekből csavart gyűrűkkel ékesítik fel...“ (*Savojay Lajos Amadé abruzzói herceg: A Ruven-zori.*)

Hm!... Nem mind arany, ami gyűrű; fő, hogy

ékszer! Vajjon, hogy jött rá az ékszerre a földteke minden részén egyformán és egyszerre az asszony?!.

Néhány érdekes pillanat:

Déli Sark. (Antarktisz.)

„... 1912 január 17!... A Déli Sark!... Igen a Sark, de mennyire másképp képzeltük mi el ezt a pillanatot!... Borzasztó csalódás!... A norvégok megelőzték és elsőnek tették lábukat a Sarkra!... Álmaim világa, Isten veled!...“ (*Scott angol kapitány később megtalált naplójából: Scott utolsó útja. Angolból átdolgozta: Halász Gyula.*)

Amundsen — Scott versenytársa — 34 nappal előzte meg Scottot a Déli Sark első elérésében!... Scott visszatérése elpusztult!... Amundsen a Déli Sarkról egyenesen az Északi Sarkra ment és azt is szerencsésen megjárta. Később azonban őt is utólérte végzete!

Észak-Amerika. — Labrador-parti tenger.

„...De mi az a vonal ott a láthatár szélén?... Keskeny sáv!... Föld!... Labrador-partja, utunk célja!... Álunk tehát megvalósult!... Sikerkült zárt repülőrajokkal átrepülni az Atlanti-óceánt!... Az éteren keresztül táviratot küldök a Duce-nak: Büszke vagyok, hogy ismét végrehajthattam a Duce parancsát!...“ (*Italo Balbo Olaszország légi marsallja: Diadalmas szárnyak.*)

...Diadalmas szárnyak!... Istenem, a mi szárnyainkat guzsbakötötték Trianonban!...

nám a cigányokkal, vagy az emberevő néptörzsekkel összehasonlítani, akkor feltétlenül az utolsó helyre kellene tennem. A cigányok mégis csak valamilyen emberi életet élnek. Van egy sátruk, vagy viskójuk, egy tűzhelyük, ahol meghúzódhatnak, amit otthonnak nevezhetnek. Van családjuk, lovuk, kutyájuk. Ha nemzeti érzésük nincs is, de van faji érzésük, van bennük vonzalom a saját vérük iránt, Van foglalkozásuk, ruhájuk, szükségleti eszközüik. De a csavargónak semmije sincs. Benne sem az otthon, sem a társasélet iránt még érzés sem támad. Élete az örökös csavargás és a bűn folytonos láncolata.

Ugyanilyen színvonalra süllyed le az erkölcsi-lezüllött munkanélküli is. A munkanélküli ifjú munkakeresés közben a mindennapi megélhetés kényszere folytán felkeresi a jótékonyági intézményeket is (menedékházak, hajléktalanok otthona, népkonyhák stb.). Ha ezideig a legjobb erkölcsű, romlatlan lelkű volt is, ezután igazi csavargókkal, kiöregedett bűnözőkkel, iszákosokkal kerül össze, akik hamarosan kiirtanak belőle minden jóérzést. A szülői ház után itt kapja az életre vonatkozólag a döntő benyomásokat. És ezek a benyomások hamarosan úgy átalakítják lelkileg, erkölcsileg, hogy a többi csavargóval teljesen azonosá válik.

A csavargók nemesak a közbiztonság szempontjából, hanem nemzeti szempontból is veszélyesek. Erkölcsi züllöttségük és gyenge jellemük miatt ők azok, akik az idegen eszméket leggyorsabban és

legbiztosabban magukévá teszik. Reájuk építeni ilyen tekintetben lehet. A szélsőséges propaganda legelőször is őket keresi fel, hogy a honvédségi szolgálatuk alatt a többi embert is megfertőzzék. Katonai szempontból is csak hátrányt jelentenek, mert harcékségükre számítani nem lehet.

A csendőr szolgálata alatt lépten-nyomon az igazoltatást végzi. Igazoltatások alkalmával pedig a csavargókkal szemben sokszor kell eljárnia. A Szut. pontosan meghatározza a követendő eljárásokat. Csupán csak azt jegyzem meg ezzel kapcsolatban, hogy igazoltatásoknál — bár mindenkivel egyformán járunk el, mert a személyazonosságát mindenkinek feltétlenül meg kell állapítani, — mégis különbséget teszünk az eljárás folyamán a jóindulatú és rosszindulatú csavargók között. Ez persze nem azt jelenti, hogy a jóindulatúnak látszó csavargót kevesebb figyelemben részesítsük.

A csavargók között olyanok is vannak, akik nem is csavargók, csupán a csavargás leple alatt mint kémek, kommunista agitátorok, illetve futárok működnek.

Portyázás közben olyan csavargókkal is összeakad a csendőr, akik csavarognak ugyan, de országot-világot nem járnak be, hanem csak kisebb területen csavarognak, ezek az úgynevezett helyi csavargók. Az őr minden tagja ismeri őket, igazoltatásuk, az alibijük megállapítása és legutóbbi cselekedeteik ellenőrzése céljából történik. Az új csendőr-

Pótlóvak szoktatása a motorzajhoz: a hátsó ülésen a csalogató zabos kosár (Kiskunhalas).

ségi Btk. az 1913:XXI. t.-c. tárgyalásánál azt mondja: „Csavargás alatt nemcsak a lakóhely elhagyását kell érteni. Csavaroghat valaki a lakó, vagy állandó tartózkodási helyén is; ha munkakerülésből csavarog, a bűncselekmény megállapítható”.

A csavargók mindenféle bűncselekmény elkövetésére hajlamosak. Náluk különösen érvényesül az a közmondás, hogy alkalom szüli a tolvajt. A leggyakoribb bűncselekményük a lopás, mert ehhez a legtöbb alkalom adódik. Kéregetés közben szemeli ki a csavargó a házat és környékét, a bejutási lehetőségeket. A lopás tárgyát nehezen lehetne pontosan felsorolni, mert a csavargó mindent elvisz, amit megehet vagy amit értékesíthet. A lopásnak csak azt a módját űzi, melyhez nagy előkészület és a végrehajtáshoz nagy fáradtság nem szükséges; mert a csavargó a munkától még jobban irtózik, mint az éhségtől.

A lopás keresztülvitelénél a mesterségbeli (szakmabeli) ügyességét felhasználja. De az elkövetéshez az eszközöket már a helyszínen szerzi be. Semmiféle eszközt nem hord magánál, arról persze szó sem lehet, hogy ilyet előállítson. A félbenmaradt betörés, melyet alkalmatlan eszközökkel kíséreltek meg, csavargómunkára vall.

A lopás után a csavargó kedvenc bűncselekménye a rablás (az útonállás), ha egyéniségének megfelel. Ehhez igazán sem előkészület, sem fáradtság nem szükséges. A csavargó kiválasztja az alkalmas terepet, ott kényelembe helyezkedik és vár, amíg az alkalmasnak látszó áldozat feltűnik az úton. Azután vagy ijesztéssel vagy ha az áldozat hareias külsőt mutatna, egy erőteljes bunkócsapással, késszúrással megszerzi az áldozat értékeit. A szemérem elleni bűncselekményeket is elköveti.

A csavargók bűncselekményei után a helyszínen hasonló képet mutat, mint a cigányok után. Kevés nyom, a végrehajtás egyszerűsége, a helyszínen beszerzett és eldobált eszközök, a jártasság, tájékozottság a helyszínen stb.

Nyomozásuk körülményes, kilétük, személyazonosságuk megállapítása, a hollétük utáni kutatás nehéz. Reájuk vonatkozó tanúk felkutatása is próbára teszi a nyomozó járőr türelmét, mert kapcsolatuk a polgári társadalommal nincsen. A koldulás alkalmával a róluk szerzett kép is bizonytalan, a tanúk többnyire semmitmondó személyleírást adnak.

A csavargás megszüntetése az államnak és társadalomnak elsőrendű kötelessége állambiztonsági, társadalmi és nemzeti szempontból. A csavargó mindenkire nézve állandó veszélyt és a lakosság számára örökös nyűgöt jelent.

Hogyan készülődünk a nyugdíjas időre?

Irta: DOMONKOS LÁSZLÓ főhadnagy.

A csendőr tényleges szolgálata alatti magatartására vonatkozó útmutatásokat megkapja részben az utasításokból, részben előjáróitól. Amikor azonban végleg leteszi a tollas kalapot, azaz kiválik a testület tényleges álmányából, a saját útjára eresztjük a kisebb megszorításoktól eltekintve, élhet a maga módja szerint.

Ebben a kis tanulmányomban tanácsokat szeretnék adni a nyugalomba menő csendőröknek, de nemcsak azoknak, akik mostanában mennek el, hanem inkább a fiatal nemzedéknek, hogy már most fel tudjanak készülni arra az időre, amikor majd elhagyják a testületet.

Vegyük sorra a nyugalombamenéssel kapcsolatos kérdéseket, boncolgassuk, világítsuk meg azokat minden szempontból, hogy tiszta képet nyerjünk róla. Felvetődik mindjárt az első kérdés: hová menjen lakni a nyugalomba menő csendőr?

Vissza a faluba! Azt írom „vissza”. Igen, mert a csendőrlégénység majdnem 100%-ban a faluból jött csendőrnek, onnan gyökerezik, ott nevelkedett, onnan indult ki, szolgálatának legnagyobb részét ott töltötte, a falusi ember lelkülete él benne, — tehát ösztönből fakad, hogy hátralevő napjait is faluban élje le. A falu légköre az ő életeleme, amiben otthon érzi magát, mert ismeri annak minden megmozdulását, szokásait, életszéméletét, jó és rossz oldalát; nyilvánvaló tehát, hogy ott tud legjobban boldogulni is. Ezzel szemben, ha városban telepedne meg, új, ismeretlen légkörbe, a gondolkozásától, a lelkületétől távoleső idegen világba kerülne, elnyelné a város tömege, a nagy néptenger egy ismeretlen cseppje lenne, közelebb a proletártömegekhez, mint a polgár osztályhoz. Ezekben a lelki kapcsolatokon kívül van még valami, ami döntően befolyásolja a választást ez a föld. A föld szeretete kell, hogy visszahúzzon minden csendőrt a faluba. Állítom, hogy minden magyar csendőr lelkében ott szunnyad ez a földszerelem. Csendőrfelügyelői rendeletek rászorítják a csendőrt a takarékosagra s ezzel módot és lehetőséget adnak, hogy földet vásároljon. Csak addig nehéz a takarékoskodás, amíg az első hold föld nincs meg. Ha azután az első hold földet magáénak mondhatja a csendőr, akkor már fokozott erővel buzog fel lelkében földet szerető ősi ösztöne, akkor már hajtja a vágy a második, harmadik, sokadik hold föld birtoklása után. Nem véletlen az, hogy az arató kaszának éppen a szívéig ér a ringó kalásztenger. A föld szeretete lesz tehát az, ami visszaviszi a csendőrt a faluba, vegyen hát minden megtakarított pénzen földet!

És a ház?... Ne vegyen inkább házat? Nem!

A csendőr lassan, apránként gyűjti össze a pénzt a takarékbán. Nagyon sokáig kellene várnia, míg

Amit vissza kell szereznünk: Cseklész.

annyi pénzt tud gyűjteni, amennyiből olyan házat vehet, aminek van valami haszna is. Ezzel szemben, még a mai elég magas földárak mellett is sokkal hamarabb gyűlik össze annyi pénze, amiből egy hold föld ára kitelik. A földbe fektetett pénz pedig feltétlenül több jövedelmet hoz, mint a takarékpénztárban, tehát ha földet vesz a csendőr és nem házra gyűjt, hamarabb jut jövedelemhez, amit újra befektethet. Ellene mond a házvételnek az a körülmény is, hogy ha házat vesz a csendőr, akor már szinte eljegyezte magát a házához, illetve ahhoz a helyhez, ahol azt vette. Pedig ez nem lesz mindig jó. Mit tudhatja az a fiatal törzsörmeister, aki, mondjuk, X. faluban ma házat vesz, mert ma úgy gondolja, hogy ott fog majd letelepedni, mit tudhatja, hogy nem felel-e meg neki 15 év múlva inkább Y. község. Ilyen esetben a házat eladni és másikat venni helyette a gyakorlatban nem olyan egyszerű s majd mindenkor veszteséggel jár.

Különösen nem érdemes városhelyt házat venni. Sok az adó és drága a városi piac, minden petrezselyemlevél, minden lépés pénzbe kerül. A környezet sem alkalmas csendőrembernek a nyugodt életre, mert kis pénzen csak külvárosi vískót lehet venni, ott pedig a környezet különböző, eléggé tarka elemekből tevődik össze.

Nem így a földdel!

Hol vegyen földet a csendőr? — Ott, ahol jót és olcsón tud venni. Mert mit fog egyelőre csinálni a földdel? Bérbe adja. Teljesen mindegy, hol van a

bérbe adott földje. Egy biztos: ahol szolgál, ott nem lehet. Sokan helytelenül — később kifejtem, hogy miért — a szülőfalujukban vesznek földet és a hozzátartozóikkal ellenőriztetik a bérlőt, hogy az ki ne zsarolja s a föld értékéből ne veszítsen. Az ellenőrzés kétségkívül szükséges és fontos, de az a hozzátartozók nélkül is igen egyszerű. Csak azt kell ugyanis ellenőrizni, hogy a bérlő kellő mértékben megrágyázza a földet és azzal annak termőerejét fenntartsa. Amikor a csendőr a földjét bérbe adja, a bérleti szerződésben a trágyázáson kívül kiköti azt is, hogy a bérlő köteles őt értesíteni, amikor a földjén a trágyát szántás előtt elszórta. Most jön az ellenőrzés.

Azt a tényt, hogy az országban levő minden szántóföld valamelyik örs körletébe esik, itt hasznosíthatja minden csendőr. Azon az örsön, amelyiknek az örskörletében van a földje, megkéri egyik bajtársát, hogy nézze meg, csakugyan elszórta-e bérlője a trágyát. El sem képzelhető, hogy ne akadna bajtárs, aki ezt ne vállalná, mert ez olyan csekély bajtársi szívesség, amit egymástól mindig el lehet várni, de meg is kell tenni. Ha tehát így megoldódik az ellenőrzés kérdése, a csendőr bárhol vehet földet s nem kell félnie, hogy az értékéből veszít.

Nehezebb lenne így megőrizni az értéket a háznál. Ha házat vesz, azt is kénytelen bérbe adni, mert maga nem lakhatik benne. A bérbeadott ház pedig, még a legjobb lakóval is, legalább kétszer

olyan mértékben romlik, mintha maga lakja a gazda. Az elcsúszott, vagy a szél által lecsapott tetőcserép helyre nem igazítása, a kis helyen lehullott vakolat azonnali pótlásának elmulasztása, a falak mellett felgyülemlett víz el nem vezetése és még hasonló dolgok mind-mind nagy mértékben rontják a házat és értékét csökkentik. Magukban véve kicsi dolgok ezek és azonnali közbelépéssel nem is okoznak nagyobb kárt, de ha a ház gazdája a harmadik vármegyében szolgál, bizony a lakó nem fog törődni vele. A fenti elgondolás szerint egy bajtársat megkérni ennek ellenőrzésére és a folytonos javítások elvégzésére már túlmenne a bajtársiasság határán, mert ilyen terhet vállalni kellemetlen, kérni pedig nem illik.

Eddigi fejtegetéseink alapján leszögezhetjük:

faluban telepedjék le a csendőr nyugdíjba menése után,

a tényleges szolgálata alatt gyűjtögetett pénzből földet és ne házat vegyen,

ezt a földet 1—2 holdas darabokban ott vegye, ahol jót és olcsón kap,

adja bérbe a földjét.

Ha egy csendőr a fentieket szem előtt tartva takarékoskodik, tényleges szolgálatát minden nagyobb nehézség nélkül megvásárolhat 15—20 hold földet. Ehhez hozzászámíthatjuk még a felesége hozományát 5—10 holdban s így végeredményben 25—30 hold földet mondhat magáénak nyugdíjba menése előtt pár évvel.

Nézzük, mi lesz most a teendője?

Adva van 25—30 hold föld, több darabban különböző községek határában, a csendőr még ténylegesen szolgál s kb. 3—4 év múlva fog nyugdíjba menni. Most kell, alapos mérlegelés után eldönteni, hogy hol fog véglegesen megtelepedni. Erre is van néhány tanácsom.

Aki ismeri a falu életét, tudja, hogy a faluban a vagyon nagysága, de elsősorban a földvagyoné a tekintély alapja. Tagadhatatlan, hogy a tudást is tisztelik, de az igazi tekintély mind a kettő jelenlétét megkívánja. A csendőrségi szolgálatban kipallérozott eszű csendőr, kellő anyagi háttérrel, feltétlen számottevő ember lesz abban a faluban, ahol letelepszik. Azonban itt is van egy feltétel! Bárhova, csak ne abba a faluba, ahonnan származik. Senki sem lehet próféta a maga hazájában! Ez a közmondás igazán áll a falura. Mert pl. Kovács István nyugalmazott csendőrtiszthelyettes lehet igen okos ember, lehet 25, akár 35 hold földje is, azért ő a saját falujában mindig csak az alvégi Kovács Péter egyszerű ember fia marad. Jobban teszi a csendőr, ha más faluban telepszik meg.

Vároستól való távolság, közeli jó piaci viszonyok, vasútállomás, lehetőleg villanyvilágítás, egészséges éghajlat, gyümölcstermesztésre alkalmas föld, jó ivóvíz stb. legyenek azok a körülmények, amelyeket szem előtt tartson a falu megválasztásánál. Itt azután ki kell várni egy alkalmas földvételi lehetőséget, amikor egy, esetleg két darabban meg lehet venni 20—25 hold földet és egy házhelyet, a különböző helyeken levő kis darab földek egyidejű eladása után. Ha valaki megfigyeli a földvételi és eladási viszonyokat, hamarosan rájön, hogy kis, 1—2 hold nagyságú földeket mindig magasabb áron lehet eladni vagy venni, mint pl. 20 holdat egy darabban.

Ez természetesen is. Olyan vevő nagyon sok akad, akinek annyi pénze van, hogy 1—2 hold földet meg tud venni, ebből kifolyólag annak fel is hajtják az árát; olyan azonban, aki 20 holdat meg tud venni, már kevesebb van, így nem lesz nagy a kereslet s az ár is alacsonyabban alakul. Merem állítani, hogy egy ilyen adás-vételnél — az illetékeket is számítva — ha nem is nyer a csendőr, de nem is veszít, azaz annyit mégis nyer, hogy egy helyen van most már az egész ingatlana.

Az első dolga most az lesz, hogy a vett házhelyhez tartozó kertben jó fajta, a vidék éghajlatának és a föld összetételének megfelelő gyümölcsfa-oltványokat ültet. A földeket kiadja bérbe és a haszonbérből évről-évre beszerez valamit a ház építéséhez szükséges téglá- és faanyagból. Csak annak az évnek a tavaszán kezdje meg háza építését, amikor nyugállományba megy s lehetőleg személyesen legyen ott a munkánál. Így saját ízlésére, kényelmére építheti fel házat és élvezheti annak adómentességét is.

Ujra itt egy kérdés, ami megvilágításra vár. Mit csináljon a nyugalmazott csendőr az X. községben levő 20—25 hold földjével és miként rendezze be az életét? Szerelje fel kis gazdaságát élő és holt anyaggal, fogja meg az ekeszarvát és folytassa ott, ahol ezelőtt 30 évvel elhagyta? Adja ki bérbe az egész földjét és mint kistökés tegye össze a két kezét, ne csináljon semmit, hanem élvezze az édes télenesség napjait? Fogadjon cselédeket és azokkal dolgoztatva gazdálkodjék, mint egy földesúr? Azt hiszem, azonnal rájövünk, hogy egyik eset sem lesz az igazi, hanem valahol ezek között bujkál a helyes megoldás. Ha azt tanácsolnám, hogy maga kezdjen gazdálkodni, maga kezdje túrni a földet, megmosolyognának és falrahányt borsó lenne a tanácsom. A hosszú tényleges szolgálat alatt elszokott a földműves munkától; az idősebb kora miatt sem bírná és nem utolsó sorban szól ellene az, hogy nem illik egy nyugalmazott csendőrhöz trágyás szekérel végigdöcögni a falun. Bérbeadni a földeket és semmit sem csinálni, ez is helytelen tanács lenne, mert ha talán a csendőrségi szolgálatra már nem is 100%-ban alkalmas, még azért munkabíró ember, aki ha nem dolgozna semmit, a saját egészségének ártana vele. Fogadjon cselédeket? Ez előbb-utóbb odajuttatja, hogy amit 30 éves takarékoskodással összekuporgatott, elviszi az üzemköltség, mert ekkora gazdaság nem bír el annyi cselédet, itt a gazdának is dolgoznia kellene.

Mi tehát a helyes megoldás? Nézetem szerint az, ha a földjeit kiadja felesbe, ő pedig berendezkedik állattenyésztésre és gyümölcstermesztésre.

A felesbe kiadott földjeit ellenőrizheti, a kapott termények pedig lehetőséget nyújtanak az állattenyésztésre. A kukorica, árpa, burgonya a sertésneveléshez és hizlaláshoz adja meg a lehetőséget; árpa, zab, ocsu, lucerna a baromfi- és nyúltenyésztéshez szükséges takarmányokat biztosítja; a gyümölcsösben pedig méhest állíthat fel.

Ha így rendezzi be az életét, élvezni tudja takarékoságának gyümölcsét, de munkát is talál idősebb napjaira, olyan munkát, ami életkorának és munkajelének megfelel és igénybe is veszi azt.

A sertésnevelés, kellő szakértelemmel, jó fajták megválasztásával, saját termésű kukoricával, árpával és burgonyával egyike a legjövedelmezőbb üzleteknek. Gondoljunk csak a nagyipari hizlalókra,

(Bálint Géza őrm. felv.)

ahol rendszeren úgy veszik a sertést, a kukoricát, az árpát, a burgonyát, fizetik a munkásokat, néha még a hizlaldát is bérlik és mégis meggazdagodnak olyan emberek, akik soha életükben egy kapavágást nem csináltak a maguk földjén. Miért sikerül nekik, miért ne sikerülhetne a csendőrnek is, akinek módjában áll 4–5 drb anyasertést tartani és annak szaporulatát a saját termésű takarmányokkal felhizlalni és piacra vinni.

A baromfivédelem szintén igen jövedelmező termelési ág. Akár a tojáshozamra nevelés, akár a húsbarmfi tenyésztése feltétlen jövedelmező. Itt hivatkozhatom arra a mindjobban meginduló kivitelre, ami közgazdasági szempontból is számottevő. Egy kis befektetéssel, gondos, szakszerű kezeléssel igen könnyen nevelhet és értékesíthet a nyugalmazott csendőr pár száz darab baromfit. Olyan jó és minden legapróbb részletekre kiterjedő szakkönyvek vannak ma már a könyvpiacra, amelyekből megszeresheti, illetve bővítheti szaktudását.

A házinylattenyésztés nálunk még ma sem eléggé fejlett állattenyésztési ág, pedig ez is igen tetemes jövedelmet hoz, ha behatóan foglalkoznak vele. A házinyl prémjének kidolgozása ma már rendes iparág s így sokféle felhasználása folytán biztos piaca van. A húsa ízletes és tápláló. Nagyon kis munkával bőségesen behozza a ráfordított költségeket, mert szaporasága folytán gyorsan forgatható meg a belehelyezett tőke.

Akinek gyümölcsöse van, az vét önmaga ellen, ha nem tart méheket is, mert a virágokban levő mézet elpocsékolja, ahelyett, hogy összegyűjtetné a szorgalmas kis méhekkel. Ha valaki szeret fűrnifaragni, maga készítheti a kaptárakat s alig lesz valami költsége a méhesére. Ismerek embereket, akiknek fő jövedelmi forrásuk a méhesük, mert a méz is olyan cikk, ami mindig talál piacot. Az országos méhészeti egyesületek most már maguk veszik át tagjaik mézkészletét s így kikapcsolják a sokszor minden hasznot lefőlöző közvetítőkereskedelmet s maguknak biztosítják a jövedelmet.

A gyümölcstermesztés mind nagyobb lendülettel indult meg hazánkban. A magyar gyümölcs kiváló minősége, más országokban el nem érhető zamata megnyitotta részére az utat a külföld felé is. Egységes fajták termesztésével a kistermelők is bekapcsolódhatnak a világkereskedelemben s megkaphatják a megfelelő árat termésükért. A vidékenként megalakult szövetkezetek átveszik a terméstől a gyümölcsüket s így nincsenek kiszolgáltatva a kis felvevőképességű helyi piacoknak, hanem utat találnak a külföldre is. E körülmények lehetővé és érdemessé teszik, hogy a nyugalmazott csendőr fajgyümölcsöt telepítsen és behatóan foglalkozzék azzal. Ez is olyan dolog, amit akár szakkönyvekből és gyakorlatból megtanulhat.

Ha az utóbbi három termelési ágat összekapcsoljuk, látjuk, milyen szépen megférnek azok egy-

más mellett. A gyümölcsösben felállított méhház lakói megtalálják a fák virágaiban a mézet, a fák alatt megvan a baromfiak részére az udvar, ahol a rovarokat pusztítva megtalálják részben az eleségüket is.

Eddig a dolog anyagi oldala. Lássuk és vitassuk meg most a kérdést egy másik szempontból. Hogyan illeszkedik bele, miként vegyen részt a nyugalmazott csendőr a falu életében?

Kétségtelen, hogy egy, a fentiek szerinti vagyonnal bíró nyugalmazott csendőr, akinek megvan az értelmi felkészültsége, esiszolt, józan esze, politikai iskolázottsága — feltétlen vezetős szerepre hivatott egy falu életében és hatással lehet annak lakosaira.

Gazdasági tevékenységével, intenzív állattenyésztési munkájával, már a pusztja jelenléte is élő propaganda a falu népe előtt. A mi népünk általában bizalmatlan az újszerű dolgokkal szemben s nehezen lehet rábeszélni olyan munka megkezdésére, amit apjától nem látott. De aminek hasznos voltáról saját szemével is meg tud győződni, azt szívesen átveszi és foglalkozik vele ő is. A nyugalmazott csendőr ezen a téren úttörő lehet a faluban. Munkáját először talán megmosolyogják, később — a sikert látva — jobban megfigyelik, majd gondolkodni kezdenek rajta s végül utánozzák. Így válik a nyugalmazott csendőr munkája nemcsak a maga, hanem a köz javára is, így segítheti elő nemcsak a maga boldogulását, hanem magyar fajtestvérei előbbrejutását is. Az a csendőr, aki egész tényleges szolgálata alatt mindig a közérdekért, másokért dolgozott, így lesz nyugdíjas korában is egy kis körnek, közvetlen környezetének iránymutatója, jólétének előmozdítója.

Még több, még hasznosabb az, amivel a nyugalmazott csendőr lelkiében hathat a falu lakosságára. Azzal, hogy tanult, könyveket olvasott, szabályzatokat emésztett meg, agyát, felfogóképességét anynyira kicsiszolta, hogy sokkal világosabban, meglátóbban látja az élet minden jelenségét, mint a faluban felnőtt emberek. A csendőrségi szolgálata alatt olyan bő és sokoldalú tudásra tett szert, hogy az felemeli őt a falu népe fölé, de mégsem olyan magasra, hogy elszakadna tőle. A származás, a vér, a böleső, a föld és egész eddigi élete köti őt a faluhoz. Ez a faluhoz való tartozás érzetével párosult tudás teszi őt hivatottá, hogy a falu szellemi vezetésében résztvegyen. Ő lehet az, akire hallgat, akinek hisz és akihez bizalommal fordul a falusi nép, mert benne a vérből való vért, az okosabb, a tapasztaltabb testvért látja. Ő viszont az, aki a csendőrségi szolgálat alatt politikailag iskolázott emberré lett, aki tisztában van a különféle pártok és világnézetek belső értékével, aki tudja, hogy melyek azok a politikai jelszó-bárányszörök, melyek mögött a nemzetközi farkas meghúzódik, tehát felvilágosíthatja, helyes, nemzeti irányba vezetheti a hozzá tanácsért forduló falusi népet. A csendőrségnél beléoltott meggyőződéses, meg nem alkuvó, öntudatos és fanatikus magyarságát átplántálhatja környezetébe. Példaadója lehet a hazáját szerető, azért áldozni is tudó, vallásos, becsületes, takarékos hon-

polgárnak. Támogatója a leventeintézménynek, az ifjúsági és kulturális egyesületeknek, tagja, szószólója a gazdasági szövetkezeteknek. Az ilyen életet élő csendőrt a falu népének bizalma feltétlen beülteti a községi képviselőtestületbe, esetleg a községi előjárósági tagok közé, ahol fokozott mértékben hathat és szolgálhat a köz javára. Ha majd 3—4 ilyen nyugalmazott csendőr él és vesz részt a falvak életében, irányításában, mennyivel haladóbb, mennyivel tevékenyebb és korszerűbb lesz azok munkája, mennyivel kiműveltebb lesz ez a nemzet örök tartalékát képező parlag, amely az egyedüli biztos alap, hogy felépíthessük rá a jövő reményeit.

Nagy vonalakban megrajzoltam azt a képet, amely egy nyugalmazott csendőr életét tárja elének s azt az utat, amelyen haladva, meggyőződésem szerint, nemcsak mint tényleges csendőr, hanem mint nyugalmazott is hasznos polgára lehet a hazának. Tettem ezt azért, mert úgy vélem, hogy ez is egy kis téglá ahhoz a nagy munkához, amelynek célja egy boldogabb Magyarország felépítése.

Ünnepel a kertem.

Megérkeztek az égi fényjelek:

*„Szép fák, ti szent cselédek, éljete!
Éledjete: gyökér, törzs, ágbogak!
Fehér menyasszonyruhás lányokat
A legszebb nászra öltöztessetek!
Daloljátok a legszebb éneket,
Tavasznak titkát, tarka sok csodát
Ti, almafák, körték és lila orgonák!“*

S mozdult a kertem minden bokra, fája.

*A dermedtséget sorra mind lerázta
S mint áldottméhű, szép édesanyák:
Ontják a sok-sok szüzi életet,
Bimbót, virágot, szent testvéreket.*

*A százhusz fámon százezer virág!
S az mind, mind vágyat rejteget,
S hogy hozzásimul a másik virághoz,
Miként az ember: úgy susog, szeret...
Pillangók, méhek, kis bogárkezek
Ingyen hordják az üzeneteket.
S a kis virágok boldogok nagyon.
Hintáztatnak a gyenge gallyakon.
Az ágyuk: illat. Vánkosuk: a Nap.
S mikor a vágyuk csacska csókba kap:
Kacag a kertem minden bokra, fája.
Tavasznak titka, sokezer csodája,
Remeg a boldog, habfehér virágba.*

*Virágzó fáim hogyha sorra járom,
Az Égbe hív a hitem és az álmom.
Virágos fáim sátora alatt
Fejem lehajtom. Aldlak, Istenem,
Hogy végimentél dermedt kertemen,
Hogy kincset szórtál eldugott tanyámra,
Hogy kincset szórtál tegnapomra, mámra.
Vigyázva lépek el amerre jártál,
Az almafáknál és az orgonáknál...
A langyos, drága földre térdelek
S imádom, áldom minden léptedet!*

Móra László.

A XVII. század második felében a lovasság soraközösánél fontos volt, hogy miféle ellenséggel van dolga. „Reguláris“ ellenséggel szemben három, az „ösi“ ellenséggel (török) szemben csak két sort alakított,

Az ember és a technika szerepe a jövő háborúban.

Írta: Dr. ZÖLDI MARTON kpvj. őrmester.

Igen sokszor tapasztaltam már, hogy ha valahol beszélgetés során a jövő háborúja szóba kerül, az emberek képzeletében abban a pillanatban szinte rajzani kezdenek a különféle félelmetes hadi repülőgépek, hadihajók, különböző borzalmas gázok, gép-ágyúk, motorpuskák, harcokcsik s talán még emberhús-darálógépek ezrei is, amiktől azután többnyire annyira megijednek, hogy még azt is elfelejtik, hogy a jövő háborújában ember azért mégis csak fog kelleni.

Érdekes megnézni, mi is ennek a nagy ijedelemnek az oka. Elsősorban kétségtelenül az, hogy a cipész nem marad a kaptafánál, azaz: ha a jövő háborúja szóba kerül, a legtöbben azonnal haditechnikai szakértővé alakulnak át és „biztos forrásból” nyert értesülések alapján megrázó színekkel kezdik ecsetelni a jövő „gépek háborúját”. Honnan származnak ezek a „biztos” értesülések? Természetesen elsősorban az újságokból. Ilyen „szakcikket” jómagam is eleget olvastam, ezekből szeretnék néhányat elrettentő példaképen elmondani. Egyszer az egyik hetilapban nem kis megrökönyödésemre a következőket olvastam: „Mit akarhatunk mi ma a forgócsövű ágyúk, motorral meghajtott géppuskák világában, mikor már egyszerű kis űrméretű (8 mm) puskaövedékkel külföldön 50 cm vastag acéllemezt tudnak átlőni!”

Szegény cikkíró, aki ijedtében összetévesztette a tejszint a lövegszínnel, képezem, milyen lelkiállapotban lehetett, mikor ezeket írta. Sajnos, a forgócsövű ágyú eredetét nem sikerült megállapítanom. E tény szomorúsággal tölt el, mert hiszen mégis csak jó az, ha minél többet tudunk a jövő háború titkaiból. A „motorral” meghajtott géppuskák esetében derék barátunk az egyszerűen hangzó motorpuskákat „motorral meghajtott géppuskának” nevezte el, gondolván magában, hogy a jövő háborújának borzalmas géptömegeibe mégis csak jobban beleillik egy motorral hajtott géppuska, mint egy olyan egyszerű kis motornélküli géppuska, amivel a világháborúban meg kellett elégedni.

Azt persze mondanom se kell, hogy az illetőnek a motorpuska mibenlétéről fogalma sem volt. No és mi van az 50 cm-es acéllemezt átütő puskaövedékkel? Semmi különös, csak az, hogy az 50 cm helyett 5 mm-t kell írni. De az már igazán olyan elenyésző kis „tévedés”, hogy szinte szóra sem érdemes.

A kérdés további fejtegetésénél figyelembe kell venni azt is, hogy bizonyos külföldi újságoknak érdeke az, hogy ilyen eszközökkel megfélemlítő propagandát csináljanak. Egyszer egy ilyen újság képes mellékletében egy óriás harcokcsi fényképét találtam, melynek elejéről egy valóban hatalmas ágyúcsöve meredt a szemlélőre. Már most, aki ezt meglátta, tényleg megijedhetett és joggal mondhatta azt, hogy nálunk még ilyet nem látott. Megijedésre ugyan nem volt szükség, de azt tényleg mondhatta akárki, hogy nálunk ilyesmi nincs, mert mi nem vagyunk rászorulva arra, hogy harcokcsit összefényképezzünk hajóágyúval azért, hogy megijedjenek tőlünk. Ugyanis a haditechnikai csodának hitt szörnyeteg csak fényképezési csodabogár volt.

Igen sokat hallottunk mostanában arról, hogy a jövő háborúban el lehetünk készülve arra, hogy az ellenség katonáit repülőgépre ültetve, saját arcvonalunk mögé viteti, ahol ezek ejtőernyővel földre ereszkedve, saját csapataink ellen meglepő támadást hajtanának végre. Ez az elgondolás nagyon szép, csak az az egy hibája van, hogy nem lehet megvalósítani. Ez csak akkor érne valamit, ha így egész csapatteket lehetne az ellenség arcvonala mögé szállítani, másrészt a csapatok lőszer és élelem utánpótlásáról egyáltalán lehetne gondoskodni. Ez pedig lehetetlen egyrészt azért, mert ma, mikor egy repülőgép legfeljebb 25–30 felszerelt katonát tud szállítani, csapatteket szállítására gondolni sem lehet, másrészt az utánpótlás nehézségeire elég rámutatnunk avval, hogy ez az ellenséges elhárító tevékenység miatt csak éjjel lenne lehetséges, mikor is vagy a pilóta nem tudja, hogy a szállítandó anyagot hol dobja le, vagy a már ledobott anyagot az ejtőernyős osztag emberei nem találják meg.

Ezt mutatja az elmélet. Most lássuk a gyakorlati tapasztalatokat. Egyszer egy 30 emberből álló ejtőernyős osztagot bocsátottak le a képzelt ellenség arcvonala mögé. Miután az emberek földet értek, egy napig csak avval voltak elfoglalva, hogy egymást megkeressék. Ez mindenesetre érthető is, mert hiszen a repülőgépből egy perc alatt 5–6 ember ugorhat ki, ez alatt a perc alatt pedig a csak 200 km óránkénti sebességgel haladó repülőgép is több, mint 3 km-t tesz meg. Majd mikor az emberek egymást megtalálták, kitzűzött feladatukat akarták megoldani, ez azonban nem sikerült, mert földreszállásukról az ottani polgári lakosság értesítette a katonai parancsnokságot, mely által kiküldött csapatok az ejtőernyős osztagot megsemmisítették, mielőtt bármit is tehettek volna.

Tehát e téren a helyzet az, hogy ily irányú szíves figyelmeztetést nem kell komolyan venni. Azonban biztos az, hogy még ezek után is akad ember, ki a mellett a régi jelszó mellett tart ki, hogy „látam már karón varjút”, sőt „el is szállt”, azt fogja mondani, hogy a jövő háborújában mégis csak a gép fog számítani és nem az ember, mert ma már nem kell egyéni bátorság és vitézség, mert az úgy sem érvényesül.

Fölmerül tehát a nagy kérdés: mi lesz a fontosabb a jövő háborúban, az ember-e, vagy a gép? Az első esatát minden bizonnyal pusztá kézzel vívták meg. Később azután rájöttek arra, hogy a cél könnyebben elérhető, ha a pusztá kézzel védekező ellenséget bunkóval, tehát az első haditechnikai eszközzel ütjük le. Azonban a bunkó is csak egy alkalommal volt meglepetés, mert a következő alkalommal már az ellenség is biztosan használta. Tehát így megint egyformán felszerelt erők álltak egymással szemben. Persze itt most arról nem beszélek, hogy az egyik fél esetleg jobban tudta, vagy merte használni a bunkót és míg az egyik fél esetleg már kis ütéstől is harcceptelen lett, a másik félnek, jöllehet talán sokkal rosszabbul volt fölszerelve, mint az előbb említett harcoss, talán öt helyen kellett a fejét beszakítani, hogy a megfelelő harci hangulatba belejőjjön. Így van ez a tanyai verekedéseknél is. Ott sem jelenti a biztos győzelmet, ha valaki hosszabb nyelű vasvillával megy a mulatságra, mint a

másik. Bárki megfigyelheti, hogy efféle tanyai verekedések és bicskázások után vagy inkább előtt, soha nem az képezi a megbeszélés tárgyát, hogy ki milyen bottal, vagy bicskával megy, hanem az, hogy melyik bandában nagyobb a „kurázi“. Már most ugyanezek az emberek, ha a jövő háborújáról esik szó, rögtön elfelejtik, hogy az előbb még nagy-hírű legényekről és kurázsiról beszélgettek, most már csak azt mondogatják, hogy bizony a jövő háborújában már nem ér a bátorság és az emberi kiválóság semmit, mert azt már gépek fogják megvívni, ahol az ember igazán nem számít. Azonban visszamenve a tanyák világába, a fentiek szerint egy korszerű tanyai verekedés is legények nélkül zajlik le. Nem tudom mit szólnának a „szakértők“, ha valahol vasvillákat és meggyfabotokat találnának verekedés közben, természetesen legények nélkül, mivel „az ember úgy sem számít“, s ők maguk akarnák eldönteni, melyiküknek a gazdája legyen az úr a „Makkhetes“-ben.

De vizsgáljuk tovább a felszerelés kérdését. Mivel bunkója már mindenkinek volt, az ügyesebb ellenség legközelebb már hosszúnyelű dárdával ment az ütközetbe, a rövid bottal felszerelt ellenség ellen. Evvel azután az ellenség is rövidesen felszerelte magát, tehát ismét új eszközről kellett gondoskodni. Az új harceszközökről azonban nem azért kellett és kell ma is gondoskodni, mintha a régiek nem lennének eléggé alkalmasak harcolásra, hanem mert mindenki arra számít, hogy az új eszközzel az ellenséget, tehát az embert meglepi s viszont tudjuk, hogy szívét-vesztett ellenséggel szemben mindent kockáztathatunk. A harcokosi ugyanis nem nyugtalankodik, ha egy addig ismeretlen gépágyú lő rá, de a kezelő legénység annál jobban. Az új eszközök harcbavetésének tehát mindég az volt az egyik vezető gondolata, hogy azoknak pusztá megjelenésével már előre megtörjük az ellenség ellenállását és főleg, hogy kihasználjuk azt a megdöbbenést, amit az új eszköz megjelenése okozott. Ez a megdöbbenés azonban mint a világháborúból tudjuk, nem tart sokáig s ennek megszűntével már ismét csak a szembenálló emberek harci tulajdonságai fognak számítani. Tehát új eszközök voltak: a nyílparittyá, hajítódárda, amivel az ellenséget már igen messziről le lehetett küzdeni. E szerszámok ellen, mivel más védekezés nem volt, várakat kellett építeni. Most tehát, hogy az ellenséget meg lehessen semmisíteni, a várakat kellett elpusztítani. Ehhez természetesen új eszközök voltak szükségesek. Így tehát tovább menve a haditechnika fejlődésén, az őskortól napjainkig, azt látjuk, hogy a hadigépek állandóan fejlődtek és tökéletesedtek a célnak megfelelően és minél tökéletesebbek és komplikáltabbak lettek, annál jobban kiképezett kezelőszemélyzetet is kívántak és kívának meg, akiknek figyelembevételét azt, hogy a harci gépeket nemcsak kezelni kell tudni, hanem a kezelés tudása mellett ezt a gépet még egy másik, de szintén embervezette gép ellen kell győzelemre vinni, a tudás és szakértelem mellett még feltétlenül bátraknak és vitéz katonáknak is kell lenniük.

Ki tudja?

Hol termelnek csonka hazánkban aranyat, hol olajat és hol sót?

A helyzet ugyanis az, hogy a régi háborúban nem sokat számított, ha pl. egy katona félt, miközben a faltörő kos gerendáját lóbálta ide-oda, az úgyszólamint elérte célját. Evvel szemben mindenkinek igazat kell adni abban, hogy minél tökéletesebb és komplikáltabb egy harci eszköz kezelése, annál nagyobb szakértelmet, nyugodtságot és személyes bátorságot igényel és amíg régen a harcoló katonának megvolt a lehetősége arra, hogy harc közben egyszerűen védekezzen is, ma a személyes védekezés lehetőségét sok harceszköz kezelése egyszerűen kizárja, mert sok harceszközt, ha a kezelő legénység rendeltetésének megfelelően akar irányítani, igazán nem sok ideje marad arra, hogy személyének a megvédésével törődjék. Pl. egy harcban álló vadászpilóta. Pedig ehhez már óriási lélekjelenlét és bátorság szükséges, amikor az ember személyes védelmével nem törődve, a gépet akarja minél biztosabban győzelemre vinni. Kiváló példája ennek a magával nem törődő hősiességnek a japánoknál a torpedó irányító katona, akit a lövedékbe zárva lőnek ki s ő irányítja a torpedót az ellenséges hadihajónak. Mi sem természetesebb, hogy ez a szolgálat a biztos halált jelenti.

És most vessük csak fel a kérdést, mikor is kellett nagyobb bátorság: a régi háborúban, mikor karddal álltak egymással szemben a katonák, vagy ma, mikor a torpedó irányító katona több ezer kiló ekrazit között indul a biztos halál felé. Erdemes most már kissé azzal is foglalkozni, hogy egyáltalában hogyan is merült fel a kérdés, hogy mi is a fontosabb, vagy a döntőbb jelentőségű a háborúban, az ember-e, vagy a gép? Itt azonban ne felejtjük el azt, hogy a világháború óta már húsz év eltelt. Ami akkor egyszerű volt, ma részben hasznavehetetlen és amit akkor még nem ismertünk és hihetetlennek tartottunk, azt ma már tudjuk. A háború előkészítése alatt, még a világháború első esztendőiben is csak a gépi eszközöknek megszerkesztését, előállítását és felhalmozását értették. Így a gépesítés vezető szempontja is csak az volt, hogy vagy olyan gépeket és eszközöket kell szerkeszteni, amilyenek az ellenségnek nincsenek, vagy olyanokat, amelyekkel a már meglévő ellenséges gépeket el lehet pusztítani. Ebben a mindég hatalmasabbá és nagyobbá váló iramban, melyet a technika fejlődése még fokozott, minden szem csak a gépeken függött s a kezelő embert, aki nélkül a gép értéke a semmivel egyenlő, észre sem vették. A gép működését biztosra vették és vehetik is, hiszen ezt fizikai és más törvények biztosították. Biztosra vehették, hogy a tűzparancs elhangzása után a géppuska percenként 500-at fog lőni, arra azonban senki sem gondolt, hogy a géppuska mögött ember is van, pedig ez a körülmény — azt hiszem — döntő jelentőségű.

A meglepetés azután akkor jött, mikor a technika csodás alkotása, a géppuska mindannak ellenére, hogy műszakilag tökéletes volt, a tűzparancs elhangzása után elfelejtett tüzelni, mert az irányzó azt mondta: „Ez túlveszélyes pont, innen hátrább kell menni.“ A gép tehát megbukott egyetlen ember gyávaságán. Miért nem tudott hát döntő jelentőségű lenni az a csodás és sokak által annyira túlbecsült gép? Erre feleljen valaki, ha tud! Pedig hát gép volt, csodás volt, technika volt, csak... csak és ez a lényeges: igazi katona nem volt mellette, aki kezelje.

A háborúval kapcsolatban mindig voltak elvek, de szemben álló elvek is. Ilyen szemben álló elv bizonyos mértékig a gépesítéssel szemben az ellenség emberanyagának megmételtyezése. Ennek az elvnek a gerince pedig az, hogy ha a gép elromlik, nem árt, nem is használ. De ha az ember elromlik, akkor csak árt és hogy jobban tudjon ártani, arra még a gépet is felhasználja. Talán nem volt és nincs-e elég példa rá, hogy katonák a saját országukat és testvéreiket pusztították? A gépet lehet javítani, az embert sokkal nehezebb. Ha egy gép elromlik, a mellette lévőnek semmi baja sem lesz, de ha egy században csak egy ember is elromlik, ennek kiszámíthatatlan következményei lehetnek. A világháborúban is az látta át az ellenséges erő tönkretételénél lényegét korszerűen, aki a technika rajongóival szemben ki merte mondani azt, hogy ti csak a gép testét akarjátok megölni, én azonban a gép lelkét, — az embert teszem hasznavehetetlenné és ha ez sikerült, hiába adjátok neki akár a technika csodáit is, mert egy eldobott puska mit sem ér, ha mindjárt a legkitünőbb téglacélból és ébenfából készült is.

Az elmondottakból talán úgy látszik, hogy e sorok írója nem sokra becsüli a haditechnikát. Ez nem így van. Azonban meg kell mondani azt, hogy a jövő háború előkészítésének a vezető gondolata nem lehet kizárólag a gépesítés. Mert ha kell számolni a tüzerővel és annak leküzdésével, akkor még jobban kell számolni a lökőerővel és észszerűtlen lenne ezt a kérdést legalább olyan fontosnak nem minősíteni, mint az előbbi, hiszen az emberen keresztül egy csapásra tönkre lehet tenni a gépet is. Kétségtelen az, hogy napjainkban a haditechnika óriás lépésekben fejlődik, főleg azokban az államokban, ahol a kísérletekre és új gépek kipróbálására rengeteg pénz áll rendelkezésre. De az új gép megjelenése még egyáltalában nem jelenti azt, hogy evvel az ellenség közelebb van a győzelemhez, hanem azt, hogy ismét egy tökéletesebb harceszköz került ki a gyárból, amely tökéletesebb kezelő embert is igényel, mert elvégre ezt a gépet háborúban használni akarják s győzni akarnak vele, amire, ha a kezelő tökéletlen, igen gyér remény van.

Ha a hadigépeket nézzük, nagyjában mindegyik államban ugyanazokat találjuk. Szerintem egészen mindegy, hogy például egy géppuska, vagy egy repülőgép Berlinben, Milanóban, Párisban, Prágában, vagy Budapesten, vagy bár akárhol készül-e?

Úgy ezek, mint a többi haditechnikai eszközök kisebb-nagyobb változástól eltekintve ugyanazon elvek és megoldások szerint működnek. Hogy pár példát említsék, az ágyúk hordtávolsága, géppuskák tűzgyorsasága, rádiók hatótávolsága, lövedékek sebessége, repülőgépek sebessége és hatótávolsága, stb., stb. nagyjából mindenhol ugyanaz. Természetesen kisebb-nagyobb különbségek mindenhol vannak, melyek azonban semmiesetre sem akkorák, hogy azok az egyik fél számára a döntő győzelmet biztosíthassák. Hanem most már, hogy a másik oldalát nézzük a dolognak, a hadigépek alkalmazása terén az a döntő, hogy ki kezeli és irányítja azokat, mert hisz a döntést és a győzelmet a harcban alkalmazott gép vívja ki s nem az, amelyik a raktárban van. A harcban pedig a gépet ember, kizárólag ember vezeti s hogy tehát a gép hogyan végzi el felada-

(Pákozdy Gyula eső. — Torony — felv.)

tát, az kizárólag az embertől függ. Mert lehet az, hogy pl. egy géppuska a legfinomabb acélból és a legtökéletesebb eljárással készül, amely géppuskának már csak a hirtétől is rettegnek békében, de mit ér mindez, ha e mellé a csodálatos géppuska mellé háborúban egy gyáva irányzó kerül, ki annyira fél, hogy izgalmában még célozni sem tud. Pedig hát a célzás a fontos, sőt az egyedüli fontos dolog, mert ennek eredménye a találás. És ne felejtjük el azt, hogy a géppuska kizárólag ezért, a találatért készül. Ha pedig ezt a célt nem lehet elérni, azért kizárólag csak az ember felelős, mert a gép tökéletes és csodálatos, de eredmény még sincs, mert a kezelő gyáva. Tehát a rettegett és békében irtózáttal emlegetett gép mégsem érte el a célját. Miért? Mert nem volt ember, ki megfelelően alkalmazni merte volna.

Végeredményben tehát a helyzet az, hogy minél tökéletesebbek lesznek a harceszközök, annál tökéletesebb, tehát bátrabb és jobb személyzetet kívánnak meg. Mert egy hadigép csak annyit ér, amennyit a kezelője abból ki tud venni. A kezelő személyzet szakképzettsége igen fontos, de ez a szakképzettség csak akkor ér valamit és csak akkor érvényesül, ha az embernek megvan a bátorsága arra, hogy szakképzettségét kellően érvényesíteni tudja és merje. Mert az kétségtelen, hogy egy gép, amíg üzemképes, a legszörnyűbb helyzetben is ugyanúgy működik, mint a gyakorlótéren, mert hiszen érzések nem zavarják a működését, de hogy harcban hogyan végzi el a feladatát, az kizárólag csak a kezelő embertől függ. Ez elvitathatatlan. Fentebbi álláspontunkat a haditechnika fejlődése is mindenben igazolja. Ugyanis sok területe van már a technikának, melyeken a fejlettségi fok akkora, hogy arra a haditechnikában már szükség sincs. Például a rádióhullám terjedési sebessége akkora, hogy egy másodperc alatt körülbelül nyolcszor kerüli meg a földet. Hát ilyen nagy sebességre a haditechnikában igazán nincs is szükség, mert hisz az is teljesen elegendő lenne, ha másodpercenként csak egyszer tudná megtenni ezt az utat. Vagy a repülés terén is: a vadászgépekkel olyan nagy sebességet értek el, amelyre harcban már szükség nincs, ugyanis bebizonyosodott, hogy kisebb sebesség, tehát 400-tól 450 km-es sebesség harcászati szempontból a legmegfelelőbb. A géppuskák minél nagyobb tűzgyorsaságát kereső tervezők a géppuska lögyorsaságát kü-

lönböző eljárásokkal percenként 2—3000-re emelték, míg azután rájöttek arra, hogy semmi értelme sincs annak, hogy egy emberben 30—40 találat legyen, mikor harc képtelenné tételére egy is elég. Az ágyúk hordtávolságának növelését is az teszi szükségte-lenné, hogy a nagy távolságra, 20—30 km-re leadott ágyútűzet többnyire úgy sem lehet megfigyelni, csak különleges eszközökkel, viszont a vaktában való lövöldözés igen nagy lőszerpazarlást eredményez, melynek eredménye úgy sincs.

Mindezekből látható az, hogy a haditechnika sok területén jóval felülmulta azokat a követelményeket, amelyekre háborúban szükség van. Tehát itt tényleg csak az ember az, aki az egyformán tökéletes gépeket, egyiket a másik felett győzelemre viszi. A spanyol háborúból eddig leszűrt tapasztalatok azt mutatják, hogy sem a repülőgépek, sem a harcokcsik önmagukban nem döntik el a háborúk sorsát. A spanyol háború előtt egyesek már önálló légiháborút emlegettek és azt hitték, hogy a háborút pusztán csak légi eszközökkel is meg lehet nyerni. Azonban bebizonyosodott, hogy a harcokcsik és a repülőgépek ugyan nagy mértékben elősegítik a gyalogság előrejutását, de egymagukban az ellenség akaratát nem bírják megtörni. A spanyol háborúból is látjuk, hogy a valóságos helyzetet mégis csak aszerint kell mérlegelnünk, hogy az ellenfelek gyalogsága hol, hogyan áll. Mindez ugyanígy van a kínai-japán háborúban is.

Befejezésül megállapíthatjuk azt, hogy ma, a technika világában, a gyalogság jelentősége egyáltalán nem csökkent, sőt ugyanaz maradt, mint volt, mióta a háború csak ismeretes. A technika tehát egyáltalában nem csökkentette, sőt emelte az ember fontosságát. A helyzet ma is ugyanaz maradt, mint régen volt, hogy az ellenséges terület csak akkor tényleg a miénk, ha arra a saját gyalogságunk tette a lábát. S bármennyire is fejlődjön a háborús technika s bármennyire is tökéletesedjenek a gépek, a csaták és ütközetek sorsát mégis az fogja eldönteni, hogy a katona előre megy-e, vagy hátrál. Minden idők háborújának ez volt és ez lesz az eldöntője.

Revíziót!

Milliók jaja	... Hol nóta járta,
Hallik az éjbe:	Most halál ugat
Meg sem hallgatva.	S ez a te műved
Csak elitélve.	Művelt nagy Nyugat —
Egymás nélkül	A varjak már
Mi nem élhetünk,	Felettünk szállnak,
Nékünk fánk nincs,	Még sem látod,
Nincsen kenyerünk,	Hogy mire várnak?
Fázunk,	Mig el
Ehezünk,	Nem veszünk
Igy mi	Össze
Elveszünk,	Nem esünk,
Legyen vége	Vess hát véget
Az éjszakának —	Az éjszakának:
Igazságot	Igazságot
Magyarországnak!	Magyarországnak!

Bajkay Lajos.

Portyázás.

A németek nem Prágába, hanem Bécsbe masíroztak be, mégsem Béccsel, hanem Prágával van tele a világsajtó, a cseheket tárgyalják kormányok és parlamentek, interpellációk és miniszterelnöki nyilatkozatok. A csehszlovák állam területén egy fűszál sem rezdült, mégis mindenki róluk beszél s meg kell adni, nem túlságosan csörteti a kardját a háborúgyőztes hatalmas csoport a mostani csehszlovák állapotok fenntartása mellett.

Ugyan miféle államalakulat is lehet az, amelyikben fenekestől felfordul minden, mihelyt a szomszédban történik valami? Talán nem akad még egy példa a világtörténelemben, hogy egy nép olyan rövidlejárátú szerencsére spekulált volna, mint a csehek 1918-ban. Mert azt a vaknak is látnia kellett, hogy a dunamedencei vezetőszeretétől megfosztott Ausztriát a hetvenmillió testvér-szomszéd úgy magához fogja rántani, mint malomkeréknyi mágnes a gombostűt. Legfeljebb évtizedek kérdése lehetett, hogy ez bekövetkezzék s ezt éppen a csehek ne tudták volna? Nehéz elhinni.

Mindegy. Ugy látszik, el kell fogadnunk, hogy a népek történetében józanésszel hihetetlennek látszó dolgok is előfordulnak. A csehek egészen elemi hibát követtek el s most fő a fejük, hogyan mászszanak ki ebből a lehetetlen helyzetükből. Hirtelen átsapnak a kisebbségi megegyezés politikájába, de lehet-e ezt őszintén, eredményesen, mindenkiire kielégítő módon megoldani olyan húsz esztendő után, amelyet a kisebbségeknek cseh uralom alatt el kellett szenvedniök? Lehet-e huszonnégy óra alatt — mert több idő nincs rá — egyszerűen átkapcsolni a két évtizedes uralmi rendszert, amibe cseh generációk már lelki és megélhetési gyökeret vertek s ami szudétánémeteket, szlovákokat, cipszereket és magyarokat indulattal, gyűlölettel tölt el mindennel szemben, ami cseh? Hogyan fogják a csehek ezt a feneketlen szakadékot áthidalni?

Pedig ennek a csodának meg kell lennie, mert Anglia és Franciaország legfőbb szorgalmazói, hogy a csehek maguk mentsék, ami mostani államukból menthető. Ha ugyan menthető?

Kérdések, amikor a holnap és holnapután hozhatja meg a választ. Az bizonyos, hogy valamilyen lényeges változásnak történnie kell a cseh állam egész szervezetében és az ott élő népek életközösségében. Változásnak, ami a Felvidékre is napsugarat hoz s ebben a napsugárban bizonyosan újra összetalálkoznak odafent tótok, magyarok és szepesi németek, akik ezer éven át szépen megvoltak egymás mellett, senki se csalogatta közülök uralkodó fajnak a cseheket.

Ugyanakkor pedig, amikor a csehek kétkézzel kezdik osztogatni államuk más népei felé a jogokat,

megbékülést és a többi réglátott jókat, Erdélyben cenzura alá fogják a magyar temetési búcsúztatókat. A halott kedvestől tehát csak azokkal a szavakkal lehet elbúcsúzni, amiket a román cenzor jóvá hagyott. Az az érzésünk, hogy ezt a sötét nemzeti-ségi politikát a románok sem fogják sokáig bírni. Az *Universul c.* román lap közismerten a legmagyar-falóbb s most hirtelen mégis enyhe hangokat hallal felénk. Bizonyos változások tehát az erdélyi magyarság sorsában is várhatók.

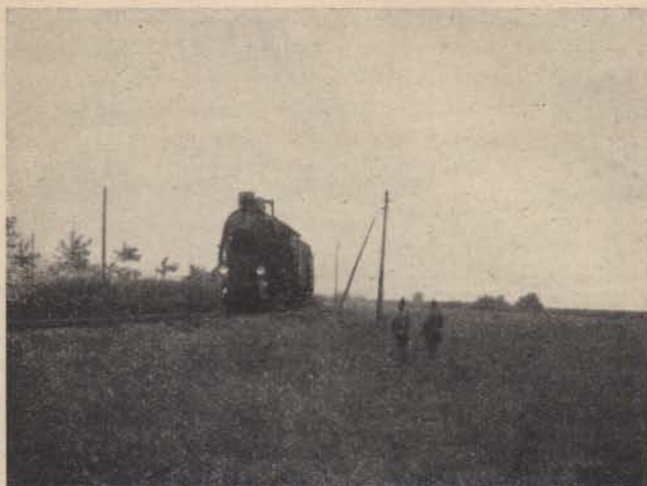
Általában az az érzésünk a legutóbbi túlfűtött hetek külpolitikai híryanagából, hogy eddig Ausztria valami kulisszaféle volt a tőle keletre eső dunai terület előtt. A nyugati nagyhatalmak igazi érdeklődése csak Bécsig jutott el, most azonban kiesett ez a kulissza előlünk és különösen Londonból hirtelen ránk szegeződnek a tekintetek. Ránk, értve ez alatt a Kárpátok medencéjét, az egész földdarabot, ahol trianoni határok vannak. Mikor és hogyan bontakozik ki eredményekben ez az érdeklődés, megint olyan kérdés, amire csak a holnap hoz választ.

Azzal mindenesetre tisztában kell lennünk, hogy trianoni sorsunk első nagy fejezete most bezárult. Új kezdődik. Nagy feladatok és nagy lehetőségek tűnnek fel a látóhatáron. És a jövőendő küzdelmeiben csak a csüggedőktől, rémlátóktól mentesen bennünket az Isten, mert nagyobb veszélyt jelentenek számunkra, mint csehek és románok együttvéve.

A női divathoz nekünk semmi közünk, de amikor felhívjuk csendőrszavaink és leányaink szíves figyelmét arra, hogy a Főméltóságú Asszony magyar ünneplőben fog megjelenni az eucharisztikus kongresszus világnyilvánossága előtt, ezzel nem divathírt közlünk. Ez nemzeti ügy s hogy miért az, jól tudjuk: minden nemzet vigyáz a maga ősi kincseire, amik nemcsak aranyban őrizhetők meg, hanem a ruhaformák, színek, elemek ősi eredetiségében is. Ezek is nemzeti kincsek s ha azt akarjuk, hogy a nép asszonyai a fülreakasztott jambósapka és egyéb kétes „európaiságú“ ruhadarabok helyett legalább ünnepi öltözködésükben magyarok maradjanak, ebben szükség van a középosztály példaadására.

Nézzünk szemébe ennek a dolognak s mondjuk meg őszintén, hogy sokan kizárólag Páris s mivel az túlmessze van, hát legalább a Váci-utca és kapcsolt részeinek a divatját érzik viselhetőnek és elviselhetőnek. Nincs erre jó magyar szavunk, de talán a fogalom alacsonyrendűsége miatt ne is legyen, hanem mondjuk az idegen nevének: sznobság ez a javából. Származás, mult és hagyományok megtagadása. Így jutunk el oda, hogy a bükkösdengelegi váltóór felesége is ijesztő kalapasodát tűz a kontyitalan fejébe, divatlap nyomán ölt magára valami szertesabdalt, vonalak, cakkok, gurtnik és gombok „eredetiségével“ szertezilált szövétadarabot s mikor belenéz a tükörbe, azt mondja: — No lám, én is divatos lettem...

Szegény dengelegi váltóórné... Már azon tűnődik, hogy a három kotlóalj csibéből kitelik talán bunda is télire. Olyan, amelyik az a szép barna színű, jórövid, csak egyellenegy gomb van rajta és nem melegít, de az nem baj, hiszen azért női divatbunda. És mennyi ilyen megzavart, alapjában egyszerűösztönű, de elrontott ízlésű szegény asszony s

(vitéz Balázs-Piri Gyula alev. felv.)

leány bújja a zsirosrahasznált ócska divatlapokat. Ez az „európeerré“ uniformizált női divat berontott a falvainkba, kijut még a tanyákra is és sorvasztja, megfojtja a régi népi öltözködés szépségeit.

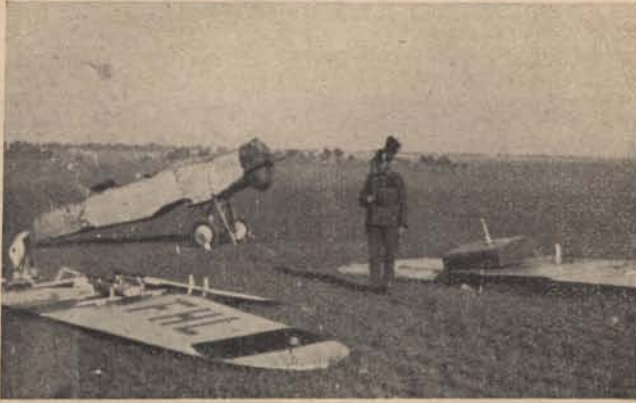
Nem vitás, hogy ebben a középosztályunk is hibás. Mondjuk csak meg: mintha kicsit szégyenkez-nénk, röstelkednénk váciutcai divatdarab helyett magyar, vagy legalább magyarmotivumos ruhát öltetni. Azt hisszük, hogy ez már idejétmúlt, avult dolog, helye már csak a gyöngyösbokrétában és néprajzi múzeumban van, no meg egyideig látjuk még a nép körében, amíg onnan is ki nem kopik. Igen nagy és igen káros tévedés ez.

Nem mondjuk mi, hogy okvetlenül pruszlikban és bokorugró szoknyában kell port törölgetni, de annyi alkalom kínálkozik ünnepnapokon, társadalmi eseményeken, meg úgy ünnepesebb egymásközt is magyar ruhát öltetni, hogy nem fog a szekrényben molyosodni, csak csináltassuk meg és használjuk egy-kétszer. Követő nyomban akad s ha a falu intelligens asszonya így megy egyszer a templomba, a nép asszonyai menten leakasztják fülükre a jambósapkat. Higgyék el asszonyaink és leányaink, komoly nemzeti hivatást töltenének be ezzel. A nemzeti érzés soha nem látott arányokban bontakozik az összes népekben s ebben a nemzeti újjászületésben minden nép visszatér öltözködésében is az ősi forrásokhoz. Nekünk meg éppen ezerszeres okunk van rá, hogy a nemzeti érzést élesszük, fokozzuk. S hogy az öltözködés nemcsak kifejezője, hanem bástyája is a nemzeti érzésnek, azt mindenki tudja.

Bízunk benne, hogy a Főméltóságú Asszony példája és a magyar nőkhöz intézett felhívása nem marad hatástalan. Bízunk benne, hogy városon és falun egyre több gyönyörű magyar nőruhát látunk ezután. Most már talán szélesebb nyilvánosságot, erőteljesebb ösztönzést kap ez a nem jelentéktelen mozgalom. Reméljük, hogy a divatlapok előkelő világába is be fog törni a feltámadt magyar ízlés s a legelőkelőbb divateégektől a legegyszerűbb falusi varrónőig mindenütt megtanulnak újra magyar ruhát varrni. Ugyebár, szinte hihetetlen nagy vívmány, valami egészen rendkívüli újdonság lesz ez — magyar földön...

S amíg a magyar ruha a divat hűvös és bűvös otthonában újra megkapja a maga rangját, addig is lehet kapni mintasorozatot a magyar öltözködési

Szut. 64/19. ponthoz. (Pandur S. őrm. — Dombóvár — felv.)

mozgalom országos bizottságánál — Budapest, XI., Bercsényi-utca 15. — Izléses, szép találkozásait látjuk a korszerű divatízlésnek és az ősi magyar öltözeti vonásoknak. Érdemes asszonyainknak és leányainknak belemérülni ebbe a ruhavilágba, meglepő dolgokat, finom megoldásokat, a jelennek és múltnak művészi, egyszerű, izléses összehangolásait fogják felfedezni s biztosak vagyunk benne: senki sem húzódozik majd a magyaros öltözettől. Bizony, jó lenne, ha éppen a csendőrség lenne első hírvivője ennek, kisvárosban és falun. Csendőrök és vitézek 2 P 80 fillért fizetnek a mintasorozatért. Divatlaparányokban talán drágának látszik, de hát ez még csak a kezdet s minden kezdést támogatni kell. Vagy csak kellene?... Nem hisszük!

Egyik pályázatunkra a bajtársiasság példáit írták meg nekünk a pályázók. A sok szép példa között különösen megtetszett nekünk egy, amit érdemesnek látunk itt megemlíteni. Egy járőr napok óta nyomozott s husvétra sem tudott hazajutni az őrsére, bár nem esett messzire. Éppen azon tanakodott a két fáradt csendőr, honnan tudnának valami harapni-valót keríteni, mikor üzenetet kaptak a községházáról, menjenek be sürgősen.

Azt hívnék, hogy szolgálati tennivaló akad, besiettek a községházára s érthető meglepetésükre ott találták az őrsük szakácsnőjét, aki már megterítette a pihenőszoba asztalát és a terített asztalon ott párolgott inycsiklandozóan a husvéti ebéd.

Mondanunk sem kell, hogy a derék gazdálkodás-vezető érdeme volt ez a meglepetés. Tudta, hogy a két bajtárs a közeli községben nyomoz s tudta azt is, hogy jól fog nekik esni az ünnepi ebéd. Azt írja nekünk az egyik váratlanul megvendégelt bajtársunk, hogy soha ilyen örömet neki étel nem szerzett. Nem is az étel tulajdonképpen, hanem a figyelem, a bajtársi gondoskodás.

Nem mondjuk mi most azt, hogy tehát néhány száz szakácsnő ételhordóval járja ezután a határt a járőrök lábanyomát keresve. Ez adott esetben, a véletlen által is elősegítve, csak egyik példája, megnyilatkozása volt az igazi meleg bajtársiasságnak s egy kis jóakarattal lépten-nyomon lehet ehhez hasonlót találni. Csak keresni kell, vagy legalábbis nem kell kifejezetten elszökni és elbujni az ilyen lehetőségek előtt. Sok kellemes percet szerezhetnénk így egymásnak kellemetlen percek helyett, mert az ilyen figyelem mindig megtalálja a viszonzását.

A szülőkről.

Irta: PALOTÁS JÓZSEF törzsőrmester (Pécs).

A *Csendőrségi Lapok* január 1-i számában, a vezető helyen, szomorú esetet olvashattunk. Sokszor foglalkoztam azzal a gondolattal, hogy az általam e téren észlelteket a *Csendőrségi Lapok* hasábjain bajtársaim elé tárom, de mindig arra gondoltam, hogy bajtársaim talán el sem hiszik, amit írok. Az eseteket, amikről írni fogok, magam láttam és megbízható bajtársaimtól is hallottam ugyanilyen eseteket.

Most, amikor a kérdést lapunkban láttam felvetve, bátorságot vettem és én is megírom tapasztalataimat. A neveket természetesen nem közlöm, de ha az érdekeltek egy parányit is gondolkodtak tetteik felett, akkor magukbaszállnak s talán még sírni is tudnak. Mert bizony sírhatnak azért, amit tettek.

Három esetet írok le, amit három szívtelen ember cselekedett szüleivel szemben. A három közül kettő még a csendőrség kötelékében van, a harmadikat utólérte a sors keze.

1.

Mint fiatal csendőr, járőrszolgálatba indultam egy idősebb bajtársammal. Portyázás közben talákoztunk egy idős bácsival, aki az egyik község szélén sertéseket legeltetett. Az idős ember örömeiben azt sem tudta, hogy mit csináljon. Nem tudtam, hogy kicsoda az öreg. Arra gondoltam, hogy járőrvezetőmet ismeri. Amikor közvetlen közelébe értünk, azt mondotta az előttem ismeretlen ember járőrvezetőmnek, hogy „Isten hozott erre mifelénk, édes fiam!” Járőrvezetőm az elhangzott szavak után a legocsmányabb szavakkal illette az öreget. Többek között azt mondotta neki, hogy „hordja el magát, mert a nadrágjába rugdosok”. Ez még a legenyhébb kifejezés volt járőrvezetőm részéről. Én nem merem leírni azokat a szavakat, amiket még mondott. Ekkor tovább mentünk. Amikor néhány lépést megtettünk, járőrvezetőm azt mondotta, hogy az őt megszólító embert nem ismeri.

Fenti eset megtörténte után rövid néhány nap múlva őrsállomásomon ismét talákoztam az öreggel. Akkor egyedül voltam, szolgálaton kívül. Az ismertlen kérdezte tőlem, hogy mi van az ő fiával? Miért nem akarja őt megismerni? Ekkor már könny hullott a szeméből. Én nem tudtam mit felelni, mert nem ismertem a családi kapcsolatukat. Ekkor tudtam meg, hogy az említett bajtársamnak az édesapjáról van szó, akit nem ismert meg és oly csúfosan utasított el.

2. Egy másik őrsön szolgáltam. Vásárügyleti szolgálatban voltam járőrtárs. A vásárban talákoztunk egy kopottas ruhába öltözött emberrel. Az idős ember járőrvezetőmhöz fordult és azt mondotta: „Te is itt vagy, édes fiam?” Járőrvezetőm irult-pirult. Azt kérdezte az embertől: „Kicsoda maga?” Nem tévesztette őt valakivel össze? Az öreg azt mondotta: „Szép, hogy meg sem ismeresz! Ezért neveltelek fel?” Az én járőrvezetőm nem szólt semmit, hanem otthagytuk az öreget. Járőrvezetőm azt

Ki tudta?

Száznak másfél harmada kereken: ötven.

Áczél György thts. körmendi, Révész Ferenc thts. szentgotthárdi őrsparanesnokokat az Osztrák Arany Érdeméremmel és Kiss Sándor I. törm.-t (Szentgotthárd) az osztrák nagy Ezüst Érdeméremmel tüntette ki a volt osztrák szövetséges állam elnöke, mert egy osztrák csendőrtisztviselő ellen gyilkos merényletet elkövetett cigány kézrekerítése körül kiváló szolgálatakat teljesítettek.

mondotta, hogy az őt megszólító ember neki nem édesapja. Nem is ismeri.

Ekkor már gondolkodóba ejtett engem az eset és az előbb írtakra gondoltam. Nem tudtam elgondolni, hogy mi lehet az oka annak, hogy az én bajtársaim nem akarják megismerni édesapjukat. Rájöttem, hogy a hiba ott van, hogy a szülők szegények. Bajtársaim szégyelték mint csendőrök, hogy szüleiknek nincsen olyan jó dolguk és módjuk, mint jelenleg nekik. Arra azonban nem gondoltak, hogy ők abból a szegény sorsból kerültek ki, amiben szüleiket hagyták.

Sokat gondolkodtam az eseteken. Az említett két eset alig múlt el, jött a harmadik, ami bizony még tetézi az előbbieket. Úgy történt, hogy az egyik bajtársam osztálysorsjegyet vásárolt. A szerencse kedvezett neki és tízmillió koronát nyert. Özvegy édesanyja valahogyan értesült fia szerencséséről és az őrsön felkereste a fiát.

Amikor bajtársam édesanyja az őrsre megérkezett, a szakácsnőtől kérdezte, hogy az ő kedves fia hol van? A válasz az volt, hogy a legénységi szobában. A szakácsnő a keresett csendőrt a folyósóra kihívta, ahol édesanyja a nyakába ugrott és meg akarta csókolni. Bajtársam azonban ellökte magától és azt kérdezte, „Kicsoda maga és mit keres itt?” A válasz az volt: „Nem ismeresz, édes fiam?” „Nem én!” — mondta a csendőr! Már fogta is édesanyját és a laktanyából az utcára vezette. Becsukta és bezárta a kaput. Anyját az utcán hagyta.

Néhány hónap múlva ez a bajtársam is elhagyta a laktanyát. Három hónapi fogházat kapott, mert azt sem tudta, hogy mit csináljon a sok pénzzel. Állandóan züllött. Természetesen a pénzt elverte. Most nem tudom, hogy hol van, de nem is kívánom tudni.

A *Csendőrségi Lapok* vezetőhelyén szépen le van írva, hogy kik a szülők és hogyan kell azokat meg-

becsülni. Sajnos, sok bajtárs nem tudja szüleit értékelni. Pedig a szülők azok, akiknek köszönhetjük létünket és azt, hogy vigyáztak ránk. Vigyáztak arra, hogy bűnbe ne kerüljünk. Így juthattunk azután a csendőrség kötelékébe. Adjunk halát az Istennek, hogy így sikerült. Arról azonban ne feledkezzünk meg, hogy szüleinknek tartozunk valamivel. Ez a valami a szeretet, hűség, ragaszkodás. Most, hogy mi egy kicsit jobb sorsba jutottunk, ne feledkezzünk meg szüleinkről, hanem juttassunk a jóból részükre is, hogy ne nélkülözzenek. Így a szülők szeretetét még jobban fokozzuk és azt mondják rólunk, hogy jó gyermeket neveltek, úgy maguknak, mint szegény megcsónkított hazánknak.

Én nem tudnám szüleimet elhagyni, de különösen megtagadni, mint egyes bajtársaim.

Ne szégyeljük bajtársak azt, hogy szegénysorból kerültünk ki. Ha vagyunk nincs is, az nem baj. Van azért egy olyan értékünk, ami sokezer hold földnél többet ér. Ez a megbízhatóság és a hazaszeretet. Tudja azt minden előljárónk, hogy nem magánacsaládból valók vagyunk. De nem is kell, hogy onnanvalók legyünk. A magyar hazának a fiai vagyunk, de ne csak színleg, hanem szívből is azok legyünk. Aki a szüleit nem istápolja, nem lehet jó magyar sem. A hazai rög éppen olyan, mint a szülő. Tisztelni és ápolni kell a szülőket és azt a földet, ahol lakunk.

Az anyagiaskodó ember teszi azt, amit leírtam. Azt várja, hogy elérkezzen az elseje. Felvegye a fizetését és félrerakja. Jó, meg kell azt is becsülni, de ne feledkezzen meg a szüleiről, testvéreiről, esetleg még más idegenekről sem, akik néhány fillérré rá vannak szorulva. Adjunk tehát tehetségünkhöz képest, mert adhatunk. Ha adunk, akkor még nekünk is marad.

Ha szegény szüleinkkel találkozunk bárhol is, emelt fővel álljunk meg előttük. Legyünk büszkék

arra, hogy a magyar hazának derék és megbízható férfiakat neveltek. Ha így cselekszik minden bajtársam, akkor előljáróink és feljebbvalóink szeretetét és hozzánk való ragaszkodását csak fokozzuk.

Vallomások a kártyáról.

— Egy pályázat anyagából. —

X.

1921-ben léptem be a csendőrség kötelékébe. Hat évig gondtalanul és becsülettel teljesítettem hivatásomat. Soha — még polgári életemben — sem kártyáztam. A kártyajátékok elnevezését is a csendőrségi szolgálati időm alatt a büntetőtörvénykönyvből ismertem meg.

Majd 1927 tavaszán egy vegyes örsre helyeztek át. Az új örsön még meg sem melegedtem, meglepetésmre az alábbi esetnek voltam szemtanúja.

Már az első napon, alig, hogy elmúlt a napirendben előírt foglalkoztatási idő, a legénységi szobában elhelyezett hosszú közös asztal mellett 1—2 csoportban különböző kártya hazard-játékos társaság verődött össze. Még meg sem ismerkedtem az új hellyel, bajtársaim máris felkértek, hogy csatlakozzam hozzájuk.

Ekkor még elutasítottam a meghívást, mert örsparancsnokom parancsa folytán el kellett készülni — mint új embernek — a szokásos másnapi ruha- és szerelvényvizsgára s így csak figyeltem a kártyajátékos társaságot. Egy-két óráig jó hangulatban töltötték el az időt, később aztán már egyik-másik bajtárs között hangosabb lett a társalgás, mert a pénztárca felmondta a szolgálatot. Az üres pénztárca tulajdonosa angolosan ellépett a laktanyából. Rövid idő múlva már vígan tért vissza, mert valamilyen módon mégis került a pénztárcába 1—2 darab színes bankjegy és így akadály nélkül játszott tovább.

Igy ment ez nap-nap után. Később aztán én is csatlakoztam a játékosokhoz, mert az állandó meghívás és a pénz utáni vágy annyira erőt vett rajtam, hogy szinte kényszerülve lettem egy játékos helyét betölteni. Kevés ideig szerenésém is volt a játékhoz, talán azért is, mert bajtársaim alkalmat adtak a szenvedély megerősödéséhez, úgyannyira, hogy később egészen rabja lettem a játéknak.

Egyszer aztán az én pénztárcám is felmondta a szolgálatot, de a szenvedély mindjobban erőt vett rajtam úgy, hogy én is az előbb említett bajtársam sorsára jutottam. Pénzt kölcsönöztem, de azt is mindannyiszor elveszítettem, ennél fogva a zsoldom mindig kevésnek bizonyult. Ennek dacára olykor mégis csak kellett egy-egy ruhadarabot vásárolni, így a laktanyában megjelenő ügynökök nekem könnyen eladhatták a portékát részletre, mert az átvételnél nem kellett érte fizetni.

(Tudjuk pedig, hogy a laktanyába ügynöknek belépni tilos. Szerk.)

A részletek aztán később mégis csak esedékessé váltak, de pénz nem volt, így már az első részletet is kölcsönpénzből kellett kifizetni. A második részlet már elmaradt és jött a felszólítás, de ekkor még a céget kielégítettem azzal, hogy váratlan kiadás

miatt nem küldtem el a részletet. Hasonló helyzetbe jutottak egyik-másik bajtársaim is.

Ez sem mehetett sokáig, mert később a felszólítások sokasága sáskaszerűen lepte meg az örsöt, úgyannyira, hogy alig lehetett ellene védekezni. Elsején ugyan volt pénz bőven, lehetett volna a részletet fizetni, mert jó gazdánk: a kincstár sohasem feledkezett meg rólunk, de mi a kártyaszennvedély hatása alatt az adósságunkat mindig elfelejtettük.

Elsején egy-két bajtárs pénztárcája mindig megtelt kisebb nagyobb összegekkel, néhány bajtársé viszont — köztünk az enyém is — kiürült.

Az utóbbi helyzetbe jutottak között volt olyan bajtárs, hogy elkeseredésében már a puskát fogdosta, mert öngyilkos akart lenni. Ezt azonban nem engedte egy jószívű bajtárs (nyerő bajtárs) mert kivett egy 50-est a pénztárcájából és átnyújtotta az öngyilkosjelöltnek, mire az nyomban lemondott a szándékáról. A pénztkölesző bajtárs azonban vigyázott, arra, hogy adása ne maradjon senkisé, mert a pénz átadása után nyomban egy nyugtát állított ki, azt az érdekelttel aláíratta és az összeget a következő hó 1-én bevasalta rajta.

A kártya játékszenvedélyének hatása alatt, több bajtárssal együtt elég szomorú helyzetbe jutottam, felszaporodott az adósság és utána jöttek a fenyegetések. A fenyegetés és a szenvedély hatása alatt az említett örsről négy bajtársam szerelt le végkielégítéssel és míg pénzük volt, úzték tovább a szenvedélyt. Egyébként mindannyian életerős fiatal emberek voltak. Ennek dacára mégis inkább a tesülettől váltak meg, semhogy a kártya szenvedélyéről mondtak volna le. Hogy milyen helyzetbe jutottak leszerelt bajtársaim és hogy mi minden mentek keresztül, azt itt részletesen sok volna leírni. Megmagyaráz az mindent, hogy jelenleg mindannyian napszámos munkával keresik a kenyerüket, rongyosak és szánalom rájuk nézni.

A leszerelt négy bajtársaim egyikéről annyiban teszek itt említést, hogy az egyik Nyomozati Értesítőből olvastam, hogy lopás miatt körözést bocsátottak ki ellene. A személyleírás alapján az egyik hajdumegyei örs járőre elfogta és az igazságszolgáltatás kezébe juttatta. A személyleírás alapján is mertem rá, hogy egyik régi kártyapartnerem került bele ebbe a siralmas helyzetbe.

Az én helyzetem később aztán megváltozott, mert mielőtt a kártyaszennvedély teljesen a romlásba döntött volna, egy másik örsre helyeztek át. Áthelyezésemkor 650 pengő adósságom volt, de becsületem nem volt. S az új örsön igen derék örsparancsnok kezébe kerültem, aki alárendeltjeinek a magánéletét állandóan figyelemmel kísérte. Ennek hatása alatt teljesen megjavultam, adósságomat kifizettem és ekkor örök fogadást tettem, hogy a gyilkos eszközt, a kártyát, sohasem veszem a kezembe. Ha valamikor kártyát látok, mindig a leszerelt bajtársaim jutnak az eszembe.

Az utóbbi örsre való áthelyezésem napjától, a nősülésem napjáig az adósságom rendezésén felül

—
Az 1683. évi török ostrom után hirtelen felszabadult bécsiak *szákmányéhsége* akkora volt, hogy — nagy sietségükben — az őket felmentő lengyel sereg lovasságának lovaiból is egy esomót elvittek.

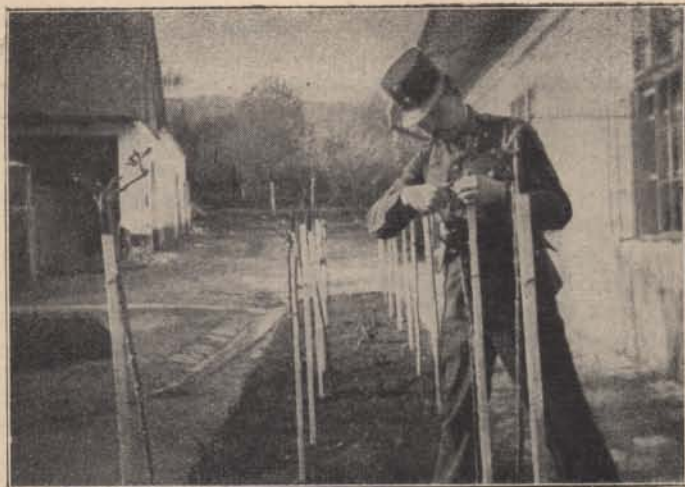

1000 P-t takarítottam meg. Hét éve nősültem meg, azóta 5 hold földet és házat vásároltam (értéke kb. 10.000 pengő). Azóta nem nélkülözök és gondtalan házaséletet élek. Ezeken kívül 2 dícsérő okiratot és 1 nyilvános dícséretet érdemeltem ki. Azelőtt még álmodni sem mertem volna mindezekről.

XI.

Fiatalkoromban én is megtanultam a hazárd-játékot. Alig vártam mindennap, hogy szabaduljak a munkából, útközben arról gondolkodtam, hogy most biztosan nyerni fogok. A pénznyerés utáni mámorban — mint valami rossz kereskedő — mindkét kézzel, göresös ujjakkal markoláltam a pénzemet a zsebemben. Hazafelé már csak üres zsebet markoláltam. Ha nyertem azért, ha veszítettem azért, így hát folyton ittam. De miért?... Mert kártyáztam. Dolgozni napközben nem volt kedvem, mert álmos voltam. Mikor nem volt pénzem mindig fogadalmat tettem magamban, hogy többé nem játszom. Mikor ismét pénzem akadt, a fogadalmat rendszerint elfelejtettem. Szerencsére, a becsületes lealacsonyítására nem került sor, mert mielőtt a dolog odafajult volna, a következő eset történt, ami hála Istennek, végleg józan gondolkodásra térített. Azután még a hátam is borzongott, — mint akit a hideg ráz — ha csak a kártyára rá gondoltam is.

X-et mindenki úgy ismerte, hogy józan gondolkodású, ügyes ember. Szegény szülők gyermeke, de elég gazdagon nősült, így csakhamar tekintélyes fiatalember lett. Később a gazdálkodással felhagyott, mert kereskedőnek csapott fel. Vett ő mindent, amit csak kínáltak neki. Már ismerték a környékbeli községekben is. Én mint nős embert, az üzletfeleivel láttam meg először a kocsmában. Ettől kezdve sokszor hallottam a községben, hogy X. kereskedő fél-napokat, féléjszakákat kártyázik és mindig részeg. Közben jó pár hét elmúlt, mikor egyszer hallottam, hogy X. kereskedő 5 hold földet eladott, mely a feleségéé volt. Valószínűleg azért, mert pénz kellett a kereskedéshez, mert az addig gyűjtött jövedelmet elzüllötte. Ezt követően egy időben azt hallottam, hogy a szomszéd községben 500 pengőt elkártyázott, de amint később értesültem, feleségének azt állította, hogy az országon elrabolták tőle. Hogy miért, nem tudom, de felesége elhagyta, — gondolom a pénz miatt. Most azután mindennap kártyázott és ivott. Kb. 2 hónap múlva kibékültek a feleségével. Mi községbeliek úgy tudtuk, hogy most jól vannak, annak dacára, hogy az 5 hold föld már elűszott. Ezután már nem kereskedett, hanem ismét a földműveléssel foglalkozott. Látszott, hogy gyarapodni akarnak, mert földet béreltek távol a községtől a határban. Ott is laktak. Ez a lakásváltoztatás felesége terve volt, mert így akarta férjét leszoktatni a kártyáról, kocsmáról és a züllésről. Hát ez nagyon jól sikerült az első évben. Szépen gyarapodtak anyagiakban, családi boldogságban is, mert kisleányuk született. Nem is lett volna semmi baj, ha a házatáját el nem hagyja. Egyik őszi napon egy kocsis bűzát vitt a közeli városba eladni. Dolga végeztével egyik vendéglő udvarába ment lovait megetetni. A további részleteket csak annyira ismerem, hogy a pénzt elkártyázta és egy fillér nélkül ment haza. Ugy lehetett ez, hogy ott meglátta

(Molnár Lajos cső. — Villány — felv.)

a kártyázókat és a kártyaszenvédélyét nem tudta leküzdeni. Otthon ki is tört a botrány, hiába volt minden könnyörgése. Jó ideig nem volt becsülete, mert meg se állhatott a felesége és a rokonai előtt 2—3 hétig. Azután látszólag elismult az egy kocsis búza ára is. Én ezidőtájt elkerültem hazulról. Körülbelül egy év múlva, mint szabadságos katona jártam otthon. Ez alkalommal egy évre visszamenőleg elmeséltettem az újságot s ekkor hallottam, hogy a Kovács-féle kocsmá előtt X. volt kereskedő revolverrel agyonlőtte magát, azért, mert 3000 pengőt egy este részben elkártyázott, részben pedig — állítólag — kilopták a zsebéből, mert részeg volt. Hogy előzőleg milyen körülmények között került hozzá a pénz, nem tudom. Visszamaradt a felesége a kisleánnyal. Szegény sorsuldözött asszony, nem mert végigmenni az utcán, mert ujjal mutogattak utána, hogy ennek a fiatal asszonynak a férje lőtte agyon magát. Az asszony megmaradt ingó és ingatlanát eladta és távol a községtől, más vidéken telepedett le.

A kártya tönkretette kisleányának jövőjét, feleségének családi boldogságát, őt magát pedig az a kis pisztolylövedék élete delén a pokolba kergette. Szerencsétlen!

XII.

A világháború kitörésekor, mint próbacsendőr, alföldi anyaörsömről egy erdélyi igen gyönyörű és forgalmas fürdőhelyre kerültem tartósan vezényelve. Örsparancsnokom azok közé az előjárók közé tartozott, aki a csendőrt a községbe, egyedül, szolgálaton kívül ki nem engedte. Havonta esetleg egyszer előfordult, hogy megkérdezte a honlevőktől, hogy ki akar velem jönni a „Tóni“-hoz? A Tóni a község koreszmárosa volt és a koresma közvetlen a laktanya szomszédságában volt. Egy vasárnapon, vacsora után is megkérdezte az örsparancsnok, hogy tekintettel arra, hogy rendkívül nagy hideg van, ki akar vele átmenni a Tónihoz egy teára. Éme szépenhangzó felszólításra hárman jelentkeztünk. Átmentünk a koresmába és ott az örsparancsnok négy teát rendelt. Megkérdezte, hogy nincs-e valamelyikünknek kifogása az ellen, ha addig, amíg a Tóni felesége a teát elkészíti, elfogyasztunk négyen egy liter rizlinget. Kifogást egyikünk sem emelt az indítvány ellen és így meg-

rendelte a liter rizlinget is. Amint ezt fogyasztottuk, az őrsparancsnok újabb indítvánnyal állott elő. Indítványozta, hogy amíg a már kihozott rizlinget és még ezután jövő teát elfogyasztjuk, jó lenne 2 filléres alapon 21-es játékkal szórakozni. Én már ebbe nem szívesen mentem bele, de ismerve erőszakosságát, ellenezni nem mertem. A Tónival kihozta az ördög Bibliát és elkezdtünk játszani. Játék közben kihozta a Tóni felesége a teát, amint kihozta, őrsparancsnokom már rendelte a következőt. Majd néhány forró tea elfogyasztása után átértünk forralt borra. Amint szaporodott a tearendelés, úgy változott a játékalap 2 fillértől felfelé. Felemelkedett az alap 10 fillérré, majd 1 koronára és végül 10 koronára. Közben fogyott a forralt bor és került aztán fekete kávé is. Az idő igen haladt, mert mikor hajnali 5 órakor megnéztem a pénztárcámat, már 300 korona hiányzott. Ekkor úgy gondoltam, hogy vagy visszanyerem, vagy a többi pénzem is elveszem, de a legelső alkalommal bankot ütök, amelyben az összeg állandóan 2–300 korona körül volt. A kártyát az őrsparancsnok osztotta. Kaptam egy ászt, megkérdeztem az őrsparancsnoktól, mennyi a bank. Erre megszámolta és kijelentette, hogy van a bankban 320 korona, megüthetem, de először „guberáljam ki“ én is a 320 koronát. Kivoltam a 320 koronát és kértem, hogy a következő lapot vágja fel. Mire az felvágott egy 10-est, így lett nekem 21-em és így nyertem vissza 20 korona kamattal az elvesztett 300 koronámat. Erre kijelentettem, hogy tekintettel arra, hogy megvirradt, én tovább nem játszom. Őrsparancsnokom olyan szemet vetett reám, azt hittem megöl. Kijelentette, hogy ilyet is csak „pecsovics“ ember csinál, hogy nyer, aztán távozik. Őrsparancsnokom és a többi önként jelentkező bajtársaim, hogy a játék tovább mehessen, meghívták helyettem a Tóni-t játszani. Tóni a meghívást elfogadta és leült a helyemre, én pedig távoztam.

Hazamentem a laktanyába, rettenetesen álmos voltam, de aludni nem mertem, mert abban a biztos tudatban voltam, hogy amikor az őrsparancsnok megjön, én feltétlenül szolgálatra indulok. Vártam nagy nyugtalansággal, míg végre 7 órakor megjöttek és a bajtársaim sügták a fülembe, hogy készülhetek a legrosszabbra.

Hozzáfogtak a mosakodáshoz, de még el sem végezték, máris ott termett a Tóni felesége és kiabált a folyosón, hogy ha az urától elnyert 70 koronát nem adják vissza, bemegy a szolgabíró úrhoz és bejelenti, hogy a csendőrök az urától 21-es játékkal elnyerték a pénzt. Erre már nemesak én voltam nyugtalan, hanem még maga az őrsparancsnok is. Megnyugtatta a koresmárosnét, hogy legyen nyugodt, a férjétől elnyert összeget visszakapja.

Következett aztán a „kihallgatás“. Az őrsparancsnok megkérdezte, hogy ki mennyit nyert. Természetes, hogy mindenki azzal állt elő, hogy ő vesztett. Én őszintén beismertem, hogy 20 koronát nyertem, de hozzáfűztem, hogy ez nem lehet a Tóni pénze, mert a Tóni csak aztán játszott, amikor én eljöttem. Azonban amikor az őrsparancsnokom tekintetét rajtam végigjártatta, nyomban kijelenttem, hogy a nyert 20 koronát hajlandó vagyok visszaadni. Már nyujtottam is át. Ekkor azonban azt is kijelentettem, hogy én eddig sem kártyáztam,

de ezután többet az életben sem kártyázom. Erre az őrsparancsnokom azt a megjegyzést tette, hogy: „Olyan ez, mint a dohányzás. Azt sem lehet elhagyni, meg ezt sem.“

Telt az idő és az őrsparancsnok még sokszor átment a bajtársakkal Tóni-hoz, de én soha. A végeredmény, az lett, hogy jött egy járásörmesteri meglepetés és egyedül talált a laktanyában. Valahonnan sejtette, hogy az őrsparancsnok és a bajtársaim hol vannak, mert elrendelte, hogy kössek kardot, majd átme gyünk a szomszédba. Ekkor tört ki bennem a nyugtalanság igazán, mert biztosra vettem, hogy úgy az őrsparancsnok, mint a velevolt bajtársaim azt gondolják, hogy én árultam el, hogy ők hol vannak. A kártyapartinak úgy lett aztán vége, hogy az őrsparancsnok 20, míg a többi bajtársam pedig 14–14 napi „szárazfürdőre“ mentek a híres fürdőhelyről a szakaszparancsnoksághoz.

Én kitartottam azóta is a fogadalmam mellett, azóta sem kártyáztam, de nem bántam meg soha. De nem engedem meg azt sem, hogy az örsömön kártyázzanak. Nem engedem meg, még csak a tényleg szórakoztató, pénznélküli kártyajátékot sem. Lehet azonban sakkozni, dominózni és malmozni. Legujabban pedig a „Ne nevesd korán“ kockajátékot, amelyiken tényleg lehet nevetni és időt tölteni anélkül, hogy valakinek egy megtakarított fillérébe vagy éppen a becsületébe, sorsába kerülne. Melegen ajánlom mindenkinek, aki azt hiszi, hogy ha már mindenáron játszani akar, azt csak kártyával lehet csinálni.

Most még elmondok röviden egy szomorú kártyasorsot. Három év telt el, mire visszakerültem az anyaörsömre, mint alörmester. Találtam ott egy nálam 12 évvel idősebb csendőrt, aki vezénylésem alatt került oda és akit azelőtt nem ismertem. Felűnt nekem, hogy ez az öreg bajtársam nem örmester. Megkérdeztem, hogy „Hát veled mi van, hogy te nem vagy örmester?“ Nagy sóhajok közepette csak annyit felelt, hogy elvitte a „kártya.“ Tréfásan azt feleltem neki, hogy csak nem tette az örmesteri rendfokozatát is a bankba? Felelet az lett, hogy a rendfokozatot ugyan nem, mert az még nem volt, azonban be szokta tenni elsőjén a zsoldot. Erre felhoztam neki példaképpen magamat. Elébetártam szépen, hogy könnyű ezen segíteni. Én is kártyáztam, de megfogadtam, hogy többé kártyát a kezembe nem veszek. Ennek már most hét éve elmúlt s azóta a kezemben kártya nem volt. Erre aztán annyit mondott, hogy ha az eddig eltöltött magánfogságok nem térítették észhez, az ő fogadása kevés ahhoz, hogy megbírja állni, hogy ne kártyázzon.

Számtalan esetben kértem azután is, hogy hagyjon fel a kártyával, de bizony eredmény nem volt. Vége az lett, hogy amikor az előjárók látták, hogy minden hiábavaló, nyugdíjba kellett neki menni. Ez sem használt. A nyugdíját épp úgy, mint az illetékét, elsőjén elkártyázta. Mint nyugdíjast már a bajtársai sem látták el hónapközben kölesönnel, így kénytelen volt egy nyugdíjas tiszthelyetteshez elszegődni kocsisnak. Itt is kiderült, hogy aki nem jó csendőrnek, az nem jó kocsisnak sem. Nyugdíjas bajtársunk két hónap után elzavarta, mert egy elsőjén, mikor a nyugdíját felvette és a szolgálatadója kocsival kiküldte a tanyára, bajtársunk a legközelebbi koresma előtt megállott és hozzáfogott kártyázni. Mindaddig ott volt a koresmában, a lovak

meg a koresma előtt, míg szolgálatadójának a fülébe nem jutott, hogy a kocsis nem ment ki a tanyára, hanem a koresmában kártyázik. Ezzel kitelt bajtársamnak az ideje itt is, mert a nyugdíjas bajtársunk többé nem engedte be a portájára. Így aztán bajtársam, aki a kártyát soha nem tudta elhagyni, teljesen kiéhezve és lerongyolva, 1927-ben úgyszólván éhenhalt.

XIII.

Néhány megtörtént sajnálatos esetet írok le, amit csendőrségi szolgálatom ideje alatt láttam és tapasztaltam bajtársaim között.

1. Mint fiatal csendőr kerültem egy igen mozgalmasságra. Az örsön hatan voltunk nőtlenek. Ha a szolgálat megengedte, ami ritkán adódott, kimentünk a községbe szórakozni. Különböző helyekre mentünk. Volt, aki moziba, koresmába vagy csupán helyi és személyi ismeret kibővítés céljából távozott el a laktanyából. Az öt bajtársam közül kettő különös körülmények között több szabad időt élvezett, mint mi 4-en. E két bajtársam rövid időn belül olyan társaságba került, amely hazard kártyajátékok fűzőtt magánlakásokban. Én úgy szereztem erről tudomást, hogy az említett bajtársaim pénzt kölcsönöztek tőlem, már a hónap elején. Engem tévesen tájékoztattak arról, hogy miért kéri tőlem a pénzt. Másoktól tudtam meg a pénzkérés okát.

Két bajtársam megismételte a kölcsönkérést, de nem adtam. Figyelmeztettem őket arra, hogy rossz kimenetele lesz a kártyázásnak. Ugyanekkor jelentettem őrsparancsnokomnak az általam észlelteket. Őrsparancsnokom ekkor korlátozta a két bajtársam szabadidejét. Ezek azonban minden alkalmat kihasználtak szenvedélyük kielégítésére. Most már polgári egyénektől kértek pénzt kölcsön. A kölcsönzött pénzt nem tudták visszafizetni. Ekkor őrsparancsnokom megtette a szükséges jelentést. A kivizsgálás során megállapítást nyert, hogy a két bajtársam annyira eladósodott, hogy egy évi fizetésük nem volna elég a kártyázásra kölcsönként összeg visszafizetésére. Könnyelmű bajtársaimat három évi csendőrségi szolgálat után a testületből eltávolították.

2. Aztán egy másik örsre kerültem. Nőtlenek négyen voltunk. A laktanya közvetlen szomszédságában koresma volt. Két nőtlen bajtársam sűrűn meglátogatta a koresmát. Ezt elősegítette az, hogy az örskörletben kevés büncselekmény fordult elő. Ami előfordult, nagyobb része kiderítetlen maradt. Kerestem az okát. Az ok rövid idő múlva kiderült számomra és megtudtam mindent. Az örsön volt bajtársaim közül két nőtlen törzsörmeister keveset törődött a szolgálattal. Látszólag elvégezték feladatukat, de csupán azért, hogy éppen baj ne legyen. Összes szabadidejüket a laktanya szomszédságában lévő koresmába töltötték el, ahol állandó kártyázás volt s ők annak törzstagjai voltak. A szerencse nem kedvezett bajtársaimnak. Havifizetésük a kártyára és italra fogyott el. A pénzen kívül még egy sokkal nagyobb érték is elfogyott, amit nehezen lehetett pótolni. Ez abban a községben a csendőrség tekintélye és jóhírneve volt, amíg aztán itt is minden ki nem derült.

3. A harmadik örsömbre kerültem. Itt öten vol-

tunk nőtlenek. Büncselekmény ritkán fordult elő, így az őrsjáratok leportyázása után sok szabad idő volt. Ki is használták közülünk egyesek. Egy bajtársam beteg volt, ha a laktanyában kellett maradnia. Az egyik alkalommal szintén kiment a laktanyából. Kíváncsiságból én is utána mentem. Láttam, hogy egy koresmába megy be. Én nem mentem be azonnal utána, hanem a községben nézelődtem. Ugy 22 óra tájban bemenem abba a koresmába én is, ahová előbb említett bajtársam betért. Láttam, hogy kártyázik, de nem hazardjátékokat. Bajtársam és a társaság többi tagja, engem is hívott kártyázni. Én azonban soha nem szerettem a kártyát, így akkor sem ültem le kártyázni. El is távoztam a koresmából. Előbb azonban hívtam bajtársamat is haza, de nem jöttek velem.

Kis idő múlva bajtársam is hazaérkezett, de nem feküdt le, hanem írógépfűkjából pénzt vett ki és ismét eltávozott a laktanyából. 24 óra tájban szomorkodva tért haza, lefeküdt és aludt reggelig.

Reggel a községben azt beszéltek, hogy egy csendőrt az egyik koresmában „jól kipofoztak és a koresmából kidobták.” Őrsparancsnokom a hír való, vagy valótlanágának a megállapítása végett a községben érdeklődött. A hír valónak bizonyult, amit a kivizsgálás során kártyázó bajtársam beismert. Tízévi szolgálat után mint erkölcsileg javíthatatlant, minden állami ellátás nélkül eltávolították. Most a legnagyobb nyomorban tengődik.

XIV.

Vajjon miért tiltja az utasításunk és miért tiltják előljáróink a szerencsejátékokat és főleg miért a pénzbeli kártyázást?... Mert a kártyát követi a szesz, a szesz követi a nő, a tivornyázás, a könnyelmű adósságesinálás, a nemtörődömség és ezeket követi végül a teljes lezúllás. Alig akad csendőr, aki ne találkozott volna a kártyaszennvedély egy-egy áldozatával. Ugyanakkor szomorú tapasztalatot nyerhetett a szerencsétlen ember elhanyagolt külsejéről, rendetlen portájáról, lezúllott és elhanyagolt családjáról, valamint rendezetlen anyagi viszonyairól. Az ilyen embereket rendszeren a társadalom is kiközösíti magából, sokszor az állatiasságig lealjasodnak és 90%-ig bűnözőkké válnak. Végre meghasonlanak önmagukkal és gyakran az öngyilkosok névjegyzékét szaporítják.

Mennyivel nagyobb veszély ez arra a csendőrré, aki a sok intés, figyelmeztetés ellenére is hasonló szenvedélyek rabjává válik. Aki nemcsak a testületünk jóhírnevét veszélyezteti, hanem a szolgálatra is teljesen megbízhatatlanná válik, gyakran megvesztegethető és minden lépésében az anyagiak kérdése kergeti.

Ha megvizsgálánk a menhelyi gyermekek és az utcai nők családi viszonyait, túlnyomó részben a kártyás és iszákos apák és férjek megbocsáthatatlan bűneivel találkozoznánk. De nem volna ez ritka az öngyilkosságba menekült feleségek és leánygyermek, valamint az ez okból eltávolított csendőrök esetében sem.

1922-ben a testületbe való felvételre jelentkeztem és ez legfrissebb hírként az ismert falusi hírszolgáltatás szárnyán szülőfalumban elterjedt. A nagy „szenzáció“-ról értesült a nagybátyám alkalmazásá-

ban lévő öreg béres is, akit a faluban igen részeges embernek ismertek. Nagybátyám is csupán szánalomból alkalmazta, mivel a feleségének távoli rokona lévén.

Bevonulásom előtti napokban meglátogattam a nagybátyámat és egyben elbúcsúztam tőlük. Az öreg béres is jelen volt és lesütött szemmel, elpirulva a következő tanácsokkal látott el:

Hallottam öcsém, hogy a csendőrökhöz jelentkezél. Vigyázz magadra fiam! Ha megbecsülöd magad és a kívánalmaknak eleget teszel, olyan ember válik belőled, hogy az egykori legénybarátaid idővel csak irigykedve tekintenek rád. Ott embert faragnak belőled, de az elsősorban mégis tőled függ, hogy valóban emberré is válj. Valamikor, még a 80-as években reám is irigykedve tekintettek az emberek itt a faluban, mert néhány évig én is viseltem a „csendőrgúnyát“. Ma már csak a gúnynevem maradt meg emlékül azokból az időkből, amit itthon ragasztottak a megbotránkozó emberek a nevem elé. Sok függ attól is fiam, hogy milyen erélyes ember lesz az első őrsparancsnokod és milyen bajtársakkal kerülsz össze az első őrsön. Magam is az első őrsön vesztettem el a talajt lábam alul. Egy eldugott havasi őrsre kerültem, ahol szolgálatmentes időben egymás szórakoztatására voltunk utalva. Esténként kártyáztunk. Eleinte csak szórakozásból, de később aztán nem babra ment a játék. Kezdtük a filléres alapon, de egyik-másikónk szenvedélyét már nem elégítette ki ez sem. Mindig magasabb és magasabb összegbe, illetve tétekben játszottunk. Nem egyszer megtörtént, hogy a hónap harmadik napján már nem volt mit tennem a járótáskámba, így kénytelen voltam kölcsönpenzen vásárolni a táskaélelmet. Pár év múlva egy erdélyi őrsre kerültem, ahol bajtársaim olvasással, zenéléssel és az őrs udvarán kuglizással töltötték a szabad idejüket. Nekem egyik sem tetszett, viszont bajtársaim meg kártyázni nem voltak hajlandók. Így a községben, a polgári egyének között kerestem cimborákat, akikkel kártyázás közben egyszer-mászor még össze is pofozkodtunk. A következő alkalommal kibékültünk és tovább ütöttük a bankot, de természetesen mindig kocsmában és így játék közben a bor is az asztalra került. Most már kettős szenvedélyem volt: a kártya és a bor. A bort nem tudtam elképzelni kártya nélkül és a kártyát bor nélkül. Egyik alkalommal a késő délutáni órákban, mint gazdálkodásvezető, bevásárlásokra indultam s erre a célra a pénztárból 20 koronát bocsátott rendelkezésemre az őrsparancsnokom. Útközben találkoztam egyik kártyacimborával, egy vasutassal. Nem sokat kértem magam, betértünk a már megszokott kocsmába, ahol bor mellett megkezdődött a nagy kártyacsata. 3–4 óra múlva már árva fillér sem volt a 20 koronából, a partnerem pedig nem volt hajlandó kölcsönözni, mert attól tartott, hogy ezáltal a jövőbeni kártyaszerencséjét elveszti. Ellenben kárpótlásul bort fizetett. Hamarosan előkerültek a cigányok is és alaposan lerészegedtem. Borgözös állapotomból akkor ébredtem fel, amikor másnap reggel őrsparancsnokom elszámolásra szólított fel. Kétségbeesetten kutattam zsebeimben a 20 korona után, de bizony az nem volt sehol. Ígértem, hogy egy órán belül rendezem a pénztárt, de az őrsparancsnokom azt nem fogadta el. Elfogott, Kolozsvárra kísért és ezután következett a hadtörvényszék és az elbocsá-

tás. Most itt állok öreg napjaimra egyedül, mert a szégyenérzetem azt sem engedte meg, hogy családot alapítsak. A kártyáról ugyan lemondtam, de annál jobban hódolok még ma is a másíknak, a bornak. Elrontott életem miatt csak ebben találok az egyedüli vigaszt. Mégegyszer mondom tehát, hogy fogadd meg a tanácsomat. Úgy válik belőled ember, igazi csendőr.

Az öreg béres intelme, akit a faluban „zsandár“ gúnyneven ismertek, állandóan a fejemben motoszkált és valóban rettegtem még a gondolatától is, hogy az iskolából majd őrsre kerülök.

Hála Istennek, első őrsparancsnokom igen erélyes, minden lépésében a szabályokhoz ragaszkodó, talpig katona volt. Az ott talált idősebb csendőrök is jó bajtársaknak bizonyultak, akiktől csak tanulni lehetett. Kártyáról, szeszről még csak sóvárgó szavakat sem lehetett hallani. De ettől függetlenül is megfogadtam, hogy kártyát soha nem fogok a kezembe venni. Ma is annyiban ismerem, hogy egyik piros, a másik zöld. Ennek ellenére sem érzem, hogy csendőri hivatásomnak bárhol és bármiben ne tudnék megfelelni.

A fentiek alapján évek hosszú során abban a téves hitben ringattam magam, hogy testületünk tagjai közül csak a meggondolatlan, fiatalabb bajtársak eshetnek a kártya áldozatául, akikre nem gyakorolni kellő ellenőrzést és kóborlásaik közben rossz társaságba keverednek. Annál nagyobb volt tehát a meglepetésem, amikor ennek éppen az ellenkezőjéről voltam kénytelen meggyőződni. Csupa éltebb, családos altisztek kártyáztak át napokat és éjszakákat előbb a laktanyában, később pedig különböző kocsmákban. Volt közöttük egy-két fiatalabb csendőr is, de ezek inkább már az idősebbek áldozatai voltak.

Ehhez a kártyacsoporthoz tízen tartoztak, akiknek az egyéniségét és sorsát alább jellemzem:

1. Nemcsak kártyás, hanem iszákos is, alkoholista. Ruházata nem valami kifogástalan, szinte magán viselte káros szenvedélyeinek nyomát. Nős, családos ember létére több bajtársának és alárendeltjének tartozott kisebb-nagyobb összegekkel. Értesülésem szerint nem egyszer a lakbérével is hátralékban volt. De amint a korsó is addig jár a kútra, amíg el nem törik, őt is elérte a megérdemelt sorsa. Előjárói megismerték a valódi arculatát és ennek megfelelő lett a sorsa is.

2. Nős, családos ember, aki családjánál csak vendég volt. Szabad idejét a kártyaasztal mellett töltötte és nem egyszer ott is virradt fel. Beosztásában egyébként eléggé használható ember lehetett, amiről számos elismerés tanúskodott. A kártyában „szerencséje“ volt és ennél fogva családja is fényűző életmódot folytatott. Végre mégis a kártya áldozata lett, mert elég korán elbukott.

3. Jó megjelenésű, jó csendőr benyomását kelti. A kártyában ugyancsak „szerencsés“-nek mondható, de csak akkor, ha alárendelttekkel, vagy alantosokkal kártyázik. Nős, családos ember. Minden szabad idejét a kártyaasztal mellett tölti. Ha a játék nyereséggel zárult, mindig vigkedélyű, ellenkező esetben megtörtént, hogy durva kirohanások között a nyitott ablakon át az udvarra szórta ki az asztalon heverő „bankot“. Volt rá eset, hogy kártyázás közben egyik hasonló rendfokozatú, de nálánál rangban fiatalabb

bajtársát — aki ugyan nem kártyázott — aregulította. Olyan emberek, akik nem voltak vele hajlandók kártyázni, előtte nem számítottak. Úgy látszik azonban, hogy partnereinek a bukása részben észretérítette, mert azóta nem kártyázik. Legalább is a nyilvánosság előtt nem.

4. Idősebb és egyébként igen használható altiszt. Nős ember s ennek ellenére napokat töltött távol a feleségétől, aki szentül hitte, hogy férjét a szolgálati kötelezettség tartja távol. Ő pedig ezalatt kártyázott és nem egy esetben a kártyaasztaltól indult szolgálatba. Vidéken szép kis családi házat épített, de a fennmaradó adósságaiból törlesztgetni nem igen állott módjában, mert a kártya neki is sok pénzébe került. Hogy a kártyaadósságát fedezze, alárendeltjeitől kért kölcsönöket s ennek köszönhette bukását.

5. Volt rá eset, hogy a zsoldfizetés után fizetését az utolsó fillérig elkártyázta s az asztaltól való távozása előtt a korezmárostól kért kölcsönt, hogy mégis valamit vihessen haza a családjának. Kartársainak a sorsa aztán máról-holnapra kiábrándította a szenvedélyéből.

6. A kártya elvakult barátja, s estéről-estére a kártyaasztal mellett volt található. Ebből kifolyólag anyagi viszonyai sohasem voltak rendezettek. A kártyázás közben elfogyasztott alkohol egészségét megrendítette. A szolgálatra mindjobban megbízhatatlanná vált s életmódján is mindinkább több erkölcsi csorba esett. Szenvédélye miatt igen korán nyugdíjazták. Azóta már többször megkísérelte ténylegesíteni magát, de eredménytelenül. Jelenleg állítólag házmester.

7. Előjárói figyelmeztetésére félbehagyott ugyan szenvédélyével, de később kiderült, hogy még a takarítónőnek is nagy összeggel tartozott és adóssága meghaladta a párezer pengőt. Nem volt mentség számára.

8. Képzettségénél fogva a hasonló rendfokozatú bajtársaitól tisztos távolságra tartotta magát, de ha kártyáról volt szó, talán az eddig felsoroltaknál is jobban lealacsonyodott.

9. Fiatal, nőtlen törzsőrmester, akit a már felsorolt idősebb bajtársak annyira befolyásoltak, hogy többszöri ígérete és fogadalma ellenére is legtöbbször a kártyaasztal mellett, vagy valamelyik kéteshírű nőszemélynél virradt fel. Teljesen lerongyolódott és a szó szoros értelmében csak egyetlen inggel rendelkezett, amit legtöbbször maga volt kénytelen kimosni, mert annyi pénze sem volt, hogy a mosónőt kifizesse. Nemesak egyes bajtársainak, hanem igen sok polgári egyénnek (pincér, nőismerős stb.) tartozott. Később kisebb lopásokra is vetemedett, amit bajtársai csupa száanalomból eltitkoltak. Minden második szavában hazudott. Amikor már lába alatt nem érezte biztosnak a talait, több nőnek házasságot ígért s ennek révén egyiktől tekintélyesebb összeget esalt ki, a másikon keresztül pedig újabb kenyérkereseti forrást igyekezett magának biztosítani. Aljassága kiderült és eltávolították a csendőrségből. Természetesen a rendfokozatát és mindennemű állami ellátásra való igényét is elvesztette.

10. Fiatal őrmester, aki szerencsétlenségére olyan beosztásba került, ahol ki lehetett csúszni az ellenőrzés alól. Ő is a kártyának hódolt, de külön szenvédély fűzte az italhoz és a nőkhöz is, ami teljes lezüllesztésbe sodorta. Alaposan eladósodott és amikor

előbbi beosztásából szigorúbb ellenőrzés alá került, az öngyilkosságban keresett menedéket. Halála után derült ki, hogy igen nagy összeget tett ki az adóssága, amit hosszú évek mulva sem tudott volna rendezni. Kár érte, mert egyébként igen használható, jó megjelenésű csendőr volt. Meggondolatlanságával nemcsak a testületre hozott szégyent, hanem a családjára is. Igen jó hírnévnek örvendő családból származott.

11. Ugyancsak a kártyatársasághoz tartozott egy öreg, békebeli altiszt is, habár ő maga nem kártyázott. Éppen ezért talán még jobban elítélendő az eljárása. Kihasználta a kártya rabjainak szorultságát és meggondolatlan könnyelműségét és 20%-os kamattal mellett kölcsönt folyósított az arra szorulóknak. Ez is napfényre került, mennie kellett.

Amint látjuk, a megtévelyedett és a vagyonszerzési vágytól elvakult bajtársak között került ugyan fiatal csendőr is, de ezek mind az idősebbek áldozatai voltak. Ezek a fiatal csendőrök nem mertek volna annyira belemerülni a kártyába, ha az öregebbek nem üzték volna azt és főként nem csábították volna őket folyton. Hogy csábították őket, ezt a saját meggyőződésem alapján állítom. Az egyik fiatal, szomorú sorsot ért bajtársunkat többször magamhoz hívtam és igyekeztem szép szóval észretéríteni. Ígérte és fogadta, hogy kártyát többet nem vesz a kezébe, de a foglalkozási idő után az idősebbek közül már ketten-hárman is hívták a játékra.

Az idősebbek lelkiismeretét terhelje tehát, hogy az egyébként jó és használható fiatal csendőrök nem válhattak testületünk hasznos tagjaivá. De terhelje az ő lelkiismeretüket az is, hogy az egyik az öngyilkosságba menekült, míg a többiek az egész életükön keresztül meghasonlott emberek maradnak. Ez utóbbiak a polgári életben a legnagyobb erőfeszítés mellett sem lesznek képesek maguknak olyan kenyeret teremteni, mint amelyet az idősebbek rossz példáján haladva könnyelműen elkártyáztak.

A fentiekből okulva — most már az alárendeltjeim érdekében — újabb fogadalmat tettem: „Ha valamikor olyan beosztásba kerülök, hogy alárendeltjeim lesznek, a kártyajátékot még szórakozásból sem fogom nekik megengedni s az elhelyezési körleten belül kártyát nem fogok megtűrni“.

Annak ellenére, hogy az öreg béres intő példaként lebegett szemem előtt, a kártya romboló hatását még így sem tudtam hűen felfogni addig, amíg a leírt szomorú tapasztalatokkal nem gazdagodtam.

Őszintén megvallom, hogy a szerencsétlen bajtársaim botlásáért magam is lelkiismereti furdalást érzek, mert a becestelen, anyagi mohóságtól fűtött „szórakozásaikat“ egy éven át a szemem előtt üzték, s ha megbotránkozással is, de türtem. Mennyivel másként alakult volna a fiatalabbak sorsa, ha az igazi bajtársiasság és az álbajtársiasság között hárt tudtam volna szabni és az esetről jelentést tettem volna. Később ők is hálásak lettek volna, hogy idejekorán üttettem ki kezükből a sátán förtelmes bibliáját.

A laktanyában való dőzsölést, jelesen névnapoknak bor vagy más szeszes italok mellett való ünneplését, amiből rendszeren részegeskedés vagy más botrány keletkezik, egy 1868. évi parancs szigorúan tiltja. Ha ilyesmi előfordul, az őrsparancsnok szigorúan felelősségre vonandó.

Hol küzdött apánk?

(Pályázat.)

Akár mennyire hihetetlen, mégis igaz, hogy sok embernek fogalma sincs róla, mely harctereken küzdött, mely csatákban vett részt az apja. Bizonyára csendőr is akad, aki többet tudhatna erről, mint amennyit tud.

Pályázatot hirdetünk tehát az apák harctéri teljesítményeinek az összegyűjtésére, akár hősi halált halt, akár életben tért vissza a harcterről az édesapa. Az ezredek nagyrészeinek megvan a háborús története és gondos utánajárással másutt is lehet adatokat szerezni.

A legszebb leírást értékes fényképezőgéppel jutalmazuk. Határidő: október 1, az eredményt a november 1-i számunkban fogjuk közölni. Csak a csendőrségek köréből fogadjuk el pályázatot.

CSENDŐR LEKSZIKON.

20. Kérdés. *Az örskörletben ismételtelen előfordult, hogy a lakosság körében megrendeléseket gyűjtő ügynökök a megrendelőket félrevezetik és megkárosítják; néha azzal, hogy a megrendelés alkalmával létrejött szóbeli megállapodás feltételeit a szállító cég nem hajlandó tudomásul venni, máskor a megrendelőnél silányabb minőségű árut szállítottak, az árúért utólag magasabb árat követeltek, a részletfizetések összegét magasabban állapították meg, stb. Mit tegyen ilyen esetben az örs? Van-e lehetőség arra, hogy az örsállomásra érkező ügynököket a járőrök a vasútállomáson igazoltassák? Milyen igazolvánnyal kell az ügynököknek ellátva lenniük?*

Válasz. Iparosok, kereskedők és megbízottak a lakóhelyükön kívül megrendelések gyűjtése végett csak iparosokat és kereskedőket kereshetnek fel, de ezek közül is csak olyanokat, akik az illető áru eladásával vagy felhasználásával foglalkoznak. Magánszemélyt megrendelés felvétele végett csak akkor szabad felkeresniük, ha ezt az illető magánszemély kifejezetten kérte, vagy ha az illető iparosnál vagy kereskedőnél valamilyen árut vagy munkát már előzően önként megrendelt és őt a megbízott (az ügynök) ennek a már megtörtént megrendelésnek a megbeszélése végett keresi fel. Meg van engedve továbbá magánfeleknél megrendeléseket gyűjteni: irodalmi vagy művészi termékekre (könyv, kép, szobor stb.), háziipari termékekre, nagyobb gazdasági gépekre és végül géoszivattyúkra és malomberendezésekre, de mezőgazdasági gépre vonatkozó megrendelés csak akkor érvényes, ha a községi előjáróság láttamozta.

Aki az itt említett, megengedett eseteken kívül magánszemélyt megrendelés gyűjtése végett akár a lakásán, akár pedig a munkahelyén felkeres, tekintet nélkül arra, hogy nála megrendelést eszközöltek-e vagy sem, az 1900:XXV. t.-e. I. §-ába ütköző kihágást követi el, amely a törvény 4. §-a szerint egy hónapig terjedhető elzárással büntetendő. A jeljelentést a főszolgabíróhoz kell megtenni. A megrendelést eszközölt felet fel kell világosítani, hogy a meg nem engedett módon létrejött ügylet az ő szempontjából hatálytalan; a megrendelt árut tehát nem köteles átvenni, illetve ha átvette, visszaküldheti azt ebben az esetben, természetesen,

ki sem kell fizetnie. (Az iparost vagy kereskedőt azonban, — ha a megrendelő a megrendelés teljesítéséhez ragaszkodik, — az ügylet kötelezi.)

A megrendelés feltételeit illetően a megrendelővel szövege mértékadó; szóbeli megállapodásokat rendszerint nem vesznek figyelembe, sőt a legtöbb megrendelővel szövege ezt a mondatot is tartalmazza: „Szóbeli megállapodások érvénytelenek”. A megrendelés aláírása előtt az ügynök rendszerint fűt-fát ígér; minden feltételt elfogad, csak hogy a megrendelést aláírassa, mert úgyis tudja, hogy azokat nem kell majd teljesíteni. Sok embernek rossz szokása, hogy a nyomtatott megrendelővel szövegét, különösen, ha apró betűkkel van nyomtatva, elolvasatlanul írja alá s a feltételekről csak akkor szerez tudomást, amikor a szállító cég azok betartását követeli. Szóbeli megállapodásoknál meg kell követelni, hogy azok lényegét az ügynök a megrendelővel belefírja.

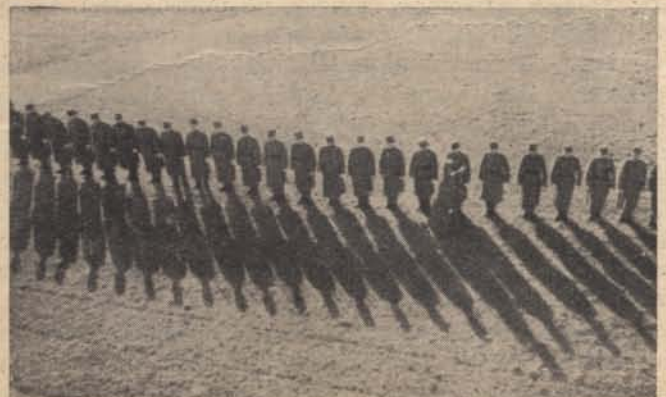
Annak, aki megrendeléseket gyűjt, az árut nem szabad mindjárt átadnia, mert ez a 47.934/1934. K. M. rendelet szerint már házalásnak minősül. Az ilyen ügynök a házalási szabály rendelkezéseinek áthágása miatt a Szut. 312. pont 13. alpontja alapján elfogható.

Kereskedelmi ügynököknek a vasútállomáson való rendszeres igazoltatására az utasítás nem ad lehetőséget. A Szut. 307. pontja szerint ugyanis a csendőrnek csak azt van joga igazoltatni, akinek igazoltatása „gyanus volta, vagy más körülmények, nevezetesen büntetendő cselekmény gyanuja miatt szükséges.” Az ügynököt azonban, aki a helységbe érkezik, büntetendő cselekmény gyanuja még nem terhelheti, hiszen a működését még meg sem kezdte. De ettől eltekintve is: a kereskedelmi utazók túlnyomó része kifogás alá nem eső üzletember, a kereskedelmi élet nélkülözhetetlen tényezője, akit céltalan volna felesleges igazoltatásokkal zaklatni. Mint minden foglalkozásnak, ennek is van salakja; az ilyeneknek, a zugügynököknek a tettenérésére kell törekedni.

A kereskedelmi utazóknak (ügynököknek) nincs egységes igazolványuk. Személyazonosságuk igazolására el lehet fogadni annak a cégnek a megbízólevelét, amelyet képviselnek, a megrendelőkönyvet, a vasuti bérletjegyet stb. A szállodai portások igen sok kereskedelmi utazót személyesen ismernek.

21. Kérdés. *A gyanúsított a sértettől ellopott 15 drb tyúkot, 25 pengő értékben. A lopott tyúkokkal még aznap hajnalban a szomszéd helység hetivásárára ment és ott azokat egy baromfikereskedőnek 24 pengőért eladta. A nyomozó járőr a gyanúsítottat feljelentette, de a tyúkokat a baromfikereskedőtől nem vette őrizetbe, mert ez azokat rendes áron vette meg, lopott voltokról nem tudott és így őt sem orgazdaság, sem pedig gyanus dolog megszerzése által elkövetett tulajdon elleni kihágás gyanuja nem terhelte. Helyes volt-e a járőr eljárása?*

Válasz. Lapunk 1932. évfolyamának 117. oldalán a 28. lexikonválaszban, az 1933. évfolyam 579. oldalán pedig a 66. válaszunkban megírtuk, hogyan kell eljárni az olyan bűnfelekekkel, amelyek ú. n. jóhiszemű birtokos birtokában vannak. Válaszaink lényege az, hogy a jóhiszemű birtokos birtokában levő bűnfelelet — ha arra a bizonyítás szempontjából nincs okvetlenül szükség — meg kell hagyni az illető birtokában, de a feljelentésben meg kell említeni, hogy a bűnfelelet a járőr miért hagyta meg a jóhiszemű birtokos birtokában.

(Bálint Géza őrm. felv.)

Ez az eljárás azonban nem szeghetetlen szabály; a járőr, ha jónak látja, másként is eljárhat. Erre a következő útmutatást adjuk:

Mindenekelőtt tisztázni kell, hogy az illető harmadik személy valóban jóhiszemű birtokosa-e a bűnjelnek? Erre főként az adhat támpontot, hogy azt a gyanúsítottól a rendes forgalmi árán vásárolta-e meg, vagyis annyért, amennyiért azt bárhol másutt is megkaphatta volna? Ha lehet, puhatolni kell, hogy valóban azt az árat fizette-e a tárgyért, amelyet állít és nem csak azért állítja-e a magasabb vételárat, hogy az orgazdaság vagy a kihágás gyanuja alól mentesüljön? (A gyanúsítottat számoltatni kell, hogy mit esinált a vételárral.) De az a körülmény, hogy a harmadik személy a tárgyat rendes áron vette meg, nem mentesíti őt feltétlenül az orgazdaság, vagy a tulajdon elleni kihágás gyanuja alól; ha ugyanis az eladó olyan személy, akinek a tárgy rendes körülmények között a jogos tulajdonát nem képezheti, a megvásárlóval szemben legalább is a tulajdon elleni kihágás gyanuja fennforoghat. Ilyen esetben a tárgyat, természetesen, őrizetbe kell venni és a megvásárlót a kihágás miatt fel kell jelenteni.

Ha a bűnlelet megvásárolt személy jóhiszeműsége kétségtelen ugyan, de a tárgyra a bizonyítás szempontjából okvetlenül szükség van (pl. mert más bűnlelet, ami a gyanúsított bűnösségét bizonyítaná, nincsen, vagy, mert a tárgyon a bizonyításra felhasználható nyomok vagy elváltozások vannak), azt őrizetbe kell venni. A jegyzéket a jóhiszemű birtokossal, nem pedig a tárgy eredeti tulajdonosával kell aláírni. Ilyen esetben a csendőr azt, akitől a tárgyat őrizetbe vette, figyelmeztesse, hogy a tárgyra való igényét jelentse be a bíróságnak, mert különben azt a bíróság a jóhiszemű birtokossal kiadja. Ezt a körülményt, hogy t. i. a jóhiszemű birtokos a tárgyra való tulajdonjogát a járőrnek bejelentette, a feljelentés „megjegyzés” címszáva alatt is tárgyalni kell.

Ha a jóhiszemű birtokos birtokában lévő bűnleletre a bizonyítás szempontjából nincs okvetlenül szükség, de őrizetbe vétele egyéb körülmény folytán (pl. mert igen nagyértékű, vagy mert az eredeti tulajdonjoga is vitás), célszerűnek látszik, megteheti a járőr azt is, hogy a bűnlelet őrizetbe veszi, de megőrzés végett nem a községi elöljáróságnak adja át, hanem a jóhiszemű birtokosnál hagyja. A jegyzéknek az átvételre vonatkozó záradékát ilyen esetben a jóhiszemű birtokossal kell aláírni és figyelmeztetni kell őt, hogy a tárgyat a bíróság intézkedéséig őrizze meg.

A jóhiszemű birtokostól őrizetbe vett tárgyat a sértettnek még megőrzés végett sem szabad átadni, mert ebből később zavarok keletkezhetnek. Az ugyanis, aki a tárgyat rendes áron megvásárolta, annak jogos tulajdonosává vált. A bíróság dönti el, hogy a tárgyat a jóhiszemű birtokos birtokában hagyja-e, vagy a sértettnek adja vissza és kettőjük közül melyiket utasítja a gyanúsítottal szemben polgári peres útra.

Elvben ugyanezt az eljárást lehet követni akkor is, ha élő állatokról van szó. Ilyen esetben is, a bűnlelet képező állatokat meg lehet hagyni a jóhiszemű birtokos birtokában annál inkább, mert azok tartása költségbe kerül. Nem lehet azonban az állatok megtartását követelni a jóhiszemű birtokostól, ha ez rá nézve kárt, vagy hátrányt jelentene. A kérdéses esetben tehát helyesen járt el a járőr, hogy a tyukokat a baromfikereskedőtől nem vette őrizetbe, mert azokat a sértettnek ugysem adhatta volna vissza, ha pedig a községi

előjáróságnak adta volna át, a tartási költségük idővel talán az egész értéküket felemészítette volna, baromfikereskedőtől pedig nem lehet azt kívánni, hogy az eladás végett megvásárolt baromfiakat hetekig megtartsa és éllemezze.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Gondatlanságból elkövetett testisértés nyomozása.

Irta: JÓNÁS JÁNOS törzsrőmester (Sükösd).

Szegő Andor* keceli lakos 1936 március 31-én a sükösi őrsön feljelentést tett, hogy édesatyját, Szegő János érsekesanádi lakost egy ismeretlen koci elgázolta. Előadta, hogy atyja Érsekesanád községben az egyik kocsmából a községen keresztül vezető igen forgalmas kövesúton hazafelé tartott, amidőn egy ismeretlen koci lovai keresztülgázolt rajta úgy, hogy őt oldalbordája eltörött. A koci tulajdonosa elhajtott anélkül, hogy elsősegélyben részesítette volna. Atyja körülbelül egy óráig eszméletlenül hevert az úton, azután magához térve, segítségért kiáltozott, mire odasiető ismerősei hazavezették.

A feljelentés alapján megindítottuk a nyomozást. Elsősorban is Szegő Jánost, a sértettet kérdeztük ki. Szegő János előadta, hogy 1936 március 31-én egy református pap érkezett Érsekesanádra, az ottani reformátusok meglátogatására. Ennek az öröme az egyik kocsmába mentek borozgatni. A borozgatás közben kissé becsipett s azután hazafelé indult. Amint a kocsmából kilépett és rátért a kövesútra, jobboldalról valami erős ütést kapott úgy, hogy elesett. Ezután úgy érezte, hogy lovak mennek rajta keresztül. Eszméletét nem vesztette el azonnal és így, egy villám fényénél látta, hogy egy

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

Lendvay Zsigmond Fiai

JAPAN EZÜST
FÉMFONAL
ÉS SODRONY

"GOLDIN"
FÉMFONAL
ÉS SODRONY

Csendőrségi és katonai arany,
ezüst egyenruházati cikkek,
zsinórok gyára.

Kicsinyben eladás nincs.
Bevásárlásánál kérje a véd-
jegyünkkel ellátott árukat.

Barátkozás. (Szabó Gyula I. cső. — Pesthidegkút — felv.)

stájer kocsihoz hasonló lófogatú járómű gázolta el, amelyen egy kalapos nő és egy micisapkát viselő férfi ült. Előadta azt is, hogy a kocsi Érsekcsanak község felől Sükösd község felé haladt. A gázolás következtében három hónap alatt gyógyuló sérülést szenvedett.

A járőr megállapította, hogy a sértett az eset után azért nem tett azonnal feljelentést, mert előbb fia, majd később, amikor már jobban érezte magát, ő maga folytatott nyomozást az ismeretlen kocsi kiléte után. Feljelentést már csak akkor tettek, amikor belátták, hogy eredményt nem tudnak elérni.

A késedelmes feljelentés miatt a nyomozó járőr csak 10 nappal az eset után jelenhetett meg a helyszínen. Ekkor már azt sem lehetett pontosan megállapítani, hogy a baleset hol történt. A sértett is csak körülbelül tudta a helyet megjelölni. Nyomokról, egyéb adatokról természetesen már szó sem lehetett.

A járőr részletesen átvizsgálta a sértett ruházatát és azon több szürkészörű lótól eredő szőrszálat talált.

A sértett előadása a kocsihoz vonatkozólag és a néhány szál lószőr voltak egyetlen kiinduló pontjaink. Ezek felhasználásával fáradhatatlanul puhatoltunk a gázoló kocsi után. Hosszas járkálás és kérdészködés után találtunk is egy szürkkelovas kocsit, amely abban az időben a helyszínen megfordult. Ez a kocsi Nemece János bajai lakos kocsija volt. Nemece azonban a kocsival nem Érsekcsanakról Sükösd felé, hanem Sükösd felől Érsekcsanak

felé hajtott s így nem jöhetett tekintetbe. Nemece kocsiját ezen felül abban az időben többen is látták, akik szerint a kocsin elől két férfi, hátul pedig egy gyermek ült. Ezek az adatok is ellentmondtak a sértett megfigyelésének. A járőr Nemeceet, mint tanút kikérdezte arra nézve, hogy március 31-én este, amikor Érsekcsanak község felől Baja felé hajtott, milyen szembejövő lovas járóművekkel találkozott, volt-e közöttük olyan stájer kocsi, amelybe szürke ló volt fogva? Nemece előadta, hogy a kérdéses időben nagyon sötét volt, erős szél fújt, az eső esett és nagyon mennydörgött. A nyakát az esőköpenybe behúzta és csak az utat nézte maga előtt, így nem figyelte meg a szembejövő kocsikat.

A járőr öt napon keresztül megszakítás nélkül folytatta a nyomozást a gázoló kocsi után. Kipuhatolta a környék összes stájer kocsiját és szürke lovait, vizsgálat tárgyává tette tulajdonosaik alibijét, de mindhiába. Arra is gondolt a járőr, hogy a gázoló kocsi olyan emberé lehetett, aki Baján járt a moziban. Ilyen irányban is puhatolt tehát, de eredményt nem sikerült elérni. Akadt ugyan több olyan egyén, aki stájer kocsiját be szokott járni Bajára a moziba, de ezek mind igazolták, hogy a kérdéses időben nem fordultak meg a helyszínen.

A járőr újból elővette Nemeceet, mert ő volt az egyetlen ember, aki segíthetett. Még jutalmat is ígért neki arra az esetre, ha valami tippet tudna adni a gázoló kocsihoz nézve. Nemece azonban továbbra is csak azt hajtogatta, hogy ő nem figyelte a szembejövő kocsikat és így legnagyobb sajnálatára nem tud felvilágosítással szolgálni.

A járőr újból átgondolta az egész esetet és arra a feltevésre jutott, hogy a sértett talán nem jól figyelte meg a gázoló kocsit és így a helynemálló adatokra felépített nyomozás nem is vezethet eredményre. A sértett, saját állítása szerint is, beboro-

ÍRÓGÉP

Új és újjáépített hordozható és nagy irodalmi írógépek

HUNGÁRIA és RHEINMETALL

hordozható írógépek tökéletes kivitelben, messzemenő jóállással

FORBÁTH és RÉVÉSZ

Budapest, V., Bálvány-u. 26. — Tel.: 1-102-19

A m. kir. csendőrség tagjainak árendmény és kedvező fizetési feltételek

Országos Ruházati Intézet Rt.

Budapest, V., Eötvös-tér 1. Telefon: 1-848-32, 1-404-10.

Mint a honvéd jóléti alaphoz tartozó vállalat, szállít 12 havi gh. levonás mellett: egyenruhát, polgári ruhát, fehérneműt és minden felszerelést. ● Vidéki megbízottak!

Önök által megszabott időre terjedő előleg nélküli hitel a m. kir. csendőrség m. t. tagjai részére

Bútorok, szőnyegek, matracok és sodronyok, szőnyegárak, futó- és ebédülőszőnyegek, dísz tárgyak és az összes vászonárak, abroszok, ágyneműdamasztok.

Vidékre árajánlatot mintákkal küldünk!

● Lakásberendező vállalat, VI. Andrassy út 66 ●

Ismét kedves, ötletes meglepetéssel szolgál a m. kir. Dohányjövődék. A boldog békeidők népszerű CUBA-szivarját hozza piacra modern, izléses 5-ös csomagolásban, a régi pompás aromával.

zött állapotban távozott a kocsmából, lehet, hogy el-
esett, esetleg el is aludt az úton és a kocsi így ment
keresztül rajta. A sértettnek a gázoló kocsira vonat-
kozó pontos adatai most már gyanusáknak tűntek
fel. Ilyen pontos megfigyelés az akkori sötétséget,
nemkülönbén a sértett ijedségét, meglepődöttségét
és testi fájdalmait figyelembe véve, valószínűtlen-
nek látszott. A járőr felkereste tehát a sértettet és
vele feltevését őszintén közölve felszólította, hogy
mondja meg az igazat, máskülönbén ne várja a jár-
ortól, hogy a gázoló kocsit megállapítsa. Erre a
sértett elmondotta, hogy a baleset után azért nem
tett azonnal panaszt, mert az esetet igen szégyelte.
Ezért próbálkoztak először ők maguk a nyomozás-
sal. Elmondta ezután, hogy a kocsmából kijövet,
annyira ittas volt, hogy a kövesúton elesett és nem
tudott többé a lábára állni. Egyszerre csak érezte,
hogy valami keresztül megy rajta és nagy fájdal-
mai vannak. Elvesztette az eszméletét úgy, hogy
a gázoló kocsiból semmit sem látott és azt sem
tudja, hogy a kocsi merről jött, vagy merre ment.
A járőrnek csak azért mondott pontos adatokat,
mert szégyelte, hogy egészen az öntudatlanságig
részeg volt.

A járőr most már meg volt győződve arról, hogy
a gázolás tette nem lehetett más, mint Nemecec Ján-
nos, ezért elhatározta, hogy őt, mint gyanúsítottat,
újából kikérdezi. El volt készülve arra, hogy Nemecec
tagadni fog, hiszen jól tudta, hogy ninesen ellene
semmi bizonyíték. Ezért a járőr előre jól átgondolta
a hozzá intézendő kérdéseket, mert a beismerésre
szükség volt.

A járőr Nemecec bizalmi egyének kíséretében
felkereste és azt mondotta neki, hogy: „Nemecec úr,
megvan ám a gázoló kocsija!” Nemecec erre kedélyesen
azt kérdezte, hogy ugyan ki volt az a szemtelen, aki
elhajtott, anélkül, hogy a sértettet elsősegélyben
részcsitette volna. Erre a járőr azt válaszolta, hogy:
„A gázoló senki más nem volt, mint maga Nemecec
úr”. Nemecec nagyot nyelt, majd elmondotta, hogy
tényleg ő gázolta el a sértettet, de az véletlenségből
történt. Az esetet a következőképpen adta elő:

A kocsi lámpája a nagy szélben elaludt és így
kétfogatú lovaskocsijával sötétben folytatta az út-
ját Baja felé. Amint Érsekesánadon keresztülhaj-
tott, egy helyen a kocsi olyan nagyot zökkent, hogy
majdnem felborult. Erre visszaneézett és egy villám
fényénél látta, hogy az úttesten ember fekszik.
Megállt és hátraszólt, hogy van-e valami baj? Mivel
a fekvő ember nem válaszolt, azt hitte, hogy nem
történt baj és ezért útját tovább folytatta. Az eset-
nek nem volt tanuja, ezért elhatározta, hogy titok-
ban tartja és ha esetleg kikérdeznék, letagadja, mert
félt a következményektől.

A tanulság ebből az esetből az, hogy nyomozó
csendőr a nyomozás során birtokába jutott adatokat
sohase vegye készpénznek és azokat alapos vizsgá-
lat és bírálat nélkül ne tegye meg következtetéseit
kiinduló pontjának. Ez azokra az adatokra is vonat-
kozik, amelyeket maga a sértett szolgáltat. A gya-
korlatban a leghihetlenebb olyan indító okokkal
találkozunk, amelyek a sértettet arra készítetik, hogy
valamit elhallgasson, vagy pedig valótlan dolgokat
állítson. Ha a járőr ezt a szabályt már a nyomozás
elején betartotta volna, hamarabb és jóval kevesebb
fáradtsággal érte volna el az eredményt.

Figyelemreméltó ennél az esetről az is, hogy a
járőr a sértett ruházatának alapos vizsgálatával
olyan jelentéktelennek látszó és mégis fontos adat
birtokába jutott, amely nélkül a gázoló kocsit való-
színűleg sohasem sikerült volna megállapítania.

Érdekes a véletlen szerepe is. A sértett a légből
kapott leírásával egy pontban véletlenül ráhibázott
a valóságra (stájer kocsi), ami a nyomozást mód-
felett megkönnyítette.

A CSENDŐR VÁSÁROLJON MÁRER

UTÓDA

EGYENRUHÁZATI
INTÉZETÉBEN
BUDAPEST
VIII., BAROSS-TÉR 9. SZ.
TELEFON: 139-528

Mindenemű egyenruházati és felszere-
lési cikkek legolcsóbb beszerzési forrása.

49 év óta f e n n n á l l ó
szakképzett egyenruhászabóság

A két

elválaszthatatlan!

A szombathelyi csendőr altiszti kör március 15-ét megünneplelte. Az ünnepélyt *Dalmy József* ezredes, kerületi parancsnok nyitotta meg, majd a „Hiszekegy” eléneklése után *János Gyula* őrmester, az őrsparancsnok iskola hallgatója, a nap jelentőségét méltatta. Utána *Kövéri Lajos* őrmester, az őrsparancsnok iskola hallgatója, elszavalta az „Esküszünk” című költeményt. Végül a „Himnusz” eléneklésével az ünnepély végetért.

Dicséreték. A m. kir. csendőrség felügyelője dicséző okirattal látta el a székesfehérvári II. kerület állományából: *Szakály Imre* és *Komáromy Lajos* számvivő tiszthelyetteseket, mert hosszú csendőrségi szolgálati ideje alatt gazdasági hivataltba beosztva, tennivalóit ernyedetlen szorgalommal, lelkiismeretesen és kiváló eredménnyel végezte; — *Mezől Mihály*, *Nemes József*, *Hadnagy Adám* és *Bérczes Lajos* tiszthelyetteseket, mert a közbiztonsági szolgálat terén, különösen mint őrsparancsnokok, eredményesen működtek és alárendeltjeiket helyesen nevelték; *Fekete Bertalan* tiszthelyettes azért, mert mint a gyalogtanalozást segédoktatója, szolgálatát mindenkor lelkiismeretesen és eredményesen látta el. — *A székesfehérvári II. kerület parancsnoka dicséző okirattal látta el: Palotai János*, *Odor Lajos*, *Rácz József*, *Herczeg István*, *Horváth János III.*, *Harmat István* és *Gyöngyösi József* tiszthelyetteseket, mert mint őrsparancsnokok, a szolgálat terén nagy buzgalommal és eredményesen működnek és alárendeltjeiket helyesen nevelik és befolyásolják; *Kuti József* tiszthelyettes és *Polgár Mihály* törzsőrmestert, mert mint őrsparancsnok-helyettes, példás magatartásával az alárendelték vezetése és nevelése terén odaadóan támogatta előljáróját; *Zsák János*, *Kili Kálmán*, *Takács Sándor*, *Véghelyi Ferenc* és *Lengyel Antal* törzsőrmestert, mert a közbiztonsági szolgálat terén az átlagot messze felülmúló buzgalommal és odaadással tevékenykedtek, miáltal fiatalabb bajtársainak jó példát mutattak; *Tóth Dénes* tiszthelyettes, mert mint segédoktató, a legénység kiképzésében, nevelésében és fegyelmezésében előljáróját hathatósan támogatta; nyilvánosan megdicsérte: *Bárány Mihály* és *Szabó Szilveszter* tiszthelyetteseket, mert mint őrsparancsnok, kötelességeit előljárójának megelégedésére mindenkor jól látta el és alárendeltjeit helyesen nevelte; *Sziklai Gergely*, *Harmat Ferenc*, *Gulyás Vince*, *Peresztegi Antal* törzsőrmestert (v.) és *Molnár József I.* törzsőrmestert, mert mint őrsparancsnok-helyettes, az alárendelték kiképzése, fegyelmezése és hazaifias szellemben való nevelése terén jó eredménnyel támogatta őrsparancsnokát; *Németh Fe-*

renc I., *Gál József I.*, *Marion Károly*, *Kovács László* törzsőrmestert, *Bakonyi Károly*, *Fülöp József*, *Koronczai József*, *Németh Kálmán IV.* őrmestert, *Csontos József*, *Pintér Miklós* törzsőrmestert, *Nagy László* őrmestert, *Hevesi Lajos*, *Czeglédi János*, *Iker Gyula* törzsőrmestert, *Horváth József III.*, *Molnár Pál* és *Horváth Lajos III.* őrmestert, *Vass József II.* és *Berta Lajos* csendőrt, *Somogyi István II.*, *Varju István* és *Nagy Sándor I.* törzsőrmestert, mert a közbiztonsági szolgálat terén igen buzgó és eredményes tevékenységet fejtett ki és jó magaviseletet tanúsított; *Rónás Ferenc* törzsőrmestert azért, mert Ajka községben 2 év leforgása alatt felvilágosítása és útbaigazítása alapján 448 személy idegenhangzású nevét megmagyarosította; *Horváth József XV.* törzsőrmestert, mert mint a nyomozó alosztály rádióírásvásza, kötelességét jó eredménnyel teljesítette; *Kopacz Dénes* alhadnagy azért, mert mint a tatabányai gyalogtanalozást segédoktatója, szolgálatát szakértelemmel, szorgalommal látta el és előljáróját a legénység kiképzésében, nevelésében hathatósan támogatta.

Előadás a csendőrségről a büntetőjogi továbbképző tanfolyamon. A budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem büntetőjogi szemináriuma *dr. Angyal Pál* egyetemi nyilvános rendes tanár, szemináriumi igazgató, neves büntetőjogászunk vezetésével évente büntetőjogi továbbképző tanfolyamot rendez a jogászközönség számára. *Dr. Angyal* professor meghívására a folyó évi továbbképző tanfolyamon *Pinczés Zoltán*, alezredes, a csendőrtiszti iskola tanára is előadást tartott „A csendőrség szerepe és jogköre a büntető eljárásban” címmel. Az előadó egyenként ismertette a csendőrség által a nyomozás folyamán foganatosítható eljárási cselekményeket, majd érdekes beállításban és egészen újszerű oldalról taglalta a csendőrség nyomozási jogkörének kérdését. Párhuzamba állította a Bünvádi Perrendtartásnak, végrehajtási utasításának és a csendőrségi Szolgálati Utasításnak a rendőri hatóságokra és a csendőrré vonatkozó rendelkezéseit és igen meggyőzően kifejtette, hogy a csendőrnök, aki a nyomozásokat nem, mint a rendőri közegek általában, közvetlen rendőrhatalom iránnyal alatt, hanem önállóan teljesíti, a Szolgálati Utasításban lefektetett jogkörét egyes vonatkozásokban szélesíteni kellene. Összehasonlította a csendőr feladatát a nyomozásban a rendőri hatóság ugyanilyen feladatával, kimutatta a két feladat azonosságát, amelynek teljesítésére azonban a csendőrnök lényegesen korlátozottabb eljárási jogi lehetőségek állnak rendelkezésére. Hangzott, hogy bünvádi eljárási jogunk revíziója alkalmával a csendőrség jogkörét is módosítani kellene. A magasszínvonalú előadást a szakértő hallgatóság nagy tisztséssel fogadta.

Sebesülés a gyakorlótéren. A szombathelyi őrsparancsnok-képző iskola 2. százada március 5-én, délután helységharcot gyakorolt. A gyakorlat során három puffancsot is felhasználtak. Az egyik puffancs felrobbantója — *Baráth István* őrmester — mindkét kezén súlyosan megsebesült. A sérülés a puffancs időelőtti felrobbanása következtében keletkezett. A kivizsgálás megindult.

Melléklet. Lapunk mai számához csatoltuk a Reform ruházati rt. (Vilmos császár-út 5.) árjegyzék-mellékletét.

44 éve a világot uraló eredeti angol The Champion kerékpárokat havi P. 20.— és saját készítésű kitűnő Royal Star kerékpárokat 180.— P-érthavi 14.— P.

részletre, **kerékpáralkatrészeket NAGYBANI GYÁRI ÁRBAN.**

LÁNG JAKAB ÉS FIA kerékpárgyároskereskedés, Budapest,

VIII., József-körút 41. Kénes árjegyzék ingyen. Alapítva 1869.

A m. kir. csendőrség tagjainak szives figyelmébe! MEGNYÍLT! TAVASZ LÁSZLÓ

sapkakülönlegességek, egyenruházati és felszerelési cikkek szaküzlete

KEDVENC FIZETÉSI FELTÉTELEK!
DÍJTALAN ÁRJEJYZÉK!

BUDAPEST, VIII., FESZTICS-UTCA 13. (A Keleti pályaudvar mellett, a Mosonyi-utcai rendőrfőparancsnoksággal szemben.) Telefon: 136-679.

MEGBÍZHATÓ! KÉNYELMES! ELŐNYÖSI

„TAKARÉKOSSÁG”

R.-T. DEBRECEN

BEVÁSÁRLÁSI RENDSZERE

110 fizetben nyújt vásárlási lehetőséget.
1 helyen jelent fizetési kötelezettséget, a havonta megújuló továbbvásárlás jogával!

FELVILÁGOSÍTÁST, VÁSÁRLÁSI UTALVÁNYOKAT KÉSZSÉGGEL NYUJT A KÖZPONTI IRODA DEBRECEN, DEÁK FERENC-U. 6.

Sport SZIVARKA HÜVELY 35 FILLÉR

Sport SZIVARKA PAPIR 10 FILLÉR

Megtámadott járőr. Erdei János és Máté Miklós csendőrből állott domoszlói őrsbeli helyiügyeleti járőr március 15-én 14 óra 30 percek a községben súlyos testisértségi ügyben nyomozott. Ifjú Köles András kikerdezése közben ennek atyja, id. Köles András a másik fiával, Köles Józseffel a kikerdezés helyéül szolgáló kisbírói szobába rontott és Erdei csendőrt kódarabbal jobb szemén megütötte. Erdei csendőr könnyebben megsérült. Erre a járőr tagjai, Török Mihály községi rendőr és a három Köles között dulakodás támadt. Eközben Török Mihály és a három támadó is könnyebben megsebesült. Máté csendőr sértetlen maradt. Az őrs a gyanúsítottakat hatóságai közeg elleni erőszak miatt elfogta. Az ügyben nyomozás és kivizsgálás indult.

Közlekedési baleset. Dicső Mihály budapesti közlekedési őrsbeli őrmester az F-013. forgalmi rendszámú fogolyzállító gépkocsival március 17-én éjjel foglyot szállított a Margit-körúti katonai büntetőintézetből a Nyugati pályaudvarra. A Margit-körút 29. számú ház előtt 22 óra 05 percek a fogolyzállító gépkocsi a 12. számú, BX-587. forgalmi rendszámú autóbust balról a villamos sineken előzni akarta. Amikor mintegy fél gépkocsi hosszúságban megelőzte, a fogolyzállító gépkocsi hátsó jobb sárvédője és az autóbusz bal lökhárítója összeütközött. Ennek következtében a fogolyzállító gépkocsi sárvédője megrongálódott, az autóbusz jobb első tengelye eltört, a lökhárítója és az első bal sárvédője megrongálódott. Emberéletben nem esett kár. A fogolyzállító gépkocsi üzemi károsodása miatt kivizsgálás indult.

Fegyverhasználat. Március 20-án este Sente Mihály bakonyzombathelyi lakos megtámadta Forrai Domokos bakonyzombathelyi őrsbeli csendőrt. Forrai csendőr kardot használt és Szentét könnyebben megsebesítette. Forrai csendőr sértetlen maradt. A kivizsgálás megindult.

Az Országos Tiszti Kaszinó folyó évi április 6-án (szerdán) délután 6 órai kezdettel a Kormányzóné Ó Főméltósága nyomorenyhító akciója javára hanversenyt rendez, melyen közreműködnek: Albert Ferenc hegedűművész, Laczó István az Operaház tagja, Szalay Karola az Operaház szolótáncosnője, Szarvas Klári hárfaművésznő, Tamás Ilona az Operaház tagja. Az Operaház női balettkara. Az Operaház ének-

kara Roubál Vilmos karigazgató vezényletével. A m. kir. „Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred“ zenekara Figedy Sándor törzskarnagy vezényletével. Öltözet hölgyeknek: délutáni; uraknak: társasági zubbony, vagy sötét ruha. Helyárak: 2.— és 1.50 pengő. Jegyelővétel: március 31-től.

Sporteredmény. A m. kir. honvéd lovagló- és hajtótanárképző iskola március 8. és 9-én házi lovasmérkőzést rendezett. A mérkőzésen vitéz Biró József százados nyerte a lovaglótanár- és olimpiai lovasok részére kiírt középosztályú díjlovaglást, Sörényi István főhadnagy pedig a hallgatók (I. és II. évfolyam) részére kiírt könnyű és középosztályú díjlovaglásban második helyezést ért el.

Könyv a kardról. A m. kir. Hadimúzeum igazgatósága Kalmár János okl. gépészmérnöknek, a Magyar Történelmi Múzeum I. oszt. segédőrének „A magyar kard története“ című s a közeljövőben megjelenő munkájára felhívja a csendőrség figyelmét. A könyv kb. 6 ívnyi terjedelemben és 63 képből foglalkozik a magyar kard XV—XIX. századi történelmi és művészeti fejlődésével. Ismerteti kardjainkon a magyar jelleget és az idegen behatást is. A régi pengekészítő (csiszár), valamint a szerelést végző magyar ötvösmesterek ismertetése egészíti ki a könyvet. Ez a szakmunka a csendőrség érdeklődésére is alkalmas tanulmánysegédlet. A Hadimúzeum igazgatósága kéri az érdeklődőket, hogy az igazga-

Nehéz szolgálata után
kellemes meleg fürdő
testét, lelkét felüdíti!

Nincs házában vízvezeték? A megoldás;

lampart fürdőgarnitúra
(kád és kályha)

Vízvezeték nélkül! — Szerelés nélkül!
Bárhelyre felállítható, azonnal használható.

Részletre is
árusítjuk

Ha egy levelezőlapra nevét és állomáshelyét e hirdetésre való hivatkozással körli, díjtalanul megküldi Önnek fürdőgarnitúra prospektusát a

lampart
GYÁRTMÁNYOK ELADÁSA Kft.
BUDAPEST, VII. ERZSÉBET-KRT 19

ELŐLEG NÉLKÜLI RÉSZLETFIZETÉSRE

SEZLONOK TAKARÓVAL . . . . . P 65-161
EBEDLŐSZÖNYEGEK . . . . . P 28-161

Fotelagyak, paplanok, vasbútorok, futászőnyegek, fehéreművésznők, ruhaszővetek. „Baross” Szőnyeg- és Kárpitosüzlet
Budapest, VIII., Baross-utca 74. sz.
A m. kir. csendőrség tagjainak árengedmény!

Magyar királyi Osztálysorsjáték

Játéktervét ismét megjavították!

Az első 4 osztály főnyereményeit felemelték.

88.000 sorsjegy, 44.000 nyeremény. Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

700.000 P

Jutalom és nyeremények:			
1 jutalom	400.000 pengő	1 nyeremény	60.000 pengő
1 nyeremény	300.000 pengő	2 nyeremény	50.000 pengő
1 nyeremény	100.000 pengő	2 nyeremény	40.000 pengő
1 nyeremény	70.000 pengő	1 nyeremény	30.000 pengő

stb., stb. aranypengő. Összesen közel

10 millió aranypengő készpénz. Húzás április 9-én kezdődik!

Az I. oszt. sorsjegyek hivatalos ára:

Egész 28 pengő	Fél 14 pengő	Negyed 7 pengő	Nyolcad 3 1/2 pengő
-------------------	-----------------	-------------------	------------------------

az összes főárusítóknál.

ELŐLEG NÉLKÜLI KEDVEZŐ RÉSZLETFIZETÉSRE

BÚTOR, SEZLON, MATRAC, SZÖNYEG, PAPAN, FÜGGÖNY, ÁGYNEMŰ
ÉS FEHÉRNEMŰ ANYAGOK, KÉSZ RUHÁK, KABÁTOK, SZÖVETEK
NAGYVÁLASZTÉKBAN.

SZONDY-BOLT BUDAPEST, VI.,
SZONDY-U. 25. SZÁM.

tóság címére (Budapest, I., Vár, Gróf Bethlen István-bástya-sétány 40.) erről értesítést küldjenek. A munka ára kb. 4-5 pengő lesz.

A csendőrségi jutalmazási alap javára felajánlott jutalékok. A székesfehérvári II. kerület állományából: *Gyúrfás József* tiszthelyettes 8 P 45 fill.; *Juhász Gábor* tiszthelyettes és *Kiss József* csendőr fejenként 2 P 50 fill., *Bálint Mihály* törzsrőmester 2 P 49 fill.; a szombathelyi III. kerület állományából: *Magasházi Jenő* tiszthelyettes és *Vigh Ernő* csendőr fejenként 2 P 48 fill., *Istenes János* tiszthelyettes és *Bende Ferenc* csendőr fejenként 1 P 25 fill.; a pécsi IV. kerület állományából: *Naszvadi József* törzsrőmester 53 fill.; *Honos Antal* őrmester 52 fill., *Papp Imre* II. csendőr 90 fill., *Szabó János* tiszthelyettes 50 fill.; a szegedi V. kerület állományából: *Fejes Lajos* törzsrőmester és *Varga József* csendőr fejenként 2 P 72 fill., *Kelemen Ferenc* törzsrőmester és *Zsófi József* csendőr egyenként 1 P 28 fill., *Tóth Antal* törzsrőmester és *Beszédes Sándor* csendőr fejenként 2 P 50 fill., *Rideg Mihály* törzsrőmester 1 P 21 fill., *Vida Lajos* csendőr 1 P 20 fill., *Baratalus László* törzsrőmester és *Boda István* csendőr fejenként 3 P 68 fill., *Hargitai Gyula* tiszthelyettes 3 P 41 fill.; a debreceni VI. kerület állományából: *Varga Sándor* próbacsendőr 9 P 33 fill., *Laczkó József* törzsrőmester 5 P, *Bankó Lajos* tiszthelyettes 4 P 26 fill., *Bérczes Mihály* törzsrőmester és *Fodor Kálmán* csendőr egyenként 2 P 50 fill.; a miskolci VII. kerület állományából: *Agoston József* tiszthelyettes, *Kovács György* őrmester, *Bódi Gusztáv* törzsrőmester és *Bánföldi János* őrmester 68 fill., *Orbán József* őrmester 1 P 16 fill., *Gönczi Ferenc* csendőr 1 P 17 fill., *Gőcze József* tiszthelyettes 1 P 59 fill., *Barna Béla* csendőr 1 P 59 fill., *Nagy Árpád* őrmester 2 P 83 fill., *Nagy Árpád* őrmester 2 P 82 fill., *Sóti Sándor* csendőr fejenként 2 P 50 fill., *Bagoly János* törzsrőmester 3 P 14 fill., *Kovács Pál* őrmester 2 P 2 fill., *Varga János* tiszthelyettes és *Kovács Lajos* őrmester fejenként 2 P 88 fill., *Balogh János* őrmester 1 P 15 fill., *Vincze János* törzsrőmester és *Horváth András* őrmester egyenként 3 P 75 fill., *Török István* őrmester és *Kolozsvári András* csendőr fejenként 2 P 48 fill., *Homonnai András* tiszthelyettes és *Kollai Sándor* próbacsendőr fejenként 74 fill., *Varga András* csendőr 4 P 34 fill., *Juhász János* tiszthelyettes és *Nyeste Mihály* csendőr fejenként 1 P 4 fill., *Bán Mihály* és *Szekerés István* őrmester egyenként 63 fill., *Sáfrány József* csendőr 75 fill., *Dobó József* törzsrőmester és *Sáfrány József* csendőr fejenként 2 P 50 fill., *Ducza István* törzsrőmester és *Nagy István* csendőr fejenként 1 P 65 fill., *Koncz Lajos* törzsrőmester és *Balogh János* őrmester egyenként 42 fill., *Simon Péter* törzsrőmester 2 P 75 fill., *Veres Lukács* csendőr 2 P 74 fill., *Bagoly János* őrmester és *Nyeste Mihály* csendőr egyenként 1 P 11 fill., *Koncz Lajos* törzsrőmester és *Ballók Lajos* csendőr fejenként 3 P 37 fill., *Veres Ferenc* csendőr 1 P 12 fill., *Farkas István* és *Büdi József* őrmester fejenként 2 P 39 fill. tetten-érői és feljeltentői jutalékban részesültek. A jutalmazott csendőrök a jutalékokat felajánlották a csendőrségi jutalmazási alap javára. A felajánlott összegeket a belügyminiszter elfogadta.

Csendőrségi Közlöny 6. szám. Személyes ügyek. Legfelsőbb elhatározások: A Kormányzó Úr Ó Főméltósága legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy magyar állampolgárok a nekik szabályszerűen adományozott bolgár háborús emlékérmét elfogadhassák és viselhessék, a magyar király honvédség tagjai egyenruhán is. — A debreceni VI. kerület állományába tartozó *Tamáry István* tiszthelyettes a

Kormányzó Úr Ó Főméltósága által 1938 január 8-án vitézé felavattatván, a „vitéz” jelző használatára és a vitézi jelvény viselésére jogosult. — Miniszteri rendeletek. A tényleges szolgálati állományba felvett: *Szenási András* pécsi IV. kerületbeli várakozási illetményekkel szabadságolt alhadnagy. *Allandó nyugállományba helyezettek: Szabó János V., szombathelyi III. kerületbeli, Mester Sándor* pécsi IV. kerületbeli alhadnagy, *Bajcsi Lajos* budapesti I. kerületbeli tiszthelyettes, *vitéz Hegedűs Gyula* szegedi V. kerületbeli várakozási illetményekkel szabadságolt tiszthelyettes, *Várnagy József* székesfehérvári II. kerületbeli tiszthelyettes. *Várakozási illetményekkel szabadságolt: Kiss Rafael* szombathelyi III. kerületbeli tiszthelyettes. *Névváltoztatás: Puja György* próbacsendőr családi nevét belügyminiszteri engedéllyel „Bánkúti” névre változtatta. *Szabályrendeletek: „Lövésre kész”* és a „Célratartott” helyzet meghatározása, valamint a „karhatalmi tüzelés” vezénylése. — Bolgár háborús emlékérem viselésének engedélyezése és mikénti megszerzése. — A bolgár háborús emlékérem megszerzése a m. kir. csendőrség egyénei által. — A „Cs-8.” jelzésű szolgálati könyv helyesbítése. — Feltételes szabadságra bocsátottak csendőrségi ellenőrzése. — A balatonfüredi és a hévíszentandrási csendőrgyógyházak megnyitása. — Összekötő szijaeska rendszeresítése a lovas légénység részére. — Pályázati hirdmény számolásra a MÁV-nál.

Csendőrségi tollforgót árusít, köt, javít *Várfai (Vlahina) Mihály* ny. szakaltiszt, Budapest, XIV., Újvidékköz 5. fsz. 2. (69-es villamossal Amerikai-útnál leszállani.) *Dél József* ny. thts, Rákosszentmihály, Matild-utca 11. sz. *Fekete Imre* ny. törzsrőmester, Új-Hatvan, Toldi-utca 2. Árak és munkadíjak: szép, új dísztoll, válogatott tollból 10 P, szolgálati tollforgó nagyság szerint 5-6 P, régi toll átkötése 1 P, pótlással 2 P, beküldött új toll vágása és megkötése pótlás nélkül 3 P, pótlással 3 P 50 fillér. A postaköltséget a megrendelő viseli. — *Papp Ferenc* ny. törzsrőmester (Hajdúböszörmény, Szilágyi Erzsébet-körút 35.) kappanfarokból különleges gondallal készült tollforgókat 30, 25 és 20 P-ért árusít. Megtekintésre véteklőtelezettség nélkül küld tollforgót, az esetleges visszaküldés postai költségét azonban az érdeklődőknek kell viselniük.

SEMÉLYI HIREK.

Új őrsparancsnokok. A székesfehérvári II. kerületben: *Taródi István* és *Kuti József* I. tiszthelyettes; a pécsi IV. kerületben: *Csaba József* és *Kertész József* II. törzsrőmester v.; a debreceni VI. kerületben: *Juhász Zsigmond* törzsrőmester v.

Gépjárművezetői vizsgát tett: *Varga Gyula* pécsi IV. kerületbeli őrmester és *Nagy István* V. miskolci VII. kerületbeli törzsrőmester.

Házasságot kötöttek. A budapesti I. kerületben: *Deák Mihály* őrmester *Práger Juliannával* Cegléden és *Horváth István* III. tiszthelyettes *Somodi Etellel* Makón; a székesfehérvári II. kerületben: *Morácz János* tiszthelyettes *Elő Margittal* Farád községben, *Végh Károly* törzsrőmester *Varga Ilonával* Nyárádon; a szombathelyi III. kerületben: *Németh József* IX. törzsrőmester *Köbli Máriaival* Rezi községben, *Várhelyi István* törzsrőmester *Boskovics Máriaival* Pusztakovácsi községben és *Pintér István* II. törzsrőmester *Király Ilonával* Budapesten; a pécsi IV. kerületben; *V. Nagy Bertalan* törzs-

MEGJELENT 1938. ÉVI FŐÁRJEGYZÉKÜNK
KÉRJE INGYEN ÉS BÉRMENTVE
MEGNYÍLT ÚJ FIÓKÜZLETÜNK BAROSS-TÉR 16.
A KELETI PÁLYAUDVÁR INDULÁSI OLDALÁNÁL

MAUTHNER ÖDÖN MAGTERMELŐ ÉS MAGKERESKEDELMI R.T.
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER-UTCA 33. SZ.

Kromatikus
zongora harmonika
P 45.—

Magyar nyelvű
iskolaalbum
P 4-80

Sternberg

királyi és
hangszer-
gyár

Táskagramofon
P 45-50

Új lemezek
P 2-98

BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 60. SZÁM.

Szabad időnkben szórakozzunk zenével!

örmeister Szücs Terézszel Mosonban, Tóth József VIII. törzsörmeister Ihász Máriával Marcaliban és D. Kovács Benjámín örmeister Fekete Rozáliával Szalkszentmártonban; a szegedi V. kerületben: Nagy Ernő törzsörmeister Varga Teréziával Szentesen, Bartalus László törzsörmeister Szita Rózával Oroszán, Pelikán György törzsörmeister Sándor Eszterrel Kiskunhalason és Kelemen Ferenc törzsörmeister D. Lőrincz Klárával Tiszaföldváron; a debreceni VI. kerületben: Juhász József örmeister Tóth Agnessel Esztárban, Jenei Péter alhadnagy Boros Eszterrel Dömsödön és Tamás Géza tiszthelyettes Ilyés Ilonával Csengerben; a miskolci VII. kerületben: Szoboszlai Mihály törzsörmeister Magda Máriával Debrecenben és Szuhai Imre örmeister Antal Ilona Irénnel Edelenyben.

Halálozás. Galambos Vendel pécsi IV. kerületbeli örmeister Pécssett szívizomelfajulás következtében meghalt.

Családi hírek. Született: Bíró István II. szv. tiszthelyettesnek József fia, Vasi Ferenc törzsörmeisternek Imre-László fia, Barabás Ferenc tiszthelyettesnek Ferenc-István fia; a székesfehérvári II. kerületben: Tar Lajos törzsörmeisternek Mária-Magdolna leánya, Laczi István törzsörmeisternek István fia; a szombathelyi III. kerületben: Komlós József tiszthelyettesnek Mária-Magdolna leánya; a pécsi IV. kerületben Polgár József tiszthelyettesnek Edit-Margit leánya, Csapó József törzsörmeister v.-nak Margit-Karolina-Borbála leánya, Szécsényi Imre törzsörmeister v.-nak Imre fia és Kovács Pál I. törzsörmeisternek Elvira-Valéria-Piroska leánya; a szegedi V. kerületben: Rácz János tiszthelyettesnek Géza-Zoltán fia, Tóth István III. tiszthelyettesnek Edit leánya, Csatai József törzsörmeister v.-nak József fia, Horváth Lajos II. törzsörmeister v.-nak Lajos-Tibor fia, Kállai István örmeisternek Árpád-Tibor fia, Péntes István II. örmeisternek Mária-Terézia leánya, Takács István törzsörmeisternek István-József fia; a debreceni VI. kerületben Orosz István tiszthelyettesnek István fia, Lakatos Imre törzsörmeisternek Elvira leánya, Katona Péter törzsörmeisternek Emma leánya és Budai András törzsörmeisternek Dénes fia; a miskolci VII. kerületben: Simon Zsigmond törzsörmeisternek Éva-Aranka leánya, Pásztor József törzsörmeisternek Attila-István fia, Apostol Lajos tiszthelyettesnek utónevét még nem nyert fia és Bari József törzsörmeisternek József-László fia. Meghalt: Szirány János I. örnagynak János-Ferenc-Elemér fia; Kiss Sándor pécsi IV. kerületbeli szv. tiszthelyettesnek felesége, szül. Buz Mária és Apostol Lajos miskolci VII. kerületbeli tiszthelyettesnek utónevét még nem nyert fia.

Ki tud róla? Korrent József volt csendőrörmeoszt, aki 1922-ben és Kerecsi Sándor volt csendőrörmeoszt, aki 1923-ban lépett ki a csendőrségből, a szerbek ellen küzdő hadseregben töltött tábori csendőri szolgálati idejének igazolása végett keresi Boros János tiszthelyettes (örsparancsnokság, Verseg) és címüket kéri.

BÚTOR- ÉS TEXTILKERESKEDELMI RT.

BUDAPEST, VI. KER., LISZT FERENC-TÉR 5. SZ.

EGY HELYEN — EGY SZÁMLÁN

teljes lakberendezések, egyes bútorok, kárpitozott bútorok, szőnyegek, kelengyék, 6-tól 24 hónapig terjedő részletfizetés.

ÁRJEGYZÉKET DÍJTALANUL KÜLDÜNK.

Magyar gyártmány!

Cipők, csizmák, szijazatok, nyergek, tölténytáskák, pisztolytáskák fényesítésére és ápolására.

Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kéziratos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. A közlemények fogalmazási átsziszolálásának és ha szükséges, tartalmi módosításának, valamint a törlés és kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak. Aki azt akarja, hogy közleményét változtatás nélkül közöljük, írja rá a kézirat oldalára piros írónnal: „Szó szerinti közlését kérem!” A kéziratot kérjük a papírnak csak egyik oldalára, félhasábosan, írógéppel, kettes sortávolságra, kézírással pedig jól, olvashatóan és nem túlsűrű sorokban írni. Olvashatatlán kézírással nem foglalkozunk. A kéziratokban semmiféle rövidítést nem szabad használni. Kéziratot csak akkor küldünk vissza, ha a szerző megcímezte és válasz-bélyeggel ellátott borítékot mellékel. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ. Fényképfelvétel beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének írásbeli nyilatkozatát, hogy a felvételnek a szokásos tiszteletdíj ellenében való közléséhez hozzájárul. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük, de tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnymatni. A nyomdal korrektúrát mi végezzük, korrektúraleveletet csak kivételes esetben adunk. Szerzőink különnyomataikat közvetlenül a Stádium-nyomda igazgatóságától (Budapest, V., Honvéd-utca 10.) szíveskedjenek megrendelni, amely azt velünk kötött szerződésének árszabása szerint köteles elkészíteni. Minden hozzánk intézett levélre válaszolunk, de csak szerkesztői üzenetekben; magánleveleket akkor sem írunk, ha a beküldő válasz-bélyeget mellékel. Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Névtelen levélre nem válaszolunk. Hozzáink intézett levelet szolgálati útra nem terelünk, azok tartalma vagy beküldőik külété felől senkinek sem adunk felvilágosítást. Jeligéül legcélszerűbb kisebb helység nevet vagy öljegyű számot választani. Annak, aki jeligét nem jelöl meg, nevének kezdőbetűi és állomáshelye alatt válaszolunk.

Hegedű, Harmonika, Tárogató, Gramofon, Rádió

és az összes hangszerek legjobbak itt a magyar gyárban kaphatók Csendőröknek részletre is

MOGYORÓSSY HANGSZERMESTER

Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. Árjegyzék ingyen.

A csendőrnek nélkülözhetetlen óra- és ékszereműt a

»KRONOSZ«

óra- és ékszerkereskedelmi rt.-nál Budapest, IV, Eskü út 3. vásárolja!

Részletfizetési kedvezmény!

Kerékpár!

a kitünően bevált, legnagyobb strapát is kibíró „Turán” gépünket gyári garanciával 12 havi részletre szállítjuk a csendőrség tagjainak. PANNONIA, VI., HAJÓS-UTCA 15.

Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőrlekszikon” rovatban válaszolunk. Előfizetést csak a csendőrség, honvédség és az állami rendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. A csendőrség tényleges és nyugállományú legénységi egyénei az előfizetési díj felét fizetik. Legkisebb előfizetési idő: félév. Az előfizetéseket kérjük pontosan megújítani, mert felszólítást nem küldünk. A nekünk színt pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342. számú postatakarékpénztári csekk-számlájára befizetni. Címünk: „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest, I., Bőszörményi-út 21. szám”

Kastély 1. A tisztázaton is csak félhasáb szélességben írja a tárgymegjelölését.

28.825. A válasz helyszüke miatt maradt el.

Délibáb, 1. Nem kérheti. 2. A korkülönbség vagy származásbeli különbség nem akadály.

Válasz. 33. A székesfővárosnál, illetve a kezelésében levő BSzKRT-nál igazolványos altiszteknek hely van fenntartva. A nyugdíjfeltevények kérdésében tessék a fővároshoz fordulni (tudakozó iroda).

Pázsit-u. 9. Előbbi válaszuk Önnek is szól.

Köszeg, Glória. Az ügye a honvédelmi minisztérium 10. osztályához továbbított 163.924./VI. c. 1937. szám alatt. Ha rövidesen nem intézik el, értesítsen bennünket.

3975. A nyugállományba helyezése időpontjában érvényes törvényes rendelkezések (nyugdíjtörvény, kiegészítő stb. rendeletek) lesznek mértékadók arra, vajjon, a kérdéses szolgálatát beszámítják-e a nyugellátás alapját képező szolgálati időben. A Kádár-féle „Tájékoztató a nyugellátásról” c. könyv 11–13. oldalán a ma érvényes rendelkezéseket megtalálja.

Érdeklődő, 1. A Cs.-9. utasításban nem az öltözetet kell tanulmányoznia, hanem a kardvívás mozzanatait. Az, hogy kalapban van a fényképezett csendőr és hogy érmekkel, ne zavarja. 2. A címlapról mi is tudjuk, amit Ön észrevett, már régen. Gondunk van rá. 3. A sértett Jévorika a Btk. 350. §-ába ütköző büncselekmény folytán.

Hosszúmező. A volt 85. közös gy. ezred iratait a miskolci népgondozó kirendeltség őrzi.

Vizenyős talaj. Az 1929. évi Csendőrségi Lapok 486. oldalán „Marosvásárhely” jellegre adott üzenettinkben megtalálja a feleletet.

Zirc. A közlekedési kodex (250.000/1929. B. M. rend.) 121. §-ának 3. bekezdése szerint a számba fogott lovakat csengővel el kell látni.

Tévedtem. Lexikonban felelünk.

Szeged. Miután jövődöbeljének nevelője, gondozója mostohaapja volt, nem lehet úgy tekinteni, mint azokat a hadiárvékat, akiket az apa hősi halála után egyedül az anyja nevelt fel.

Nyírbéltek. Ha Önnek részt kell venni a vitézi avatáson, nem tarthat igényt utazási kedvezményre, mert útja nem szolgálati ügyködés. Önnek kell a költségeket viselnie és Önnek nem szabad pillanatig sem ilyen gondokkal készülnie erre a magasztos, szép ünnepre, amelyen mindenki láttára és hallatára Önt hősiessé elhalt apja után vitézzé avatja a legfelőbb Hadúr s amely után Ön jogosult lesz a vitézi jelzőt és jelvényt használni, hivatott lesz apja érdemeit megőrizni és a szellemet, mely őt haláláig kísérte, hirdetni és magáévá tenni. Nem fog talán a néhány pengő költség miatt otthonmaradni?!

Rába, 1. Őrsparancsnokának kell tudnia, hogy beosztottjai kötelezőjét mikor kell felterjeszteni. 2. Akár hivatalos vőlegény, akár nem, szabadsága alatt ne aludjék menyasszonya szüleinek házában. Ha tizenkét szobájuk van, akkor se, mert a falunak száz szeme van, száz nyelvel együtt. Egyetlen vénasszony elég, hogy tönkretegyen ilyenből folyólag vőlegényt, menyasszonyt, családot és — életeket. Menjen az őrsre, aludjék ott. Nincs ez megírva sehol, csak az élet tapasztalatai című meg nem írt, mégis létező könyvben. 3. Nagyon helyesen jár el a járőrvezető, ha Szut. 6. mellékletében megállapított „kilométeridő”-t úgy használja ki, ahogyan azt a terep, időjárás, szolgálati teendői stb. kívánják, illetve szükségessé teszik. Helytelen, sőt rossz, ha valaki a megállapított időt (perceket) betartani akarja vagy ilyet kívánna. Az időkiszabot bőséges, ráadni csak szolgálati ténykedések miatt lehet.

Fiume. A csendőrség kebelében nem vetődött fel a kérdés, hogy milyen sok csendőr kénytelen bankokból magas kamatra pénzkölcsönt venni. Legfeljebb az Ön baráti körében okoz ez fájdalmat. Akik takarékosak, azok ezen nem törők a fejüket. Az a bajtársa, aki havonta 100 pengőt csak kamatba fizetett, nem is könnyelmű, hanem büns ember volt. A gondolat egyébként nem új, megvalósításra nincs szükség. 2. A 40. életévüket betöltött legénységi egyének a százalékos korlátozás alá esők számára beszámítanak, részükre csak a nősülési engedély soronküüli kiadása van biztosítva. (L. 52.761/eln. VI. c. 1937. rend.) 3. A szakszolgálatosokat a legénységi előléptetési rendelkezésekben felsorolva találja meg. 4. Nézze meg a Nyut.-ot. 5. Nem való.

Balaton 333. 1. Közeljövőben lexikonban adunk tájékoztatást. 2. Hírek szálldogálnak az őrmestertjelölt bajtársak közt, hogy az előléptetésük... Elhisszük. A hírek azonban alap nélkül valók, őrmesterjelöltek pedig nem ismerünk. Kik azok?

Nyugdíjasok zsebkönyvrendelése. Postára adtuk. Megrendelő íveket nem szoktunk kiadni. Kérjük tehát nyugállományú bajtársainkat, hogy zsebkönyvrendelésüket minden évben december 1-ig közöljék szerkesztőségünkkel.

A csendőr-levelezőlapok szépek, művésziek. Magunkat becsüljük meg, a magunk népszerűségét és tekintélyét emeljük, ha izléstelen cifraságok helyett a magunk levelező-lapjain üdvözljük rokonainkat és ismerőseinket.

A legnagyobb csendőrségi szolgálati könyv-, nyomtatvány-, írószer- és felszerelési cikkek raktára

PALLADIS RT.

BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 2.

A csendőrséget érdeklő új cikkek forgalombahozatalát külön körlevelekkel hirdetjük.

TÁMOGASD

HANGYA

SZÖVETKEZETET, MERT EZZEL

magad és családod

JÓLÉTÉT MOZDÍTOD ELŐ

Zúg az erdő.

(Regény.)

(17)

Írta: NYÁRY ANDOR.

— Tudod, mi van a levélben?
— Tudom.
— Nos?
— Egy szegény katona kéri benne a papot, hogy hagyja meg beteg édesapját az árendában, amelyet nem tud fizetni és majd ő leszolgálja az árendát, ha a katonaságtól megszabadul.

A parancsnok felkacagott:

— Úgy!

— Igen.

— Te írtad a levelet?

— Nem.

— Kicsoda?

— Szimeon hozta tegnap este.

A parancsnok visszapöbent:

— Szimeon?

— Szimeon, a hajesár, aki a parancsnokságon van.

A parancsnok arca elsötétedett:

— Figyelmeztetek... Ártatlan embereket ne keverj bele ebbe a dologba! — A szomszéd szobában levő katonák szörnyködve csóválták a fejüket. Mária hangja tisztán csengett:

— Megígértem, hogy mindenre felelek... Amit mondtam, az igaz. Szimeon hozta az este a levelet és én csupán a beteg apját sajnáltam, mikor megígértem neki, hogy elviszem a papnak.

A parancsnok megállt a leány előtt:

— Így volt?

— Így!

A parancsnok intett az egyik katonának:

— Hívd be Szimeont! — Pár perc múlva nehéz csoszogás hallatszott a folyosón és a folyosó felőli ajtón a szobába lépett Szimeon. A parancsnok Máriára mutatott:

— Ismered ezt a leányt?

Szimeon összehunyorította ravasz szemét, ránézett Máriára, sokáig nézte, aztán lassan megrázta fejét:

— Nem ismerem.

— Ez a leány azt állítja, hogy ismer téged.

Szimeon vállatvont:

— Lehet, hogy ő ismer... Én nem ismerem... Most látom először.

— Hát ezt a levelet ismered-e?

Eléje tartotta a levelet.

Szimeon kezébe vette a levelet, megforgatta, aztán ugyan-csak megesóváltta a fejét:

— Sohase láttam.

— Ez a leány azt állítja, hogy ezt a levelet te írtad.

Szimeon felkacagott:

— Irni se tudok!

Mária ajka megrándult, keményen ránézett a piszkos emberre:

— Én nem állítottam, hogy Szimeon írta a levelet, csak azt mondtam, hogy ő hozta hozzánk tegnap este.

A parancsnok a hajesár felé fordult:

— Igaz ez?

A hajesár bárgyú alamuszissággal ümmögött:

— Egész nap betegen feküdtem az istállóban. Ha nem hiszik el, öt tanut is tudok állítani.

Mária arca ennyi szemtelenség hallatára lángba borult:

— Hazudsz! — kiáltott a hajesárra. — Te hoztad a levelet. Könyörögtél, hogy vigyem el, mert a szigeti pap ki akarja dobni beteg apát az árendából.

Szimeon ide-oda csóváltta fejét:

— Ez megháborodott!... Azt mondja, hogy a beteg apát ki akarja dobni az árendából a szigeti pap... Az apám már húsz évvel ezelőtt meghalt! De meg, ha élné is, mi keresnivalóm volna nekem a szigeti papnál, én romániai születésű vagyok, soha életemben nem voltam Szigeten.

Kaposvár:

Kerékpár, rádió

BOSKOVITZ LÁSZLÓ

és alkat-
részek részletre is be-
szerezhetőek.

KAPOSVÁR, FŐ U. 8.

ROGEP

CONTINENTAL, ERIKA képviselete.

Javítás, karbantartás, kellekék.

Töltőtollak.

SOÓS VENCEL

KAPOSVÁR, FŐ UTCA

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fiz. feltételek.

SZAKSZER
ÓRÁK,
JAVÍTÓMŰHELYEKSZEREK, EVŐESZKÖZÖK, AJÁNDEKTÁRGYAK MEGBÍZHATÓ
MINŐSÉGBEN. — KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK MELLETTKÓTA JÓZSEF ÓRÁS ÉS
EKSZÉRSZÉKNÉL

KAPOSVÁR, DEÁK-TÉR 4. SZÁM

Vásároljunk

BÚTORT,

reklamert, fotelokat megbízható minőségben és kivitelben, a legkedvezőbb
fizetési feltételek mellettKÁRPELESZ LÁSZLÓ bútornasz-
raktárban

KAPOSVÁR, GRÓF TISZA ISTVÁN-U. 1/a.

Órát, ékszer

arany, ezüst ajándéktárgyakat,
evőeszközt, a legolcsóbb árban —a legkedvezőbb fizetési
feltételek mellett ajánlDUKESZ FERENC
órás és ékszerész, SzombathelyElsőrendű
BÚTOR- és KÁRPITOSÁRUK,

reklamert, fotelok, paplan-és gyermekkoesi-szükségletünket szerezzük be

Braun Zsigmond cégnél,
Szombathely, Erzsébet királyné-u. 17

LEGKEDVEZŐBB FIZETÉSI FELTÉTELEK. A csendőrök kedvelt bevásárlási helye.

IRÓGÉP

(WANDERER—CONTINENTAL)
ALKATRÉSZEK, KELLÉK, TÖLTŐTOLL, IMA-
KÖNYV SZÜKSÉGLETÜNKET SZEREZZÜK BEDUKESZ PAPIRKERESKEDÉSBEN
cégt. ZALÁN FERENC
SZOMBATHELY FŐTÉR

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételekkel!

Elsőrendű
bel és külföldiKERÉKPÁROK-at,
ALKATRÉSZEK-et és KELLÉKEK-et

PONTOS a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett vásároljunk

JAVÍTÓ KIRMER GYULA szakképzett műszerésznel

ÜZEM! Szombathely, gr. Széchenyi-u. 2. (Premontrei-rendház)

Mária elsápadt. A hallgatódzó katonák összenéztek, integettek:

— A bitang!... Még belekeverné ezt a tisztességes embert a bajba!

Jász Suba Gáspár megtántorodott, a falnak támaszkodott, hogy végig ne vágódjék a padlón. Szimeon szavai mint ördögi muzsika muzsikáltak a fülében, mintha csúfolták volna, mintha pokoli zúgással zúgták volna feléje: ostoba! ostoba! ostoba!

A szíve lázasan dobogott, halántékán lüktetett a szaladó vér és szemei előtt elsurrant a tegnapi estéli történet... Amint Mária kérte, hogy ne menjen el a vásárra..., hogy sírt, hogy zokogott... Aztán Szimeon megjelenése... a levél... a beteg édesapja... az árenda... a szigeti pap... És az a szempár, amely felnyúlt az ablak szárnyáig, amelytől Mária úgy megijedt, amely mint két izzó pont világított a szobába az ablakon át...

Istráta Pável szeme!

Összeremegett, a torka kiszáradt, úgy érezte, mintha emésztő tűz égetné a belsejét, hogy majdnem elpusztul a szomjúságtól és a tűz győtri és a szomjúsággal együtt birokra kelnek benne, hogy kínozzák. Rettenetes sejtése támadt.

A parancsnok intett Szimeonnak:

— Elmehezt! — Szimeon részeg tántorgással csoszogott, az ajtónál megegyszer ránézett a sápadt leányra, gúnyosan elbiggyesztette ajakát, aztán kifordult a szobából. Mély esend követte a történeteket. Csak Jász Suba Gáspár keble zihált a leskelődő katonák háta mögött. A parancsnok Mária felé fordult:

— Hazudozásod minden szava visszapattant rád. — Felkelt az íróasztal mellől és megállt a leánnyal szemben:

— Még most is állítod, hogy Szimeon adta neked a levelet? Mária magasra tartotta fejét:

— Állítom!

— Azt is állítod, hogy a levél arról a bizonyos árendáról szól?

— Szimeon így mondta.

A parancsnok szeme felcsillant:

— Az előbb határozottan állítottad, hogy a levél az árendáról szól. Most már csak hallomásból tudod?

— A levelet nem olvastam. Amint Szimeon átadta, azonnal keblembe tettem. Nem voltam rá kíváncsi. Elhittem, amit Szimeon mondott az apjáról, meg az árendáról.

— Szóval, most megfordítod az előbbi vallomásoadat, és azt állítod, hogy nem tudtad, hogy miről szól a levél. Mi?

— Ha nem az árendáról szól, akkor így van!

A parancsnok felkacagott:

— Lám!... Lassanként a végére járunk a dolognak.

Gúnyosan szemlélte a leányt:

— Szépen kieszelted a mondókádat! Azt hitted, itt is olyan ostoba emberekre találsz, mint amikor még a magad fajtái ültek a község nyakán... Nem, babám!... Az az idő már elmúlt... Nem vezethetsz bennünket az orrunknál fogva. De nem ám! Okos vagy, elismerem, csak hogy náladnál okosabbak is vannak.

A levelet megfogta az egyik sarkán és megrázta a levegőben:

— Ez a levél a kezembe adott benneteket!

Szava mindig jobban megerősödött, a magyarok iránt érzett mérhetetlen gyűlölete izzó acéllá gyúrta szavait s végül már elfúlva hörgött, mint az önkívületben dühöngő emberek:

— Ez a levél nem az árendáról szól. Nem, galambom! A ti gyalázatosságaitokról szól! Amiről ez a levél most lerántotta a leplet. Az összeesküvésekről szól! A fegyverkezéseitekről szól!

Mária megdöbben.

— Áhá! — nevetett a parancsnok. — Megijedtél!... Elhiszem, hogy megijedtél. Más is megijedne a helyedben, ha még olyan magasan hordaná is az orrát, mint te. Haha!... Hát te vagy a régen keresett összeesküvők hirhordója. Te, a szoknyás vitéz! Hurokra kerültél, szép madár!

Rekedten ráordított a leányra:

— Ki írta ezt a levelet?

— Szimeon.

— Ne hazudj! Láthatod, hogy a hazudozásod nem ér semmit! Mondd meg az igazat. Ki adta ezt a levelet?

— Szimeon.

— Utoljára figyelmeztetek, mondd meg az igazat, különben téged hurcoltatlak az akasztófa alá!... Halljuk hát... Ki adta át a levelet?

— Szimeon!

A parancsnok kékrevált arccal mutatott Máriára és elfúlt torokkal hörgött:

— Verjétek bilinesbe!

MERCEDES ÍRÓGÉP

megbízhatósága vitán felül áll. A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételekkel.

Vezérképviselőt:

ÍRÓGÉP BEHOZATALI RT.
Budapest, V., Nádor-u. 24.

Bemutató terem:
V., Nádor-utca 15.

A m. kir. csendőrség
kedvelt bevásárlási helye

VÉRTES ÉS TÁRSA BARTA

CSENDŐRSEGI SZAKÜZLET
BUDAPEST, VII., KIRÁLY-UTCA 93. SZ.

TELEFON: 1-436-51.

Kedvező fizetési feltételek! Minőségben elsőrangú. Mintacsomagot bérmentve vételkötelezettség nélkül küldünk.

A „Steyr-Wallenrad“ Puch
„Everest“ világírő
KERÉKPÁROK
csendőrségi használatra kiválóan alkalmasak
10., 15., 20.—pengős havi részletre.
A védjegyzett „Everest“ tura kerékpár
már P. 135.—től részletre megrendelhető.
Szigeti Károly
Budapest, V., Visegrádi-utca 12.
Kérjen díjtalan árjegyzéket.

Nyiregyháza:

**RÁDIÓ és
KERÉKPÁR**

alkatrészek, javítás.
Kedvező fizetési feltételek.
a **STEYR-WAFFENRAD**
közvetképviselője,
BICZÁK,
NYIREGYHÁZA, Bethlen-u 27

Bodnár György

NYIREGYHÁZA, Kiss Ernő-utca 12.

Csendőrségi egyenruhazállító szabómester
Egyesületi és barátsági egyenruhát mérsékelt áron, a legjobb
kivitelben készítenek. Frontharcosoknak 5% engedményt adok.

A vidéki csendőrség előnyösen ismert szállítója SÁNDOR REZSŐ

órasmester, ékszerész, NYIREGYHÁZA
Elsőrendű márkás órák 5 évi jótállással, ékszerek
a csendőrség tagjainak részletre is. Választékot
portómentesen küldök. Szakszerű javítás.
Képes árjegyzék ingyen.

A bilines megesörrent. Jász Suba Gáspár félrelökte a bámészkodó katonákat, dült rohanással berontott a szobába és megállt a parancsnok előtt:

— Engedjék el ezt a leányt!

Máriára mutatott:

— Ez a leány nem tudta, mi van a levélben. Én felelek mindenért. Én adtam neki a levelet!

Mária felsikoltott s lerokadt a bilineset tartó két katona között.

A parancsnok felkacagott:

— Ugy!... No, lám!

A szeme gyűlöletet lángolt:

— Fogjátok el!

Jász Suba Gáspár karján esattant a bilines, aztán megindult a katonák előtt.

A folyosón árnyék suhant és elégyült mosollyal dörzsölte kezét.

Istráte Pável.

(Folytatjuk.)

A jó és rossz példa hatása

cím alatt hirdetett pályázatunk nyertese Kemes István bihartordai őrsbeli őrmester. Érdekes pályázatot küldöttek be a következő bajtársak is: *Böti Alajos* eső. (Tura), *Illés Mihály* tőr. (Bihartorda), *Mázsári Mihály* eső. (Méhkerék), *Molnár József* őrm. (Veresegyház), *Németh Sándor* II. tőr. (Andocs), *Pintér István* thts. (Győr), *vitéz Zöldligeti Péter* ny. thts. (Moson.)

Ennek a pályázatnak az anyagát is olyan sorozatba fogjuk egybefoglalni és közölni, mint az alkohol- és kártyapályázatunk anyagát közöltük.

Csendőrintulóra

kítűzött pályázatunk eredménye néhány szép csendőrvers, de egyik sem induló. Pályadíjat tehát nem adunk ki. Egy-két pályázó versét esetleg — alkalomadtán — közölni fogjuk.

P é c s :

vásároljon a

CSENDŐR

Pécsi Takarékoság

útnán, mert így előleg nélkül vásárolhat 50 előkelő, megbízható pécsi cégnél 6—7½ havi hitellel s havonta

csak 1x1 helyre

kell fizetni. Központi iroda: DUNÁNTÚLI BANK R.T.-nál, PÉCSETT

KERÉKPÁROK
ALKATRÉSZEK
JAVÍTÁS

állandó raktára
KISASZONDY LAJOS
műszerésznél
PÉCS, MÁRIA-UTCA 32. SZ.
Telefon: 22-79. • Legkedvezőbb fizetési feltételek.

MERCEDES ÍRÓGÉPEK
L ER AK ATA. TELEFON: 27-33.

Elismerten megbízható szaküzlet. ALKATRÉSZEK. KELLÉKEK, JAVÍTÁS, KARBANTARTÁS
A csendőrség tagjainak ároneműjén és kedvező fizetési feltételek.

PÉCS

DE Á K - U . 2 .

Bajtársak és nem bajtársak

című pályázatunkat **Végső Mihály** pácinj őrsbeli tiszt-helyettes nyerte meg. Szép pályázatot kaptunk a következő bajtársainktól: *Benedek Lajos* thts. (Kemeese), *Dobos György* thts. (Porcsalma), *Dömötör Lajos* őrm. (Kapolcs), *Illés Mihály* tőr. (Bihartorda), *vitéz Kerényi Béla* tőr. (Csolnok-Augusztatelep), *Nagy János* I. tőr. v. (Hajdúszoboszló), *Német Sándor* II. tőr. (Andocs), *Simon Márton* őrm. (Németlad), *Szécsényi Imre* tőr. v. (Dusnok), *Szécsy Bálint* eső. (Hajdunánás), *Tóth Sándor* II. tőr. (Tura), *Varga*

Alajos eső. (Riese), *Vass Ferenc* eső. (Csolnok-Augusztatelep).

A pályázat anyagát sorozatban fogjuk értékesíteni, elkerülve persze minden személyi vonatkozást. Ez minden hasonló pályázatunkra vonatkozik, ebben a tekintetben igen gondos munkáról és vigyázatról biztosítjuk pályázó bajtársainkat.

Ki tudja?

(Versenyfeladat.)

A következő kérdésekre kell röviden felelni:

1. Mit tud a szudétánemetekről?
2. Milyen nemzetek, milyen lélekszámmal élnek a Felvidéken?
3. Mi a burgonya legveszélyesebb ellensége és hogyan kell ellene védekezni?
5. Hogyan keletkezik az eső?

Csak a csendőrség legénységéi állományából fogadunk el versenydolgozatot. Határidő: április 15, az eredményt május 1-én közöljük. Jutalom: művészi csendőrfestmény keretben.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

MOHÁCSY LAJOS százados.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest, V. Honvéd-utca 10. — Felelős: Győry Aladár igazgató.

Nagykanizsa:

A legjobb márkás STEYR, CSEPEL, KÜHNE

KERÉKPÁR és alkatrész
ÍRÓGÉP legolcsóbb árban, kedvező részletfizetésre beszerezhető

SZABÓ ANTAL
sportüzletében, NAGYKANIZSA, FŐ-ÚT 5. SZ.

VÁSÁROLJUNK

bütort

megbízható minőségben és kivitelben a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett.
VAJDA BÜTORCSARNOKBAN
NAGYKANIZSA
ERZSÉBET-TÉR (PIAC-TÉR)
Ügyeljünk a címre!

21

FONTOS MÁRKÁS RÁT ARANY ÉKSZERÉKEK ET, ALPAKKA EVŐRSZKÖZT, DÍSZTÁRGYAKAT, SZEMÜVEGET, vásároljunk bizalommal

SOLDOS GYULA

őrmester, ékszerész és látszerész-mester NAGYKANIZSA, FŐ-ÚT 8. alatti elsőrangú szaküzletében. A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek. — Precíz gépekkel felszerelt kifutó javító műhely.

A VILÁGMÁRKÁS

STEYR WAFFENRAD ÉS PUCH KERÉKPÁROK

KÖRZETKÉPVISELŐI:

BUDAPESTI I.

csendőrkerület területén:

Albertiirsa:

Ferdner Sándor STEYR
Füredi Jakab PUCH

Balassagyarmat:

Moskovics Salamon STEYR

Budapest és környéke:

Szigeti Károly STEYR

Cegléd:

Lówy Henrik STEYR-PUCH

Dorog:

Stampf Gyula STEYR

Esztergom:

Schenkengel Antal STEYR

Kunszentmiklós:

Frommer Bertalan STEYR

Lajosmizse:

Bencsik Pál PUCH

Popper József STEYR

Nagykőrös:

Papp Sándor és Fia PUCH

Salgótarján:

Szántó testvérek STEYR

Soroksár:

Schwab János STEYR

Szentendre:

Lóbl Endre STEYR

Székesfehérvári II.

csendőrkerület területén:

Beled:

Özv. Baum L-né STEYR

Csorna:

Weisz Lipót STEYR-PUCH

Felsőgalla:

Supka Dezső STEYR-PUCH

Győr:

Reichenfeld László STEYR

Kisbér:

Neuwirth Béla STEYR

Komárom:

Gyálóky Kálmán STEYR

Magyaróvár:

Pás Dezső STEYR-PUCH

Pápa:

Goldstein Gyuláné STEYR

Sugár Árpád és Endre PUCH

Sopron:

Eperjessy József STEYR

Schleiffner Richárd PUCH

Székesfehérvár:

Szabó Géza mechanikus, STEYR

Gyümölcs-utca 47.

Tatatóváros:

Bauer Samu STEYR

Borzas Ferenc PUCH

Vértesacska:

Özv. Weisz Béláné PUCH

Veszprém:

Darvas géparúházz STEYR

Szombathelyi III.

csendőrkerület területén:

Barcs:

Yágó Sándor STEYR-PUCH

Celldömök:

Koczor Dániel STEYR
Weber és Neumann PUCH

Kaposvár:

Geisler János Fiai STEYR

Székács Imre PUCH

Keszthely:

Bárd Imre STEYR-PUCH

Körmend:

Breuer Sándor STEYR

Novák Béla PUCH

Lenti:

Mitzger testvérek K.F.T. STEYR-PUCH

Lövő:

Balics Ferencné STEYR

Marcali:

Kopáry Jenő STEYR

Nagyatád:

Bárány Károly PUCH

Nagykanizsa:

Brandl Sándor és Fia PUCH

Szabó Antal Iászerkereskedés STEYR

Révfülöp:

Fichtner Tamás PUCH

Sárvár:

Göcze István STEYR

Szentgotthárd:

Berke Ernő PUCH

Szentgotthárdi Géparúházz STEYR

Szombathely:

Kovács Ferenc STEYR

Stelzmann Mihály PUCH

Vasvár:

Pfeiffer Ignác PUCH

Zalaegerszeg:

Anhálczer István géparúházz STEYR

PÉCSI IV.

csendőrkerület területén:

Bácsalmás:

Csouscher Ádám STEYR

Hariton József PUCH

Baja:

Krénéisz Géza STEYR

Székely Leó PUCH

Bátaszék:

Thier testvérek STEYR

Decs:

Rác János PUCH

Dombóvár:

Csonka Vendel PUCH

Dunaegyháza:

Özv. Gamsz Lipótné STEYR

Gara:

Wildmann Kálmán és Dezső STEYR

Kalocsa:

Schönwald Miklós STEYR-PUCH

Kecskemét:

Ifj. Papp Sándor STEYR

Papp Sándor és Fia PUCH

Kerekegyháza:

Gombos Jenő PUCH

Kiskunfélegyháza:

Geller Henrik PUCH-STEYR

Kiskunhalas:

Kohn Sebestyén STEYR

Kiskunmajsa:

Törtely Kornél PUCH

Mohács:

Witt József Utóda STEYR-PUCH

Pécs és Baranya megye:

Hamerli József kft. STEYR-PUCH

Sóltvadkert:

Kovácsik János PUCH

Tolna:

Schwendtner József STEYR

SZEGEDI V.

csendőrkerület területén:

Békéscsaba:

Iczkovics Lipót STEYR

Rózsa Béla PUCH

Csongrád:

Kiss János PUCH

Regner Ferenc STEYR

Gyula:

Chappon Samu STEYR

Hódmezővásárhely:

Faragó János STEYR

Paksi István PUCH

Kistelek:

Popper Vilmos STEYR-PUCH

Kunszentmárton:

Rosenberg Dávid STEYR

Makó:

Kucsos Károly STEYR

Lipták István PUCH

Mindszent:

Altner Gyula PUCH

Nagymágócs:

Domoky József STEYR

Orosháza:

Iczkovits Lipót STEYR

Szeged:

Bruckner testvérek PUCH

Wolf Péter STEYR-PUCH

Szentes:

Weinberger Gábor PUCH

Wellisch Imre STEYR

Szolnok:

Kalmár Mór PUCH

Sohn Izsó STEYR

Tótkomlós:

Iczkovits Lipót STEYR-PUCH

Debreceni VI.

csendőrkerület területén:

Eger:

Busák Imre STEYR

Gyöngyös:

Trepper Jakab műszerész, STEYR

Rózsa-utca 2.

Debrecen és Hajdu megye:

Katz Andor STEYR

Keszler József STEYR-PUCH

Kisvárd:

Burger Adolf STEYR

Mátészalka:

Földes F. Vilmos STEYR

Galvánia vill. és műsz. váll. PUCH

Nyírbátor:

Reiner Sándor STEYR

Nyíregyháza:

Biczák István STEYR

MISKOLCI VII.

csendőrkerület területén:

Eger:

Busák Imre STEYR

Gyöngyös:

Trepper Jakab műszerész, STEYR

Rózsa-utca 2.

Hatvan:

Szende István STEYR

Heves:

Besseney Sándor és Fia STEYR

Jászarozsztállás:

Neuwirth Gyula STEYR

Jászberény:

Spekonya Lajos STEYR

Mezőkövesd:

Weissenstein József és Fia STEYR-PUCH

Miskolc:

Lichtmann Árpád STEYR

Barna Béla, hadirokkant PUCH

Huska Vilmos Utóda Szlaboda SPECIAL

Ózd:

Gultmann Sámuel STEYR-PUCH

Sárospatak:

Lányi Dezső PUCH

Spitz Pál STEYR

Sátoraljaújhely:

Grünspan Áron STEYR

Felsőmagyarországi Műszaki PUCH

Vállalat, cégtulajdonos dr. Koriész Zoltán